

คู่มือการปฏิบัติ

ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คำนำ

พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในการใช้สิทธิการชุมนุมสาธารณะให้ชัดเจน สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่ประเทศไทยเป็นภาคี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดี ตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน และเพื่อป้องกันมิให้ส่งผลกระทบต่อสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น

เนื่องจากกฎหมายดังกล่าว เป็นกฎหมายใหม่ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๘ ที่ผ่านมา และมีรายละเอียด ขั้นตอนการปฏิบัติที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิ เสรีภาพของประชาชนโดยตรง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เล็งเห็นถึงความสำคัญของการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำคู่มือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ขึ้น โดยรวบรวมกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตัวอย่างการจัดทำประกาศ/คำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ หรือผู้ควบคุมสถานการณ์ในขั้นตอนต่างๆ รวบรวมไว้ให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกต่อการค้นหาและนำไปใช้ ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบคุณคณะทำงานและผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ร่วมกันจัดทำคู่มือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ จนสำเร็จลุล่วง เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือเล่มนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่อนุชน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติ อันจะนำมาซึ่งความมั่นคงของประเทศ และความสงบเรียบร้อยของสังคมและประชาชนโดยรวมต่อไป

พลตำรวจเอก

(จักรทิพย์ ชัยจินดา)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

บทนำ

โดยที่ปัจจุบันสภาพการเมือง เศรษฐกิจ สังคมในประเทศ และสังคมโลกได้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม ส่งผลให้มีการชุมนุมเพื่อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้านหรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งของประชาชนหรือกลุ่มบุคคลต่างๆ โดยการชุมนุมเรียกร้องโดยสงบและปราศจากอาวุธถือว่าเป็นเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ประชาชนทุกคนสามารถกระทำได้และรัฐจะจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมได้ก็โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายใต้สังคมประชาธิปไตย เพื่อดูแลการชุมนุมให้เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัย สาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน หรือความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) ซึ่งประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีและให้สัตยาบันที่จะยอมรับความผูกพันดังกล่าวมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๓๙ เป็นต้นมา

การส่งเสริมและคุ้มครองการใช้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนในการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย โดยการใช้สิทธิเสรีภาพจะต้องอยู่ในขอบเขตแห่งกฎหมายที่จะไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจนเกินสัดส่วน และยังคงรักษาสีทธิและเสรีภาพของประชาชนอื่นในการจะใช้ที่สาธารณะได้ตามความเหมาะสมเกิดผลกระทบน้อยที่สุด และเจ้าหน้าที่มีกรอบการปฏิบัติหน้าที่ไว้ชัดเจนในการปฏิบัติอันเป็นไปตามหลักการสากล สามารถแก้ไขปัญหา บริหารจัดการการชุมนุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนช่วยเหลือ เยียวยาประชาชนให้สามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติ

คู่มือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ฉบับนี้ จะทำให้การบริหารจัดการดูแลการชุมนุมสาธารณะสามารถให้ความคุ้มครองทั้งแก่ประชาชน ผู้ที่ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ ตลอดจนสาธารณชนทั่วไป และยังสามารถกำหนดแนวทางให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเตรียมความพร้อม แก้ไขสถานการณ์ ตลอดจนการฟื้นฟูการชุมนุมสาธารณะได้เป็นอย่างดีต่อไป โดยคู่มือฉบับนี้ประกอบด้วย สารสำคัญของพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ การคุ้มครองความสะดวกของประชาชน และการดูแลการชุมนุมสาธารณะ การบริหารจัดการ การชุมนุมสาธารณะ การสอบสวนดำเนินคดี และข้อเสนอแนะ

สารบัญ

หน้า

บทนำ

ส่วนที่ ๑ พระราชบัญญัติการประชุมสภาฯ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการประชุมสภาฯ และกฎหมายลำดับรอง	๑
๑.๑ พระราชบัญญัติการประชุมสภาฯ พ.ศ.๒๕๕๘	๒
๑.๒ แผนการดูแลการประชุมสภาฯ (ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘)	๑๒
๑.๓ ประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่อง กำหนดระดับเสียงของเครื่องขยายเสียงที่ใช้ในการประชุมสภาฯ พ.ศ.๒๕๕๘	๓๙
๑.๔ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวิธีการแจ้งการประชุมสภาฯ	๔๐
๑.๕ หนังสือแจ้งการประชุมสภาฯ	๔๓
๑.๖ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง เครื่องมือควบคุมฝูงชนในการประชุมสภาฯ	๔๕
ส่วนที่ ๒ คู่มือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการประชุมสภาฯ พ.ศ.๒๕๕๘	๔๗
บทที่ ๑ สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการประชุมสภาฯ พ.ศ.๒๕๕๘	๔๘
บทที่ ๒ การแจ้งการประชุมสภาฯ	๕๒
๒.๑ ผู้แจ้ง ผู้รับแจ้งการประชุมสภาฯ	๕๒
๒.๒ การแจ้งการประชุมสภาฯ	๕๒
๒.๓ หน้าที่ของผู้รับแจ้ง	๕๔
๒.๔ การขอผ่อนผันการแจ้งการประชุมสภาฯ	๕๕
๒.๕ การแจ้งการเดินทางหรือเคลื่อนย้ายการประชุม	๕๕
แผนภูมิ การแจ้งการประชุมสภาฯ	๕๗
บทที่ ๓ การคุ้มครองความสะดวกของประชาชน และการดูแลการประชุมสภาฯ	๕๘
๓.๑ เจ้าพนักงานดูแลการประชุมสภาฯ	๕๘
๓.๒ อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานดูแลการประชุมสภาฯ	๕๘
๓.๓ การประชาสัมพันธ์	๖๐
๓.๔ การประชุมสภาฯ ที่ละเมิดกฎหมาย	๖๐
๓.๕ การประกาศพื้นที่ควบคุม	๖๒
๓.๖ การดำเนินการให้เลิกการประชุมสภาฯ	๖๓
๓.๗ การประชุมสภาฯ ที่มีลักษณะรุนแรงและเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง	๖๓
แผนภูมิ การดูแลการประชุมสภาฯ ที่ละเมิดกฎหมาย	๖๖
แผนภูมิ การดูแลการประชุมสภาฯ ที่มีลักษณะรุนแรงและเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง	๖๗
บทที่ ๔ การบริหารจัดการการประชุมสภาฯ	๖๘
๔.๑ การบริหารจัดการในการแจ้งการประชุมสภาฯ	๖๘
๔.๒ การบริหารจัดการในการดูแลการประชุมสภาฯ	๖๙

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๕ การสอบสวนดำเนินคดี	๗๑
๕.๑ การสืบสวนหาข่าวและการประเมินสถานการณ์	๗๑
๕.๒ การแต่งตั้งพนักงานสอบสวน	๗๒
๕.๓ สถานที่สำหรับใช้ในการสอบสวนโดยเฉพาะ	๗๒
๕.๔ การรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ	๗๓
๕.๕ การสืบสวนติดตามจับกุมบุคคลที่ต้องสงสัยหรือผู้ต้องหาตามหมายจับของศาล	๗๔
๕.๖ การจับกุมและควบคุมตัว	๗๔
๕.๗ สถานที่ควบคุมตัวกรณีเป็นการควบคุมตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	๗๕
๕.๘ การสรุปสำนวนการสอบสวนและการทำความเห็นทางคดี	๗๖
๕.๙ การคุ้มครองพยานและการสืบพยานไว้ล่วงหน้า	๗๖
๕.๑๐ การติดตามความคืบหน้าคดี	๗๗
๕.๑๑ ตาราง บทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติ ตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘	๗๘
บทที่ ๖ หลักการสำคัญในการชุมนุมสาธารณะ	๘๐
๖.๑ หลักการว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ	๘๐
๖.๒ หลักการใช้กำลัง	๘๑
๖.๓ แนวคำพิพากษาศาล	๘๒
๖.๔ ถอดบทเรียน	๘๓
ตัวอย่างแบบหนังสือ ประกาศ คำสั่ง	๘๗
ภาคผนวก	๑๐๐
แนวทางปฏิบัติและข้อสั่งการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	
คณะทำงานเตรียมความพร้อมในการบังคับใช้ว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะของเจ้าหน้าที่ตำรวจ	
คณะอนุกรรมการจัดเตรียมข้อมูลและชี้แจงร่าง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.	
แนวทางการปฏิบัติการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓/๒๕๕๘	
โดยอนุมัติรองนายกรัฐมนตรี	

ส่วนที่ ๑

พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

และกฎหมายลำดับรอง

พระราชบัญญัติ

การชุมนุมสาธารณะ

พ.ศ. ๒๕๕๘*

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศ

ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การชุมนุมสาธารณะ ดังต่อไปนี้

(๑) การชุมนุมเนื่องในงานพระราชพิธีและงานรัฐพิธี

(๒) การชุมนุมเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนาหรือกิจกรรมตามประเพณีหรือ

ตามวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น

(๓) การชุมนุมเพื่อจัดแสดงมหรสพ กีฬา ส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือกิจกรรมอื่นเพื่อประโยชน์ทางการค้าปกติของผู้จัดการชุมนุมนั้น

(๔) การชุมนุมภายในสถานศึกษา

(๕) การชุมนุมหรือการประชุมตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือการประชุมสัมมนาทางวิชาการของสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีวัตถุประสงค์ทางวิชาการ

* ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๖๓ ก (๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘) หน้า ๑๙-๒๙.

(๖) การชุมนุมสาธารณะในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึกและการชุมนุมสาธารณะที่จัดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งในช่วงเวลาที่มีการเลือกตั้ง แต่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การชุมนุมสาธารณะ” หมายความว่า การชุมนุมของบุคคลในที่สาธารณะเพื่อเรียกร้องสนับสนุนคัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยแสดงออกต่อประชาชนทั่วไป และบุคคลอื่นสามารถร่วมการชุมนุมนั้นได้ ไม่ว่าจะชุมนุมจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายด้วยหรือไม่

“ที่สาธารณะ” หมายความว่า ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกันหรือที่หน่วยงานของรัฐมิได้เป็นเจ้าของแต่เป็นผู้ครอบครองหรือใช้ประโยชน์ บรรดาซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ รวมตลอดทั้งทางหลวงและทางสาธารณะ

“ทางหลวง” หมายความว่า ทางหลวงตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง

“ทางสาธารณะ” หมายความว่า ทางบกหรือทางน้ำสำหรับประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางรถระบบรางที่มีรถเดินสำหรับประชาชนโดยสารด้วย

“ผู้จัดการชุมนุม” หมายความว่า ผู้จัดให้มีการชุมนุมสาธารณะ และให้หมายความรวมถึงผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ และผู้ซึ่งเชิญชวนหรือนัดให้ผู้อื่นมาร่วมการชุมนุมสาธารณะ โดยแสดงออกหรือมีพฤติการณ์ทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้จัดหรือร่วมจัดให้มีการชุมนุมนั้น

“ผู้ชุมนุม” หมายความว่า ผู้จัดการชุมนุม และผู้เข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะไม่ว่าจะเข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะนั้นตามคำเชิญชวนหรือการนัดของผู้จัดการชุมนุมหรือไม่

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การของรัฐบาล องค์การมหาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“ผู้รับแจ้ง” หมายความว่า หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะหรือบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ การชุมนุมสาธารณะต้องเป็นไปโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การใช้สิทธิและเสรีภาพของผู้ชุมนุมในระหว่างการชุมนุมสาธารณะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

มาตรา ๗ การจัดการชุมนุมสาธารณะในรัศมีหนึ่งร้อยห้าสิบเมตรจากพระบรมมหาราชวัง พระราชวัง วังของพระราชทายาทหรือของพระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป พระราชินีเวศน์ พระตำหนักหรือจากที่ซึ่งพระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท พระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ประทับหรือพำนัก หรือสถานที่พำนักของพระราชอาคันตุกะ จะกระทำมิได้

การจัดการชุมนุมสาธารณะภายในพื้นที่ของรัฐสภา ทำเนียบรัฐบาล และศาลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีการจัดให้มีสถานที่เพื่อใช้สำหรับการชุมนุมสาธารณะภายในพื้นที่นั้น

ศาลตามวรรคสองหมายความถึง ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร และศาลอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาล

ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งการรักษาความปลอดภัยสาธารณะและความสงบเรียบร้อยของประชาชน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจประกาศห้ามชุมนุมในรัศมีไม่เกินห้าสิบบเมตรรอบสถานที่ตามวรรคสอง ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงจำนวนของผู้เข้าร่วมชุมนุมและพฤติการณ์ในการชุมนุมด้วย

มาตรา ๘ การชุมนุมสาธารณะต้องไม่กีดขวางทางเข้าออก หรือรบกวนการปฏิบัติงาน หรือการใช้บริการสถานที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) สถานที่ทำการหน่วยงานของรัฐ
- (๒) ท่าอากาศยาน ท่าเรือ สถานีรถไฟ หรือสถานีขนส่งสาธารณะ
- (๓) โรงพยาบาล สถานศึกษา และศาสนสถาน
- (๔) สถานทูตหรือสถานกงสุลของรัฐต่างประเทศ หรือสถานที่ทำการองค์การระหว่างประเทศ

ประเทศ

- (๕) สถานที่อื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๙ หน่วยงานของรัฐอาจจัดให้มีสถานที่เพื่อใช้สำหรับการชุมนุมสาธารณะก็ได้ การจัดให้มีสถานที่เพื่อการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๗ ไม่กระทบต่อเสรีภาพของประชาชนที่จะจัดการชุมนุมสาธารณะในที่สาธารณะอื่น

มิให้นำความในหมวด ๒ การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ มาใช้บังคับแก่การชุมนุมสาธารณะที่จัดขึ้นภายในสถานที่ตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๒

การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

มาตรา ๑๐ ผู้ใดประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ ให้แจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมง

ให้ถือว่าผู้เชิญชวนหรือนัดให้ผู้อื่นมาร่วมชุมนุมในวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ รวมทั้งผู้ขออนุญาตใช้สถานที่หรือเครื่องขยายเสียงหรือขอให้ทางราชการอำนวยความสะดวกในการชุมนุมเป็นผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะตามมาตราหนึ่ง

การแจ้งการประชุมสาธารณะต้องระบุวัตถุประสงค์ และวัน ระยะเวลา และสถานที่ชุมนุมสาธารณะตามวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดซึ่งต้องเป็นวิธีที่สะดวกแก่ผู้แจ้ง และต้องให้แจ้งผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้ด้วย

มาตรา ๑๑ เมื่อได้รับแจ้งแล้ว ให้ผู้รับแจ้งส่งสรุปสาระสำคัญในการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้แจ้งทราบภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับแจ้ง

ในกรณีที่ผู้รับแจ้งเห็นว่าการชุมนุมสาธารณะที่ได้รับแจ้งนั้นอาจขัดต่อมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ ให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งให้ผู้แจ้งแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด

หากผู้แจ้งการชุมนุมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามวรรคสอง ให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งห้ามชุมนุมโดยแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังผู้แจ้ง

กรณีผู้แจ้งการชุมนุมไม่เห็นชอบด้วยกับคำสั่งตามวรรคสามให้ยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือผู้รับแจ้งขึ้นไปหนึ่งชั้น และให้ผู้รับอุทธรณ์วินิจฉัยและแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมง คำวินิจฉัยอุทธรณ์นั้นให้เป็นที่สุด

ในระหว่างมีคำสั่งห้ามชุมนุม การอุทธรณ์และพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้งดการชุมนุมสาธารณะ

มาตรา ๑๒ ให้ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะซึ่งไม่สามารถแจ้งการชุมนุมได้ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๐ แจ้งการชุมนุมพร้อมคำขอผ่อนผันกำหนดเวลาดังกล่าวต่อผู้บังคับการตำรวจผู้รับผิดชอบพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร หรือผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดในจังหวัดอื่นแล้วแต่กรณี ก่อนเริ่มการชุมนุม

ให้นำความในมาตรา ๑๐ วรรคสาม มาใช้บังคับแก่การแจ้งตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

ให้ผู้รับคำขอผ่อนผันตามวรรคหนึ่งมีหนังสือแจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับคำขอ

มาตรา ๑๓ ให้ผู้รับแจ้งตามมาตรา ๑๑ และผู้รับคำขอผ่อนผันตามมาตรา ๑๒ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๔ การชุมนุมสาธารณะที่ไม่เป็นไปตามมาตรา ๖ หรือไม่แจ้งการชุมนุมตามมาตรา ๑๐ หรือที่ผู้แจ้งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้รับแจ้งหรือที่ผู้รับแจ้งมีคำสั่งห้ามการชุมนุมตามมาตรา ๑๑ หรือที่จัดขึ้นหลังจากที่ผู้ยื่นคำขอได้รับหนังสือแจ้งว่าไม่มีเหตุผลอันสมควรที่จะผ่อนผันกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๒ ให้ถือว่าเป็นการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

หมวด ๓

หน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุม

มาตรา ๑๕ ผู้จัดการชุมนุมมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดูแลและรับผิดชอบการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปโดยสงบและปราศจากอาวุธภายใต้ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

(๒) ดูแลและรับผิดชอบการประชุมสาธารณะไม่ให้เกิดการขัดขวางเกินสมควรต่อประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ ตลอดจนดูแลและรับผิดชอบต่อผู้ชุมนุมปฏิบัติตามมาตรา ๑๖

(๓) แจ้งให้ผู้ชุมนุมทราบถึงหน้าที่ของผู้ชุมนุมตามมาตรา ๑๖ และเงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการประชุมสาธารณะ

(๔) ให้ความร่วมมือแก่เจ้าพนักงานดูแลการประชุมสาธารณะในการดูแลการประชุมสาธารณะให้เป็นไปตาม (๑) และ (๒)

(๕) ไม่ยุยงส่งเสริมหรือชักจูงผู้ชุมนุมเพื่อให้ผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖

(๖) ไม่ปราศรัยหรือจัดกิจกรรมในการชุมนุมโดยใช้เครื่องขยายเสียงในระหว่างเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกาถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น

(๗) ไม่ใช้เครื่องขยายเสียงด้วยกำลังไฟฟ้าที่มีขนาดหรือระดับเสียงตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนด

มาตรา ๑๖ ผู้ชุมนุมมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นที่ชุมนุมหรือทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนเกินที่พึงคาดหมายได้ว่าเป็นไปตามเหตุอันควร

(๒) ไม่ปิดบังหรืออำพรางตนโดยจงใจมิให้มีการระบุตัวบุคคลได้ถูกต้อง เว้นแต่เป็นการแต่งกายตามปกติประเพณี

(๓) ไม่พาอาวุธ ดอกไม้เพลิง สิ่งเทียมอาวุธปืน หรือสิ่งที่อาจนำมาใช้ได้อย่างอาวุธ เข้าไปในที่ชุมนุมไม่ว่าจะได้รับอนุญาตให้มีสิ่งนั้นติดตัวหรือไม่

(๔) ไม่บุกรุกหรือทำให้เสียหาย ทำลาย หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้ใช้การไม่ได้ตามปกติซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่น

(๕) ไม่ทำให้อันตรายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน หรือเสรีภาพ

(๖) ไม่ใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้เข้าร่วมชุมนุมหรือผู้อื่น

(๗) ไม่ขัดขวางหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานดูแลการประชุมสาธารณะในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชนในการใช้ที่สาธารณะ และการดูแลการประชุมสาธารณะนั้น

(๘) ไม่เดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการประชุมระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการประชุมสาธารณะ

(๙) ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการประชุมสาธารณะ

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ผู้จัดการชุมนุมมิได้แจ้งว่าจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายผู้ชุมนุม จะเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการประชุมได้ต่อเมื่อได้แจ้งล่วงหน้าต่อหัวหน้าสถานีตำรวจซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการประชุมสาธารณะนั้น

มาตรา ๑๘ ผู้ชุมนุมต้องเลิกการชุมนุมสาธารณะภายในระยะเวลาที่ผู้จัดการชุมนุมได้แจ้งไว้ต่อผู้รับแจ้ง

หากผู้จัดการชุมนุมประสงค์จะจัดให้มีการชุมนุมต่อไป ให้แจ้งขอขยายระยะเวลาการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนสิ้นสุดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๔

การคุ้มครองความสงบของประชาชน และการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

มาตรา ๑๙ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะหรือหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐหรือเอกชนในท้องที่นั้นเพื่อทราบ

การชุมนุมสาธารณะที่ต่อเนื่องหลายพื้นที่ ให้ผู้บังคับการหรือผู้บัญชาการตำรวจซึ่งรับผิดชอบพื้นที่การชุมนุม แล้วแต่กรณี เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่เห็นสมควร ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติอาจแต่งตั้งข้าราชการตำรวจอื่นเป็นเจ้าพนักงานเพิ่มหรือแทนเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสงบของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะและการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) อำนาจความสะอาดแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นสถานที่ชุมนุม
- (๒) รักษาความปลอดภัย อำนาจความสะอาด หรือบรรเทาเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่นซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ชุมนุม
- (๓) รักษาความปลอดภัยหรืออำนาจความสะอาดแก่ผู้ชุมนุมในสถานที่ชุมนุม
- (๔) อำนาจความสะอาดในการจราจรและการขนส่งสาธารณะในบริเวณที่มีการชุมนุมและบริเวณใกล้เคียงเพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด
- (๕) กำหนดเงื่อนไขหรือมีคำสั่งให้ผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุม หรือผู้อยู่ในสถานที่ชุมนุมต้องปฏิบัติตามเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะอาจมีคำสั่งให้ปิดหรือปรับเส้นทางการจราจรเป็นการชั่วคราวได้เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสงบของประชาชนหรือการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

ในกรณีที่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะร้องขอ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะดำเนินการตามคำร้องขอ ภายในขอบอำนาจหน้าที่ของผู้นั้น

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะและข้าราชการตำรวจซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลการชุมนุมสาธารณะต้องผ่านการฝึกอบรมให้มีทักษะ ความเข้าใจ และอดทนต่อสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะและต้องแต่งเครื่องแบบเพื่อแสดงตน และอาจใช้เครื่องมือควบคุมฝูงชนได้ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๐ ก่อน ระหว่าง และภายหลังการชุมนุมสาธารณะ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐจัดหรือประสานให้มีการประชาสัมพันธ์เป็นระยะเพื่อให้ประชาชนทราบถึงสถานที่ที่ใช้ในการชุมนุมและช่วงเวลาที่มีการชุมนุม ตลอดจนคำแนะนำเกี่ยวกับเส้นทางการจราจรหรือระบบการขนส่งสาธารณะเพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่มีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๔ หรือกรณีผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๔ หรือไม่เลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่ได้แจ้งไว้ต่อผู้รับแจ้งตามมาตรา ๑๘ ให้ประกาศให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๒) กรณีผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ ให้ประกาศให้ผู้ชุมนุมแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะร้องขอต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะนั้น ในระหว่างรอคำสั่งศาลให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะมีอำนาจกระทำการที่จำเป็นตามแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอแนะของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนและคุ้มครองการชุมนุมสาธารณะ

แผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามวรรคสอง ต้องกำหนดให้เจ้าพนักงานหลีกเลี่ยงการใช้กำลัง ในกรณีที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงการใช้กำลังได้ ให้ใช้กำลังและเครื่องมือควบคุมฝูงชนเพียงพอที่จำเป็น

การดำเนินการของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑ ไม่ตัดสิทธิของผู้อื่น ซึ่งได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการชุมนุมสาธารณะนั้นที่จะร้องขอต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุม

มาตรา ๒๒ เมื่อได้รับคำขอให้ มีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑ ให้ศาลพิจารณาคำขอนั้นเป็นการด่วน

ในการพิจารณา หากความปรากฏต่อศาลว่ามีผู้ชุมนุมซึ่งไม่ปฏิบัติตามประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑ ให้ศาลมีคำสั่งโดยออกคำสั่งบังคับให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

คำสั่งศาลตามวรรคสอง ให้อุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค คำสั่งศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดประกาศคำสั่งศาลตามมาตรา ๒๑ ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้น และประกาศโดยวิธีการใด ๆ เพื่อให้ผู้ชุมนุมและประชาชนทั่วไปได้รับทราบคำสั่งศาลดังกล่าวด้วย

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้ชุมนุมไม่เลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะรายงานให้ศาลทราบกับประกาศกำหนดให้พื้นที่บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้นและปริมาตรของพื้นที่นั้นตามควรแก่กรณีเป็นพื้นที่ควบคุม และประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่กำหนดและห้ามบุคคลใดเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และให้รายงานรัฐมนตรีเพื่อทราบ

เมื่อมีการประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุมตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลในกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่น หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น รัฐมนตรีอาจมอบหมายให้ผู้อื่นรับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะได้

มาตรา ๒๔ เมื่อพ้นระยะเวลาที่ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุม หากมีผู้ชุมนุมอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า และให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล โดยให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จับผู้ซึ่งอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือผู้ซึ่งเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

(๒) คั้น ยัด आयัด หรือรื้อถอนทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะนั้น

(๓) กระทำการที่จำเป็นตามแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑

(๔) มีคำสั่งห้ามมิให้กระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุมให้นำความในมาตรา ๑๙ วรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ผู้ชุมนุมกระทำการใด ๆ ที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะมีอำนาจสั่งให้ผู้ชุมนุมยุติการกระทำนั้น หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว

ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะและผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์มีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔

ในกรณีที่ผู้ชุมนุมไม่เห็นด้วยกับคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเพื่อพิจารณาภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ม่คำสั่ง คำสั่งของศาลตามมาตรา ๒๓ ให้อุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค คำสั่งศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๖ ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ผู้ควบคุมสถานการณ์ ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ หรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของบุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๙ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งห้ามชุมนุมหรือจัดการชุมนุมระหว่างมีคำสั่งห้ามชุมนุมตามมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๐ ผู้จัดการชุมนุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือผู้ชุมนุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๓๑ ผู้จัดการชุมนุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) หรือผู้ชุมนุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งทำให้ระบบการขนส่งสาธารณะ ระบบการสื่อสารหรือโทรคมนาคมระบบผลิตหรือส่งกระแสไฟฟ้าหรือประปา หรือระบบสาธารณูปโภคอื่นใดใช้การไม่ได้ไม่ว่าจะเป็นการชั่วคราวหรือถาวร ผู้จัดการชุมนุมต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๑๙ (๕) หรือมาตรา ๒๓ ถ้าผู้นั้นเป็นผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าผู้นั้นเป็นผู้ที่อยู่ในสถานที่ชุมนุมต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ในกรณีที่เห็นสมควร ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กำหนดหรือจะไม่ลงโทษก็ได้

มาตรา ๓๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ควบคุมสถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่เห็นสมควร ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กำหนดหรือไม่ลงโทษก็ได้

มาตรา ๓๔ ผู้ใดไม่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ หรือผู้ควบคุมสถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พาอาวุธเข้าไปในที่ชุมนุม ไม่ว่าจะได้รับอนุญาตให้มีอาวุธนั้นติดตัวหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าอาวุธตามวรรคหนึ่งเป็นอาวุธปืน วัตถุระเบิด หรือวัตถุอื่นใดอันมีสภาพคล้ายคลึงกัน ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕ บรรดาทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะที่ยึดได้จากการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เลิกการชุมนุมตามคำสั่งศาล ให้ศาลมีอำนาจสั่งริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมิผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การใช้สิทธิชุมนุมสาธารณะให้ชัดเจนและโดยสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่ประเทศไทยเป็นภาคี ทั้งนี้ เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีตลอดจนสุขอนามัยของประชาชนหรือความสะอาดของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ
ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘
(ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘)

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

ประเทศไทยได้ภาคยานุวัติ (Accession) เข้าร่วมเป็นภาคีกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๓๙ และมีผลบังคับใช้วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๐ ซึ่งมีสาระของสิทธิในส่วนที่เป็นสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง โดยมีการคุ้มครองเสรีภาพทางความคิด เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก (Freedom of Expression) และสิทธิที่จะชุมนุมอย่างสันติ การรวมกันเป็นสมาคม พลเมืองทุกคนมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ การรับรองว่าบุคคลทั้งปวงย่อมเสมอภาคกันตามกฎหมายและได้รับการคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน โดยกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อบทที่ ๒๑ ได้กล่าวถึงสิทธิในการชุมนุมโดยสงบ (The Right of Peaceful Assembly) ย่อมได้รับการรับรอง การจำกัดการใช้สิทธินี้จะกระทำมิได้นอกจากจะกำหนดโดยกฎหมายและเพียงเท่าที่จำเป็นสำหรับสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของชาติ (National Security) หรือความปลอดภัยสาธารณะ (Public Safety) ความสงบเรียบร้อย (Public Order) การสาธารณสุขหรือศีลธรรมของประชาชน (Protection of Public Health or Morals) หรือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น (Protection of the Rights and Freedoms of Others) ประเทศไทยจึงถือตามกติการะหว่างประเทศดังกล่าว และให้ความสำคัญกับการชุมนุมโดยสงบภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่จะต้องมุ่งคุ้มครองทั้งผู้ชุมนุมสาธารณะและสาธารณสุขชนทั่วไปไปพร้อม ๆ กัน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ตามมาตรา ๔ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ “ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้”

ด้วยเหตุที่ สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะได้รับการรับรองไว้อย่างชัดเจน ตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และฉบับพุทธศักราช ๒๕๕๐ ภายหลังจากที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๙ เป็นต้นมา สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุม ซึ่งถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ จึงเป็นสิทธิที่ได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ นี้ด้วย

หลักการและเหตุผลพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์การใช้สิทธิชุมนุมสาธารณะให้ชัดเจนและสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่ประเทศไทยเป็นภาคี ทั้งนี้ เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน หรือความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น โดยที่พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะได้กำหนดขอบเขตของการชุมนุมสาธารณะ สถานที่ห้ามการชุมนุม การแจ้งและวิธีการแจ้งการชุมนุม หน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุม การดูแลการชุมนุม และบทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน

บทที่ ๑ หลักการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

๑.๑ การชุมนุมสาธารณะ

สิทธิเสรีภาพในการแสดงออกทางความคิด การรวมกลุ่มกันหรือสมาคมกัน ตลอดจนการชุมนุมโดยสงบ เป็นสิทธิเสรีภาพที่พลเมืองสามารถกระทำได้ โดยสิทธิในการชุมนุมนั้นหาได้เป็นสิทธิเด็ดขาด (Absolute Right) ที่ผู้ชุมนุมจะทำอะไรก็ได้ดังที่ผู้ชุมนุมในหลายกรณีมักยกขึ้นกล่าวอ้างแต่อย่างใดไม่ แต่สิทธิในการชุมนุมเป็นสิทธิสัมพัทธ์ (Relative Right) ที่สามารถจำกัดได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อประโยชน์ต่อการรักษาความมั่นคงของชาติ (National Security) ความปลอดภัยสาธารณะ (Public Safety) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน (Public Order) การคุ้มครองสาธารณสุขหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (Protection of Public Health or Morals) หรือความสะอาดของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ ตลอดจนคุ้มครองไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น (Protection of the Rights and Freedoms of Others) ภายใต้อำนาจของรัฐธรรมนูญ

ดังนั้น การรักษาผลประโยชน์แห่งรัฐ และการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพดังกล่าว จำเป็นต้องกำหนดวิธีการ หน้าที่ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อบริหารจัดการการชุมนุมให้เป็นไปอย่างสงบ เกิดผลกระทบต่อประชาชน ทั้งผู้ที่จะดำเนินการชุมนุมสาธารณะ และสาธารณชนให้น้อยที่สุด จึงเป็นที่มาของการตราพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมไว้ แต่การชุมนุมนั้นจะต้องเป็นไปตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย ไม่ล่วงล้ำหรือละเมิดสิทธิของผู้อื่น การชุมนุมที่ชอบด้วยกฎหมายจะต้องเป็นการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ และไม่เกิดการขัดขวางเกินสมควรต่อประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ ซึ่งมีได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการชุมนุม (non-participant) เว้นแต่กรณี เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก ส่วนกรณีการชุมนุมที่เกินขอบเขตสิทธิเสรีภาพของการชุมนุมตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมาย อันเป็นการล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพหรือเกิดการขัดขวางเกินสมควรต่อประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะเป็นการชุมนุมที่มีชอบด้วยกฎหมาย

๑.๒ กรอบแนวคิด

กรอบการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในการชุมนุมสาธารณะดังที่จะกล่าวต่อไป จะตั้งอยู่ในพื้นฐานที่ว่า “ประชาชนย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ” เจ้าหน้าที่มีหน้าที่ในการดูแลความปลอดภัย อำนาจความสะอาดให้แก่ผู้ชุมนุม และดูแล ควบคุมการชุมนุมให้เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน หรือความสะอาดของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น ผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุม มีหน้าที่ในการบริหารความเสี่ยง ปฏิบัติตามคำแนะนำ เงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันการเกิดเหตุร้าย และมีให้เกิดเหตุการณ์รุนแรงขึ้น ตลอดจนจนเกิดผลกระทบต่อประชาชนอื่นน้อยที่สุด” ดังนั้นเจ้าหน้าที่จึงต้องมีทัศนคติที่ดีต่อการชุมนุม และเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ จักต้องมีความเข้าใจ และอดทนต่อสถานการณ์ เพื่อไม่ให้เกิดการยั่วยุ อันจะเป็นการส่งผลให้การชุมนุมมีแนวโน้มไปสู่

ความรุนแรงได้ โดยมีกรอบแนวคิดในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อผู้ชุมนุมจะต้องสอดคล้องกับหลักนิติรัฐ และหลักนิติธรรมเป็นไปตามหลักการต่าง ๆ ดังนี้

๑.๒.๑ หลักแห่งประสิทธิภาพและหลักความเหมาะสม กล่าวคือ องค์กรของรัฐฝ่ายปกครอง จะต้องใช้พิจารณาอนุญาตเลือกออกคำสั่งหรือมาตรการทางกฎหมายที่สามารถจะดำเนินการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและมีความเหมาะสมกับสถานการณ์

๑.๒.๒ หลักแห่งความจำเป็น กล่าวคือ องค์กรของรัฐจะต้องพิจารณาว่าในบรรดาคำสั่งหรือ มาตรการหลาย ๆ ประการซึ่งล้วนแล้วแต่สามารถดำเนินการให้ความมุ่งหมายของกฎหมายที่ให้อำนาจสำเร็จ ลุล่วงไปได้ทั้งสิ้นนั้น มีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนน้อยที่สุด แต่ยังคงมี ประสิทธิภาพในการรักษาความสงบเรียบร้อยตามที่กฎหมายให้อำนาจ

๑.๒.๓ หลักแห่งความได้สัดส่วน กล่าวคือ องค์กรของรัฐต้องพิจารณาความสมดุลระหว่างความ เสียหายอันจะเกิดขึ้นกับประชาชนกับประโยชน์อันสังคมจะพึงได้รับจากการปฏิบัติในการรักษาความสงบ เรียบร้อย ดังนั้น เจ้าหน้าที่จะต้องเลือกดำเนินมาตรการที่เมื่อลงมือปฏิบัติการแล้ว จะยังให้เกิดประโยชน์แก่ มหาชนมากที่สุดและเกิดความเสียหายแก่ประชาชนน้อยที่สุด แต่ยังคงเป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ภายใต้สถานการณ์นั้น โดยอาจใช้วิธีการหรือมาตรการที่เหมาะสมแตกต่างกันไปในแต่ละสถานการณ์แห่งความ ร้ายแรงหรือความจำเป็นในสถานการณ์นั้น ๆ

๑.๒.๔ หลักการห้ามเลือกปฏิบัติโดยอำเภอใจและไม่เป็นธรรม กล่าวคือ ด้วยเหตุที่สิทธิใน ความเสมอภาคเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน สิทธิดังกล่าวจึงผูกพันองค์กรของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงต้องปฏิบัติต่อสิ่งที่มี สาระสำคัญเหมือนกัน ด้วยวิธีการที่เหมือนกัน จะปฏิบัติให้แตกต่างกันโดยอำเภอใจไม่ได้ และถ้ามีสาระสำคัญ ที่แตกต่างกัน จะพิจารณาให้เหมือนกันโดยอำเภอใจไม่ได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น การกำหนดมาตรการใด ๆ จึงจะต้องพิจารณาหลักการห้ามเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงความแตกต่างกันทาง เชื้อชาติ ศาสนา เผ่าพันธุ์ หรือความแตกต่างกันด้านอื่น ๆ รวมถึงความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกัน

๑.๓ ขอบเขต

การประชุมสาธารณะ คือ การชุมนุมของบุคคลในที่สาธารณะเพื่อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยแสดงออกต่อประชาชนทั่วไป และบุคคลอื่นสามารถร่วม การชุมนุมนั้นได้ ไม่ว่าการชุมนุมนั้นจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายด้วยหรือไม่ เว้นแต่ การชุมนุมเนื่องใน งานพระราชพิธีและ งานรัฐพิธี การชุมนุมเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนาหรือกิจกรรมตามประเพณีหรือ ตามวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น การชุมนุมเพื่อจัดแสดงมหรสพ กีฬา ส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือกิจกรรมอื่น เพื่อประโยชน์ทางการค้าปกติของผู้จัดการชุมนุมนั้น การชุมนุมภายในสถานศึกษา การชุมนุมหรือการประชุม ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือการประชุมสัมมนาทางวิชาการของสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มี วัตถุประสงค์ทางวิชาการ การชุมนุมสาธารณะในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือประกาศใช้ กฎอัยการศึก และการชุมนุมสาธารณะที่จัดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งในช่วงเวลาที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ทั้งนี้ ไม่ว่าการชุมนุมนั้นจะมีผู้จัดให้มีการชุมนุม หรือการประชุม ที่ไม่มีผู้จัดการชุมนุมแต่การรวมตัวชุมนุมนั้นเกิดขึ้นเองด้วย

บทที่ ๒

นโยบาย วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย

๒.๑ นโยบาย

ส่งเสริมและดูแลการชุมนุมสาธารณะตามสิทธิ เสรีภาพ โดยไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นและส่งผลกระทบต่อประชาชนน้อยที่สุด ยังคงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน หรือความสะอาดของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และสิทธิ เสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ วิสัยทัศน์

บริหารจัดการดูแลการชุมนุมสาธารณะของประเทศได้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับหลักนิติรัฐ นิติธรรม หลักประชาธิปไตย หลักการสากล สามารถบริหารจัดการและแก้ไขสถานการณ์ได้รอบคอบเหมาะสม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมและบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ รักษาไว้ซึ่งสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน

๒.๓ วัตถุประสงค์

๒.๓.๑ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานต่าง ๆ เข้าใจหลักสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของการชุมนุมสาธารณะ ตลอดจนเข้าใจหลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายบัญญัติ และให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ โดยกำหนดบทบาท หน้าที่ ตลอดจนแนวทางการใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับเจ้าหน้าที่ เพื่อดูแลและรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะในการใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์หรือเครื่องมือให้อยู่ภายใต้ขอบเขตของพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะ อันเป็นสิทธิที่ได้รับการรับรองตามกฎหมาย ได้รับการดูแลเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ให้สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางการเมืองที่ประเทศไทยเป็นภาคี ไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน หรือความสะอาดของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น

๒.๓.๒ เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติตั้งแต่ในภาวะปกติจนถึงสถานการณ์ที่รุนแรงจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ทั้งนี้เพื่อให้การใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์หรือเครื่องมือของเจ้าหน้าที่สามารถใช้ตามที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้ เพื่อบรรลุภารกิจและเป็นการประกันว่าการใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์หรือเครื่องมือดังกล่าวได้มีการใช้อย่างเหมาะสม

๒.๓.๓ เพื่อให้ หน่วยงาน ผู้บังคับบัญชา เจ้าหน้าที่ทุกระดับ มีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์หรือเครื่องมือของเจ้าหน้าที่ตามแผนนี้ให้เป็นไปตามหลักของความจำเป็นอย่างสมเหตุสมผลและอยู่ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒.๓.๔ เพื่อให้ หน่วยงาน ผู้บังคับบัญชา เจ้าหน้าที่ทุกระดับ มีการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องแผนนี้แก่ผู้บังคับบัญชาของตน นอกจากนี้กำลังพลที่จะปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจนี้ ต้องได้รับการฝึกฝน

ให้มีขีดความสามารถเพียงพอที่จะใช้กำลัง มาตรการ และอุปกรณ์หรือเครื่องมือเพื่อการรักษาความสงบ การชุมนุมสาธารณะ เพื่อบรรลุนิติภารกิจดังกล่าว

๒.๔ เป้าหมาย

๒.๔.๑ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการดูแลการชุมนุมสาธารณะในทุกขั้นตอน การปฏิบัติ

๒.๔.๒ มีความพร้อมด้านทรัพยากร ซึ่งประกอบด้วยงบประมาณ บุคลากร ยานพาหนะ เครื่องมืออุปกรณ์ และอาวุธ ที่จำเป็นและเหมาะสมกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

๒.๔.๓ ประชาชนมีจิตสำนึกและมีความเข้าใจในสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะ และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นให้กระทบน้อยที่สุด

๒.๔.๔ เจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนรับทราบบทบาท หน้าที่ในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ผู้ชุมนุม และประชาชนได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

๒.๕ นิยามศัพท์

๒.๕.๑ การชุมนุมสาธารณะ หมายความว่า การชุมนุมของบุคคลในที่สาธารณะเพื่อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยแสดงออกต่อประชาชนทั่วไป และบุคคลอื่น สามารถร่วมการชุมนุมนั้นได้ ไม่ว่าจะการชุมนุมนั้นจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายด้วยหรือไม่

๒.๕.๒ ที่สาธารณะ หมายความว่า ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ใช้ เพื่อสาธารณะประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน หรือที่หน่วยงานของรัฐมิได้เป็นเจ้าของ แต่เป็น ผู้ครอบครองหรือใช้ประโยชน์ บรรดาซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ รวมตลอดทั้งทางหลวงและ ทางสาธารณะ

๒.๕.๓ ผู้จัดการชุมนุม หมายความว่า ผู้จัดให้มีการชุมนุมสาธารณะ และให้หมายความรวมถึง ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ เช่น ผู้ขออนุญาตใช้สถานที่หรือเครื่องขยายเสียงหรือขอให้ทางราชการ อำนวยความสะดวกในการชุมนุม ตลอดจนผู้ซึ่งเชิญชวนหรือนัดหมายให้ผู้อื่นมาร่วมการชุมนุมสาธารณะ โดยแสดงออก หรือมีพฤติการณ์ทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้จัดหรือร่วมจัดให้มีการชุมนุมนั้น

๒.๕.๔ ผู้ชุมนุม หมายความว่า หมายความรวมถึง ผู้จัดการชุมนุม และผู้เข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะไม่ว่าจะ เข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะนั้นตามคำเชิญชวนหรือนัดหมายของผู้จัดการชุมนุมหรือไม่

๒.๕.๕ ผู้รับแจ้ง หมายความว่า หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ หรือ บุคคลอื่น ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะตาม พระราชบัญญัติ การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

๒.๕.๖ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ หมายถึง หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ

๒.๕.๗ ผู้ควบคุมสถานการณ์ หมายถึง ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลในกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่น หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์ เพื่อให้มีการ เลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล ตามแต่กรณี

๒.๕.๘ พื้นที่ควบคุม หมายถึง อาณาบริเวณที่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะประกาศกำหนดเพื่อให้ผู้ชุมนุมออกจากอาณาบริเวณและห้ามบุคคลใดเข้าไปในอาณาบริเวณดังกล่าวโดยมิได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒.๕.๙ ระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System: ICS) หมายความว่า แนวทางการจัดการเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับภัย หรือการจัดงานขนาดใหญ่ที่มีคนมารวมกันเป็นจำนวนมากทุกประเภท เช่นการชุมนุมเรียกร้อง หรือการจัดแสดงดนตรีหรือกีฬา อย่างมีมาตรฐานในพื้นที่เกิดเหตุ ตั้งแต่เหตุฉุกเฉินขนาดเล็ก ไปจนถึงเหตุฉุกเฉินที่มีความซับซ้อน โดยผู้ปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถดำเนินงานหรือแก้ไขปัญหาพร้อมกันได้ภายใต้การบัญชาการรวมศูนย์ โดยปกติมีการจัดโครงสร้างระบบเพื่อการปฏิบัติงานใน ๕ สายงานหลัก คือ ส่วนบัญชาการ ส่วนปฏิบัติการ ส่วนแผนงาน ส่วนสนับสนุน และส่วนธุรการ-การเงิน ซึ่งมีความยืดหยุ่นในการปรับลดหรือขยายส่วนงานที่อาจจำเป็น ตามลักษณะของเหตุการณ์

๒.๕.๑๐ ศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) หมายความว่า ที่ตั้งขององค์กรหลักในการจัดการดูแล รักษา ความสงบเรียบร้อย การแก้ไขสถานการณ์หรือคลี่คลายสถานการณ์ ภัยคุกคาม เหตุวิฤติ หรือปัญหาที่เผชิญอยู่ในพื้นที่การชุมนุมหรือพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง

๒.๕.๑๑ ศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) หมายความว่า ศูนย์ปฏิบัติการที่ตั้งอยู่ใกล้สถานที่ชุมนุม เพื่อความสะดวกในการควบคุมสั่งการ หรือดูแลความสงบเรียบร้อยการชุมนุม

๒.๕.๑๒ เครื่องมือควบคุมฝูงชน หมายความว่า อุปกรณ์ เครื่องมือ ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้ใช้ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย การบังคับใช้กฎหมาย หรือการจัดระเบียบการชุมนุมสาธารณะ ตามมาตรา ๑๙ วรรคเจ็ด แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

๒.๕.๑๓ การใช้กำลัง หมายความว่า การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย หรือการบังคับใช้กฎหมาย ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุม ทั้งในเชิงการใช้กำลังทางกายภาพ และหรือการปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ ที่ต้องใช้เครื่องมือควบคุมฝูงชนประกอบด้วย

๒.๕.๑๔ หลักการใช้กำลัง หมายความว่า แนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ใน “การใช้กำลัง” ในการรักษาความสงบเรียบร้อย หรือการบังคับใช้กฎหมาย ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมให้ถูกต้องตามกฎหมาย หลักสิทธิมนุษยชน พอสมควรแก่เหตุ สังคมยอมรับได้

บทที่ ๓

กรอบยุทธศาสตร์ และมาตรการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

๓.๑ ยุทธศาสตร์การดูแลการชุมนุมสาธารณะ

การกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการดูแลการชุมนุมสาธารณะที่สามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ค้ำครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยกำหนดยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การป้องกันและลดผลกระทบ
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเตรียมความพร้อม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเผชิญเหตุ
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการและการคลี่คลายสถานการณ์
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การฟื้นฟู เยียวยา ภายหลังสถานการณ์

๓.๑.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การป้องกันและลดผลกระทบ มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับระบบการบริหารจัดการการชุมนุมให้มีประสิทธิภาพ อันเป็นการป้องกันและลดผลกระทบต่อประชาชนให้น้อยที่สุดตลอดจนหน่วยงานต่างๆ มีส่วนร่วมในการเตรียมการรองรับการชุมนุมสาธารณะ

(๑) เป้าประสงค์

- (๑.๑) ป้องกันและลดผลกระทบจากการชุมนุมสาธารณะ
- (๑.๒) ลดความเสี่ยงของประชาชนจากเหตุการณ์รุนแรง

(๒) มาตรการในการป้องกันและลดผลกระทบ

(๒.๑) การจัดทำแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะทุกระดับ ตั้งแต่ระดับประเทศถึงระดับท้องถิ่น

(๒.๒) หน่วยงานของรัฐจัดเตรียมสถานที่สำหรับรองรับการชุมนุมสาธารณะ

(๒.๓) การฝึกอบรม ประชุม ชี้แจง ประชาสัมพันธ์ บุคลากรและประชาชนให้ทราบถึงสิทธิและเสรีภาพของการชุมนุมสาธารณะตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

(๒.๔) การเตรียมบุคลากรให้มีทักษะ ความเข้าใจ และอดทนต่อสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะ

(๒.๕) การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในสิทธิและเสรีภาพของการชุมนุมตามครรลองประชาธิปไตย

๓.๑.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเตรียมความพร้อม มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับระบบการบริหารจัดการการดูแลการชุมนุมสาธารณะให้มีขีดความสามารถในการเผชิญเหตุการณ์การชุมนุมสาธารณะไว้ล่วงหน้าก่อนเกิดเหตุ เป็นการเตรียมความพร้อม และแนวทางการปฏิบัติในการรับมือการชุมนุมสาธารณะที่จะเกิดขึ้น เพื่อลดผลกระทบต่อประชาชน และลดความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นในการชุมนุม

(๑) เป้าประสงค์

สร้างความพร้อมเพื่อบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักการสากล

(๒) มาตรการในการเตรียมความพร้อม

(๒.๑) การพัฒนาระบบการแจ้งการชุมนุมให้มีความครบถ้วน สมบูรณ์และรวดเร็ว

(๒.๒) การพัฒนาศักยภาพของระบบการสื่อสาร การประสานงานระหว่างหน่วยงาน

(๒.๓) การฝึกซ้อมแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

(๒.๔) การเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ อาวุธ ยุทโธปกรณ์ ในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

(๒.๕) การจัดระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีความพร้อม ทันท่วงทีต่อการจัดการชุมนุมสาธารณะ

๓.๑.๓ **ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเผชิญเหตุ** มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีระบบการเผชิญเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดรับกับหน่วยงานต่างๆ และบูรณาการบุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือ ยุทโธปกรณ์ ได้อย่างตามแผนการปฏิบัติ

(๑) เป้าประสงค์

การบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะและการบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ หน่วยงานต่างๆ ร่วมกันบริหารจัดการได้ตามบทบาทและหน้าที่

(๒) มาตรการในการเผชิญเหตุ

(๒.๑) การจัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์หรือศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) ทุกระดับ

(๒.๒) การเชื่อมโยงระบบติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงาน

(๒.๓) การสนธิกำลัง และบูรณาการบุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือ ยุทโธปกรณ์ระหว่างหน่วยงาน

(๒.๔) การประชาสัมพันธ์โดยมีการจัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์ และจัดทำข่าวชี้แจงข้อเท็จจริงต่อสาธารณะชน

๓.๑.๔ **ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการและการคลี่คลายสถานการณ์** มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการบริหารจัดการและคลี่คลายสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะที่ละเมิดกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดรับกับหน่วยงานต่าง ๆ และบูรณาการบุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือ ยุทโธปกรณ์ ได้อย่างตามแผนการปฏิบัติ ลดการปะทะ สูญเสียในการคลี่คลายการชุมนุมสาธารณะที่ละเมิดกฎหมาย

(๑) เป้าประสงค์

การบริหารจัดการและการคลี่คลายการชุมนุมสาธารณะที่ละเมิดกฎหมายเป็นไปอย่างมีระบบ ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกันบริหารจัดการได้ตามบทบาทและหน้าที่

(๒) มาตรการในการบริหารจัดการและการคลี่คลายสถานการณ์

(๒.๑) การจัดตั้งศูนย์ควบคุมสถานการณ์หรือศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.)

(๒.๒) การบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมาย

(๒.๓) การปฏิบัติในการคลี่คลายสถานการณ์ตามกฎหมาย และใช้วิธีการที่หลีกเลี่ยงการใช้กำลัง ในกรณีที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงการใช้กำลังได้ ให้ใช้กำลังและเครื่องมือความคุ้มครองฝูงชนเท่าที่จำเป็น

(๒.๔) การประชาสัมพันธ์โดยมีการจัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์ และจัดทำข่าว
ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อสาธารณะชน

(๒.๕) การจัดตั้งศูนย์รักษาพยาบาล ตลอดจนการช่วยเหลือเยียวยาภายหลัง
การคลี่คลายสถานการณ์

๓.๑.๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การฟื้นฟู เยียวยา ภายหลังสถานการณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทา
ทุกข์ขั้นต้น ตลอดจนรักษาพยาบาล ฟื้นฟู เยียวยาภายหลังการคลี่คลายสถานการณ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๑) เป้าประสงค์

(๑.๑) ผู้ได้รับผลกระทบได้รับการช่วยเหลือทางกายภาพและทางกฎหมาย
ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักสิทธิมนุษยชน

(๑.๒) มีการบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนการรวบรวมพยานหลักฐานได้อย่าง
ครบถ้วน สมบูรณ์

(๑.๓) ประชาชน หรือหน่วยงานต่าง ๆ สามารถใช้ที่สาธารณะได้ตามปกติโดยเร็ว

(๒) มาตรการในการฟื้นฟู เยียวยา ภายหลังสถานการณ์

(๒.๑) การให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บ

(๒.๒) การฟื้นฟูสถานที่ ทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหายตั้งแต่ระดับประเทศ
จังหวัด และท้องถิ่น

(๒.๓) การรักษาสถานที่เกิดเหตุ ตลอดจนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานได้อย่าง
ครบถ้วนสมบูรณ์

(๒.๔) การชี้แจง ประชาสัมพันธ์ การควบคุมสถานการณ์และการคลี่คลาย
สถานการณ์

(๒.๕) การได้รับสินไหมทดแทน ค่าเสียหาย ตามกฎหมาย

๓.๒ มาตรการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

เพื่อให้การดูแลการชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เจ้าหน้าที่อาจพิจารณาให้มี
มาตรการใดมาตรการหนึ่ง หรือหลายมาตรการประกอบกัน เพื่อรักษาความปลอดภัยการชุมนุมสาธารณะ
ได้ดังนี้

๓.๒.๑ การประชาสัมพันธ์ แนะนำการปฏิบัติในการชุมนุมสาธารณะ

๓.๒.๒ การตรวจค้นบุคคล ยานพาหนะ

๓.๒.๓ การจัดเจ้าหน้าที่ตรวจตราบริเวณสถานที่ชุมนุมสาธารณะ

๓.๒.๔ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้นบริเวณรอบสถานที่ชุมนุมสาธารณะ

๓.๒.๕ การกำหนดเงื่อนไขหรือคำสั่ง เพื่ออำนวยความสะดวก รักษาความปลอดภัย
การบรรเทาเหตุเดือดร้อนรำคาญ ตลอดจนการจัดการจราจรและการขนส่ง

บทที่ ๔

บทบาท หน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยหลักในการปฏิบัติภายใต้พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และสามารถร้องขอหรือสั่งการตามแต่กรณี เพื่อให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ ดำเนินการตามภายในขอบอำนาจหน้าที่ของบุคคลหรือหน่วยงานนั้น โดยกำหนดผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติ ดังนี้

๔.๑ ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้กองบัญชาการตำรวจนครบาล เป็นหน่วยหลัก

รับผิดชอบดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ วางแผน และเตรียมการรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ แก้ไขปัญหา แล้วรายงานให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่านศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.)) ทันที โดยดำเนินการด้วยการใช้ระบบศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) และระบบบัญชาการเหตุการณ์

๔.๑.๑ หัวหน้าสถานีตำรวจนครบาล เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม หากเป็นการชุมนุมในพื้นที่สถานีตำรวจแห่งนั้น

๔.๑.๒ ผู้บังคับการตำรวจนครบาลท้องที่ เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม เมื่อเป็นการชุมนุมสาธารณะต่อเนื่องระหว่างสถานีตำรวจนครบาลที่รับผิดชอบ

๔.๑.๓ ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม เมื่อมีการชุมนุมในพื้นที่ระหว่างกองบังคับการตำรวจนครบาลที่รับผิดชอบ

แจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร หน่วยงานของรัฐด้านสาธารณูปโภค การขนส่งมวลชน เช่น การประปานครหลวง การไฟฟ้านครหลวง การขนส่งมวลชน เพื่อประสานการปฏิบัติ หรือเตรียมการร้องขอตามกฎหมายให้หน่วยงานนั้นดำเนินการหรือบังคับการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะ

ติดตามสถานการณ์และสั่งการในการแก้ไขปัญหาต่อไป โดยใช้กำลังตำรวจในสังกัดเป็นหลัก หากเกินขีดความสามารถให้ขอรับการสนับสนุนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติต่อไป

หน่วยราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง คือ กรุงเทพมหานคร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงคมนาคม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงเทคโนโลยีและการสื่อสาร กรมประชาสัมพันธ์ เตรียมการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เมื่อได้รับการร้องขอ โดยเบื้องต้นให้ประสานช่องทางติดต่อประสานงาน หรือการขอให้จัดเจ้าหน้าที่ติดต่อมาประจำที่ศูนย์ปฏิบัติการพร้อมรายการสิ่งอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่พร้อมให้การสนับสนุนตามร้องขอ

๔.๒ นอกเขตกรุงเทพมหานครให้ ตำรวจภูธรจังหวัด เป็นหน่วยหลักในการปฏิบัติงานตามแผน โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบ

ให้ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ วางแผน รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ แก้ไขปัญหา โดยดำเนินการด้วยการใช้ระบบศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) และระบบบัญชาการเหตุการณ์ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบในราชการจังหวัด และอำเภอตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ และในฐานะผู้อำนวยการจังหวัด

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ และเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์เพื่อให้เลิกการชุมนุมตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมายเฉพาะ แต่ละฉบับอย่างสอดคล้องกัน

๔.๒.๑. หัวหน้าสถานีตำรวจภูธร เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม หากเป็นการชุมนุมในพื้นที่สถานีตำรวจแห่งนั้น

๔.๒.๒ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม เมื่อเป็นการชุมนุมสาธารณะต่อเนื่องระหว่างสถานีตำรวจภูธรที่รับผิดชอบ

๔.๒.๓ ผู้บัญชาการตำรวจพื้นที่ เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม เมื่อเป็นการชุมนุมสาธารณะต่อเนื่องระหว่างกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดที่รับผิดชอบ

เมื่อได้ปรึกษากับผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว ให้แจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด หน่วยงานของรัฐด้านสาธารณสุข โภค การขนส่งมวลชน เช่น การประปา การไฟฟ้า การขนส่งมวลชน เพื่อประสานการปฏิบัติ หรือเตรียมการร้องขอตามกฎหมายให้หน่วยงานนั้นดำเนินการหรือบังคับการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ โดยเบื้องต้นให้ประสานช่องทางติดต่อประสานงาน หรือการขอให้จัดเจ้าหน้าที่ติดต่อมาประจำที่ศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) พร้อมรายการและสมรรถนะสิ่งอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่พร้อมให้การสนับสนุนตามร้องขอ

ติดตามสถานการณ์และสั่งการในการแก้ไขปัญหา โดยใช้กำลังตำรวจในสังกัดเป็นหลัก หากเกินขีดความสามารถให้ขอรับการสนับสนุนจากผู้ว่าราชการจังหวัด ตำรวจภูธรภาคและสำนักงานตำรวจแห่งชาติต่อไป

หน่วยราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง คือ กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด สำนักงานจังหวัด ปกครองจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ หน่วยงานของกระทรวงคมนาคม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเทคโนโลยีและการสื่อสาร กรมประชาสัมพันธ์ ในพื้นที่ เตรียมการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เมื่อมีการร้องขอ โดยเบื้องต้นให้ประสานช่องทางติดต่อประสานงาน หรือการขอให้จัดเจ้าหน้าที่ติดต่อมาประจำที่ศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) พร้อมรายการและสมรรถนะสิ่งอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่พร้อมให้การสนับสนุนตามร้องขอ

ตำรวจภูธรภาค ๑-๙ และศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ภ.๑ - ๙ และ ศชต.) เป็นหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติของตำรวจภูธรจังหวัดหรือจังหวัด เมื่อได้รับการร้องขอ โดยพิจารณาสั่งการในอำนาจหน้าที่ พร้อมทั้งรายงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติผ่าน ศปก.ตร. เพื่อรับทราบหรือเพื่อพิจารณาสั่งการสนับสนุน ในการแก้ไขปัญหาหรือแต่งตั้งเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมเพิ่มหรือแทนหัวหน้าสถานีตำรวจผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาคตามกรณี

๔.๓ บทบาท หน้าที่ และแนวปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงาน	บทบาท หน้าที่
<p>(๑) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ</p> 	<p>ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ และเป็นหน่วยงานกลางของรัฐในการดำเนินการประสาน ร้องขอ สั่งการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนภารกิจดูแล การชุมนุมสาธารณะตามแต่กรณี</p> <p>(๑.๑) จัดทำแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑.๒) แนะนำให้คำปรึกษา และอบรมเกี่ยวกับการดูแล การชุมนุมสาธารณะแก่หน่วยงานของรัฐ และภาคส่วนต่าง ๆ</p> <p>(๑.๓) ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล ทบทวนแผนการปฏิบัติ ในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑.๔) บังคับใช้กฎหมาย ป้องกันและปราบปรามการกระทำ ความผิดทางอาญา</p>
<p>(๒) สำนักนายกรัฐมนตรี</p> 	<p>(๒.๑) จัดหางบประมาณเพื่อดำเนินการดูแลการชุมนุม สาธารณะ</p> <p>(๒.๒) สนับสนุนด้านการข่าวกรองและให้คำแนะนำด้านการ รักษาความปลอดภัย</p> <p>(๒.๓) บริหารจัดการการประชาสัมพันธ์และการจัดการข่าวสาร ตลอดจนเตรียมการประกาศคำสั่งเจ้าพนักงานที่จำเป็นตามที่ กฎหมายนี้บัญญัติได้ตลอดเวลา</p> <p>(๒.๔) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสาน และสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่ การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๓) กระทรวงมหาดไทย</p> 	<p>(๓.๑) สั่งการ และประสานงานให้จังหวัดและองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะใน เขตพื้นที่รับผิดชอบ และพื้นที่ข้างเคียงเมื่อได้รับการร้องขอ</p> <p>(๓.๒) ประสานการปฏิบัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีสถานที่เพื่อ การชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๓.๓) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสาน และสนับสนุน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่ การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>

<p>(๔) กระทรวงกลาโหม</p> 	<p>(๔.๑) สนับสนุนภารกิจของรัฐในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๔.๒) พิจารณาสับสนุนกำลังพล อุปกรณ์ เครื่องมือ ยุทโธปกรณ์ตามที่เห็นสมควร เมื่อได้รับการร้องขอจากหน่วยงานต่างๆ</p> <p>(๔.๓) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่ การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๕) กระทรวงการคลัง</p> 	<p>(๕.๑) กำหนดมาตรการด้านการเงินและการคลังที่สนับสนุนภารกิจการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๕.๒) กำหนดข้อกฎหมายระเบียบที่ใช้ในการช่วยเหลือเยียวยาฟื้นฟู การดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๕.๓) กำหนดระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับระเบียบเงินตราของราชการ(กรมบัญชีกลาง) เพื่อสนับสนุนภารกิจ</p> <p>(๕.๔) จัดเจ้าหน้าที่เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๖) กระทรวงการต่างประเทศ</p> 	<p>(๖.๑) ประสานกับหน่วยงานราชการของต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ ในการดำเนินงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๖.๒) ชี้แจง และให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะกับหน่วยงานต่างประเทศ รวมทั้งสถานทูตต่างประเทศประจำประเทศไทย เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่</p> <p>(๖.๓) จัดเจ้าหน้าที่ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๗) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา</p> 	<p>(๗.๑) ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ให้ความรู้ด้านความปลอดภัยเส้นทางการเดินทาง แก่นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบกิจการท่องเที่ยว</p> <p>(๗.๒) กำหนดแผน มาตรการ ดูแลสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญให้มีความปลอดภัย</p> <p>(๗.๓) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่ การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>

<p>(๘) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p> 	<p>(๘.๑) วางแผนและฟื้นฟูด้านสังคมและจิตใจให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบจากการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๘.๒) สนับสนุนกิจกรรมด้านสังคมสงเคราะห์</p> <p>(๘.๓) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๙) กระทรวงคมนาคม</p> 	<p>(๙.๑) จัดทำแผนปฏิบัติการดูแลการชุมนุมสาธารณะให้สอดคล้องกับแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๙.๒) สนับสนุนข้อมูล เส้นทางสัญจร เส้นทางเลี่ยง เพื่อสนับสนุนภารกิจ</p> <p>(๙.๓) ให้การสนับสนุนงานด้านการจราจรในพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๙.๔) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๑๐) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร</p> 	<p>(๑๐.๑) ดำเนินการเกี่ยวกับระบบสื่อสาร และโทรคมนาคม ตลอดจนให้บริการฐานข้อมูลด้านสารสนเทศการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนภารกิจ</p> <p>(๑๐.๒) สนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการสื่อสาร และสนับสนุนกำลังพล เพื่อบริการการติดต่อสื่อสารได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว</p> <p>(๑๐.๓) การดำเนินการตามกฎหมายในการดูแลการชุมนุมสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>(๑๐.๔) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ</p>

<p>(๑๑) กระทรวงยุติธรรม</p> 	<p>(๑๑.๑) จัดเตรียมแผนการปฏิบัติรองรับการประชุมสมัชชาสาธารณะให้สอดคล้องกับแผนการดูแลการประชุมสมัชชาสาธารณะ</p> <p>(๑๑.๒) สนับสนุนข้อมูลทางกฎหมายในการดูแลการประชุมสมัชชาสาธารณะ</p> <p>(๑๑.๓) จัดทำแผน ขั้นตอน ระยะเวลาการปฏิบัติเกี่ยวกับคำสั่งเลิกการประชุมสมัชชาสาธารณะ</p> <p>(๑๑.๔) ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมภายใต้กรอบกฎหมาย ตลอดจนการเรียกร้องและการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย</p> <p>(๑๑.๕) จัดเจ้าหน้าที่ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการประชุมสมัชชาสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การประชุมสมัชชาสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๑๒) กระทรวงสาธารณสุข</p> 	<p>(๑๒.๑) จัดทำแผนรองรับการปฏิบัติ การจัดตั้งศูนย์พยาบาลในพื้นที่การประชุมสมัชชาสาธารณะ</p> <p>(๑๒.๒) จัดเตรียมบุคลากร อุปกรณ์ทางการแพทย์ สนับสนุนการปฏิบัติ</p> <p>(๑๒.๓) จัดเตรียมการแพทย์ฉุกเฉิน การช่วยเหลือ เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑๒.๔) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการประชุมสมัชชาสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การประชุมสมัชชาสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๑๓) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> 	<p>ทำหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ</p> <p>(๑๓.๑) จัดทำ ปรับปรุง แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติให้สอดคล้องกับแผนการดูแลการประชุมสมัชชาสาธารณะในส่วนที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(๑๓.๒) ประสานสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการดูแลการประชุมสมัชชาสาธารณะเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการประชุมสมัชชาสาธารณะ</p> <p>(๑๓.๓) ประสานงานหน่วยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยพื้นที่เพื่อแก้ไข และฟื้นฟูการประชุมสมัชชาสาธารณะ</p> <p>(๑๓.๔) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการประชุมสมัชชาสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การประชุมสมัชชาสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ</p>

<p>(๑๔) สถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน</p> 	<p>(๑๔.๑) สนับสนุนงานด้านการแพทย์ฉุกเฉินแก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(๑๔.๒) สนับสนุนหน่วยงานในการจัดการข้อมูล ผู้บาดเจ็บ หรือ เสียชีวิต</p> <p>(๑๔.๓) สนับสนุนให้มีระบบปฏิบัติการฉุกเฉิน และพัฒนาระบบสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการฉุกเฉิน</p> <p>(๑๔.๕) ประสานงาน ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติการฉุกเฉิน</p> <p>(๑๔.๕) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่ การชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๑๕) กรุงเทพมหานคร</p> 	<p>(๑๕.๑) พิจารณาจัดสถานที่รองรับการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑๕.๒) สนับสนุนกำลังพล อุปกรณ์ เครื่องมือ ยานพาหนะ ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑๕.๓) จัดการสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกตามที่หน่วยงานต่าง ๆ ร้องขอ</p> <p>(๑๕.๔) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่ การชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๑๖) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น</p> 	<p>(๑๖.๑) จัดทำแผนหรือแนวทาง เพื่อรองรับการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>(๑๖.๒) พิจารณา ประสานงาน สถานที่เพื่อส่งเสริมการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑๖.๓) ประสานงาน และสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑๖.๔) พิจารณา ส่งเสริม สนับสนุน จัดสรรงบประมาณเพื่อรองรับการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑๖.๕) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่ การชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ</p>

<p>(๑๗) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ</p> 	<p>(๑๗.๑) ควบคุม กำกับ ดูแลการใช้คลื่นความถี่วิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ เพื่อสนับสนุนหรือปฏิบัติตามการดูแลการชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p> <p>(๑๗.๒) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่ การชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๑๘) จังหวัด</p>	<p>(๑๘.๑) พิจารณาจัดทำแผนรองรับการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑๘.๒) สั่งการ และประสานงานหน่วยงานในบังคับให้ดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และพื้นที่ข้างเคียงเมื่อได้รับการร้องขอ</p> <p>(๑๘.๓) พิจารณาจัดให้มีสถานที่เพื่อการชุมนุมสาธารณะตามความเหมาะสม</p> <p>(๑๘.๔) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่ การชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๑๙) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>	<p>(๑๙.๑) พิจารณาจัดทำแผนรองรับการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑๙.๒) สั่งการ และประสานงานหน่วยงานในบังคับให้ดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และพื้นที่ข้างเคียงเมื่อได้รับการร้องขอ</p> <p>(๑๙.๓) พิจารณาจัดให้มีสถานที่เพื่อการชุมนุมสาธารณะตามความเหมาะสม</p> <p>(๑๙.๔) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่ การชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๒๐) องค์กรเอกชน มูลนิธิ ภาคเอกชน และภาคส่วนอื่นๆ</p>	<p>(๒๐.๑) สนับสนุนสำนักงานตำรวจแห่งชาติในพื้นที่ต่าง ๆ ตามที่ได้รับการร้องขอ</p> <p>(๒๐.๒) สนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๒๐.๓) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่ การชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ</p>

บทที่ ๕

ขั้นตอนปฏิบัติการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

ขั้นตอนปฏิบัติการดูแลการชุมนุมสาธารณะ แบ่งเป็น ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๕.๑ ขั้นตอนที่ ๑ ขั้นเตรียมการ (ก่อนการชุมนุมสาธารณะหรือเมื่อรับทราบการรับแจ้งการชุมนุม) การปฏิบัติในขั้นนี้เริ่มปฏิบัติตั้งแต่การยกระดับหรือปรับ ศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) ทุกระดับ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และใช้เป็นหน่วยขับเคลื่อนแผน ดังนี้

๕.๑.๑ ดำเนินการด้านการข่าว วางแผนรวบรวมข่าวสาร รวบรวมข่าวสารพื้นฐาน และขยายข่ายงานข่าว ประสานงานข่าวกับหน่วยงานข่าวต่าง ๆ โดยเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทุกระดับ และ ศปก. ทุกระดับ จะต้องสืบสวนหาข่าวเกี่ยวกับการรับแจ้งการชุมนุมสาธารณะตามกฎหมาย หรือการจัดชุมนุมสาธารณะที่อาจยังไม่ได้มีการแจ้งและรายงานข่าว ในกรณีได้รับทราบข่าวหรือมีเบาะแส สิ่งบอกละเอียดว่าจะมีการจัดการชุมนุมสาธารณะ หรือมีการประกาศว่าจะมีการชุมนุมสาธารณะไว้ล่วงหน้าให้ ศปก. ทุกระดับ เป็นหน่วยรับผิดชอบดำเนินการ

๕.๑.๒ สืบสวนหาข่าวเกี่ยวกับแกนนำ ผู้สนับสนุน เครือข่าย ผู้จัดการชุมนุม ให้ทราบแบบการชุมนุมสาธารณะ จำนวนผู้ชุมนุมสาธารณะ สถานที่ที่จะเดินขบวน พุทธิดการณ์ แผนประทุษกรรมที่เคยเกิดแนวโน้มสถานการณ์

๕.๑.๓ เจ้าพนักงานผู้ดูแลการชุมนุมสาธารณะ เป็นผู้รับผิดชอบในการเตรียมการโดยจัดตั้งและใช้ศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) เพื่อเตรียมการควบคุมอำนวยความสะดวกการรักษาความสงบเรียบร้อยในการชุมนุมสาธารณะดังกล่าว แล้วแจ้งพนักงานฝ่ายปกครอง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องถิ่นที่จะมีการชุมนุมสาธารณะ หรือหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐหรือของเอกชนในท้องถิ่นนั้นเพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนและเตรียมการในส่วนเกี่ยวข้องตามอำนาจหน้าที่ของหน่วย

๕.๑.๔ รายงานเหตุการณ์เบื้องต้นให้ ศปก. ของหน่วยเหนือหรือหน่วยบังคับบัญชา แล้วรายงาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่าน ศปก.ตร.) ในฐานะหน่วยปฏิบัติหลัก ว่าเป็นกรณีที่จะเกิดการชุมนุมสาธารณะ ด้วยเงื่อนไขหรือข้อเรียกร้องใด จะชุมนุมสาธารณะเมื่อใด แล้วให้ประสานงานกับศูนย์แก้ไขปัญหาการชุมนุมสาธารณะของจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขการชุมนุมสาธารณะนั้น

๕.๑.๕ แจ้งเตือนหน่วยปฏิบัติในความรับผิดชอบ และแจ้งประสานหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติหรือหน่วยงานของรัฐที่อาจต้องร้องขอให้สนับสนุน

๕.๑.๖ แจ้งให้หน่วยงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐ ให้จัดหรือประสานให้มีการประชาสัมพันธ์เป็นระยะเพื่อให้ประชาชนทราบถึงสถานที่ที่ใช้ในการชุมนุมแต่ละช่วงเวลาที่มีการชุมนุม ตลอดจนคำแนะนำเกี่ยวกับเส้นทางการจราจรหรือระบบการขนส่งสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด

๕.๑.๗ ติดต่อประสาน เจริญต่อรอง และจัดเจ้าหน้าที่ประสานกับ ผู้แจ้งการชุมนุม แกนนำ หรือผู้จัดการชุมนุมสาธารณะ

๕.๑.๘ ประเมินภัยคุกคาม จัดการวิเคราะห์ความเสี่ยง ประชุมเพื่อแสวงข้อตกลงใจทางยุทธวิธีเบื้องต้น แล้วจัดทำแผนหรือคำสั่งปฏิบัติการดูแลความสงบการชุมนุมสาธารณะ โดยให้สอดคล้องกับระเบียบคำสั่ง และแผนที่เกี่ยวข้องส่ง ศปก. หน่วยเหนือ

๕.๑.๙ เตรียมการตามขั้นตอนมาตรการทางกฎหมาย การใช้กำลัง เช่น การสืบสวน การร้องขอต่อศาล การปิดหมายศาล การประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุม การประกาศคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแล การชุมนุมสาธารณะ หรือของผู้ควบคุมสถานการณ์ การทำสำนวนการสอบสวน การรวบรวมพยานหลักฐาน กลุ่มที่เตรียมการจะก่อเหตุร้ายในการชุมนุมสาธารณะ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๔๖ เป็นต้น และดำเนินการเพื่อให้สามารถขออนุญาตออกหมายจับ เพื่อสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมาย เช่น เตรียมการสะสม สิ่งกีดขวาง เพื่อปิดการจราจร หรือเตรียมการวางเพลิง หรือจะก่อเหตุรุนแรง หรือขัดขวางในระหว่างการชุมนุมอื่น ๆ เป็นต้น

๕.๑.๑๐ เตรียมสิ่งอุปกรณ์สิ่งกีดขวางหรืออำนวยความสะดวกแก่สาธารณชน เช่น อุปกรณ์ในการอำนวยความสะดวกการจราจร อุปกรณ์ในการติดต่อสื่อสารหรือการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ เป็นต้น รวมทั้งจัดทำแผนการจราจร จัดการเส้นทางจราจร เส้นทางสำรอง ประกาศเจ้าพนักงานจราจร ทำป้ายประกาศ หรือประชาสัมพันธ์แก่สาธารณชนหลีกเลี่ยงเส้นทาง

๕.๑.๑๑ เตรียมพื้นที่การชุมนุมสาธารณะให้ปลอดภัยและหรือสะดวกต่อการใช้พื้นที่ของบุคคลทั่วไป รวมทั้งศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) จุดรวมพล ค่าที่พัก จุดส่งกำลังบำรุง จุดบริการต่าง ๆ

๕.๑.๑๒ ประกาศมาตรการทางกฎหมาย ให้แก่สาธารณชนและผู้เข้าร่วมชุมนุมสาธารณะและแกนนำได้รับทราบ

๕.๑.๑๓ จัดระเบียบสื่อมวลชน (รับลงทะเบียน ออกเครื่องหมายหรือบัตรแสดงตัว แก่สื่อมวลชน) เพื่อความปลอดภัยและการจัดระเบียบในการรายงานข่าวของสื่อมวลชนในพื้นที่เกี่ยวข้องของการชุมนุมสาธารณะ รวมทั้งชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติ โดยเฉพาะเกี่ยวกับความปลอดภัยของสื่อมวลชน

๕.๑.๑๔ ดำเนินการด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ทุกรูปแบบ และเตรียมปฏิบัติการด้านการประชาสัมพันธ์ และการปฏิบัติการจิตวิทยา ปฏิบัติการข่าวสาร โดยอาศัยสื่อประชาสัมพันธ์ทุกประเภท เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสังคมออนไลน์

๕.๑.๑๕ จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) ในพื้นที่ชุมนุมสาธารณะ เพื่อควบคุมสั่งการ รวมทั้งกำหนดตัวผู้รับผิดชอบในการควบคุม อำนาจการและสั่งการในแต่ละพื้นที่แต่ละขั้นตอน

๕.๒ ขั้นตอนที่ ๒ ขั้นการเผชิญเหตุ (ขณะชุมนุมสาธารณะ) เมื่อมีสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะเกิดขึ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ ดูแลการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และปฏิบัติดังนี้

๕.๒.๑ ให้ตำรวจท้องที่เข้ารักษาความสงบเรียบร้อยบริเวณที่ชุมนุมและบริเวณใกล้เคียงด้วยการแยกพื้นที่ชุมนุมออกจากพื้นที่ทั่วไป ตั้งจุดตรวจจุดสกัดตรวจค้นอาวุธ สิ่งผิดกฎหมายรอบสถานที่ชุมนุมสาธารณะ ตั้งจุดตรวจการณ์จากจุดสูงชม

๕.๒.๒ รักษาความปลอดภัยสถานที่และบุคคลสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป้าหมายที่อยู่ใกล้สถานที่ชุมนุม พร้อมทั้งจัดการจราจรบริเวณที่ชุมนุมและพื้นที่ต่อเนื่องเพื่อให้การชุมนุมสาธารณะที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อสาธารณชนน้อยที่สุด

๕.๒.๓ ใช้ศูนย์ปฏิบัติการ ทุกระดับติดตาม ควบคุม และสั่งการการรักษาความสงบ และแก้ไขปัญหาตามขั้นตอน โดยให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) ในพื้นที่ชุมนุมหรือใกล้เคียง

๕.๒.๔ ชี้แจงทำความเข้าใจต่อผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุมสาธารณะให้ทราบถึงขอบเขตของการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ และตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยการชุมนุมสาธารณะจะต้องไม่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นหรือละเมิดต่อกฎหมาย รวมทั้งต้องดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายในการชุมนุม

๕.๒.๕ ให้นำหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นของผู้ชุมนุม จัดผู้แทนมารับทราบข้อเท็จจริง เจรจา ไกล่เกลี่ย หรือแก้ไขปัญหาเบื้องต้น โดยมีเจ้าหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะเป็นผู้สนับสนุนการปฏิบัติ และให้รายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

๕.๒.๖ ดำรงการเจรจากับผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุมหรือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจ ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเพื่อคลี่คลายสถานการณ์ ตลอดเวลา

๕.๒.๗ เร่งดำเนินการสืบสวนหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อบังคับใช้กฎหมาย ทำสำนวนการสืบสวนสอบสวน โดยเฉพาะความผิดเกี่ยวกับการเตรียมการจะก่อเหตุร้าย

๕.๒.๘ ดำเนินการประชาสัมพันธ์ และแจ้งฝ่ายปกครอง หน่วยงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐและเอกชน ช่วยทำการประชาสัมพันธ์ และปฏิบัติการข่าวสาร และใช้มวลชนของฝ่ายเรา สนับสนุนการข่าวและการป้องกันและรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะทุกรูปแบบ

๕.๒.๙ ดำเนินการป้องกันเหตุแทรกซ้อนหรือการก่อเหตุร้ายในพื้นที่ชุมนุมและพื้นที่ใกล้เคียง โดยให้หน่วยตำรวจในพื้นที่รับผิดชอบจัดกำลังเข้าป้องกัน ระวังยับยั้ง บังคับใช้กฎหมายตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดและภายใต้หลักการใช้กำลัง

๕.๓ ขั้นตอนที่ ๓ ขั้นการใช้กำลังเข้าคลี่คลายสถานการณ์

๕.๓.๑ การใช้กำลังเข้าคลี่คลายสถานการณ์ของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสงบของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะและการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน แต่ในกรณีที่ผู้ชุมนุมกระทำการใด ๆ ที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง เจ้าพนักงานผู้ดูแลการชุมนุมสาธารณะมีอำนาจสั่งให้ผู้ชุมนุมยุติการกระทำนั้น และดำเนินการดังนี้

๕.๓.๑.๑ เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้กำลังชุดควบคุมฝูงชน หรือหน่วยต่าง ๆ ในแต่ละระดับ ในการแก้ไขสถานการณ์ให้รายงานสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่าน ศปก.ตร.) ทราบทันที ในกรณีการชุมนุมมีการกระทำผิดกฎหมาย หรือกระทำการใด ๆ ที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่น จนเกิดความวุ่นวายในบ้านเมือง ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมดำเนินการสั่งให้ผู้ชุมนุมยุติการกระทำ โดยให้รายงาน ศปก.ตร. ทราบ และในจังหวัดอื่นนอกเขตกรุงเทพมหานครให้รายงานผู้ว่าราชการจังหวัดทราบด้วย

๕.๓.๑.๒ หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตาม ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมให้ดำเนินการ ดังนี้

- ๑) ประกาศกำหนดให้พื้นที่บริเวณที่มีการชุมนุมและปริมาตรเป็นพื้นที่ควบคุม
- ๒) ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่กำหนด
- ๓) ประกาศห้ามบุคคลใดเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

ดูแลการชุมนุมสาธารณะ

๕.๓.๑.๓ รายงานเหตุการณ์ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่าน ศปก.ตร.) เพื่อทราบ และรายงานรัฐมนตรีที่รับผิดชอบตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

๕.๓.๑.๔ เมื่อพ้นระยะเวลาที่ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมแล้ว หากมีผู้ชุมนุมอยู่ในพื้นที่ควบคุม หรือเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยไม่ได้รับอนุญาต ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า ให้ดำเนินการทางยุทธวิธีจากเบาไปหาหนักเพื่อให้เลิกการชุมนุมนั้น(ถ้าทำได้) โดยการทำความเข้าใจ ด้วยการประกาศ สั่งด้วยวาจาให้ปฏิบัติตาม จับ คั้น ยึด आयัด หรือรื้อถอนทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะตามความจำเป็น ให้ได้สัดส่วนกับความรุนแรงการกระทำ พอสมควรแก่เหตุ

๕.๓.๑.๕ หากจำเป็นเพื่อให้เลิกการชุมนุม หรือการจับกุม หรือป้องกันภัยอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ให้พิจารณาใช้กำลังตามหลักการใช้กำลัง

๕.๓.๑.๖ กรณีผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ดูแลการชุมนุมสาธารณะให้เลิกการชุมนุมสาธารณะ ตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และอยู่ระหว่างร้องขอต่อศาลขอให้เลิกการชุมนุม หากมีความจำเป็นต้องคุ้มครองความสงบของประชาชน หรือคุ้มครองการชุมนุมสาธารณะ ให้ผู้ดูแลการชุมนุมสาธารณะ ดำเนินการโดยจัดให้มีการบันทึกภาพและรวบรวมบันทึกพยานหลักฐานความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการทางยุทธวิธีหรือใช้กำลัง เพื่อคุ้มครองป้องกันเหตุเพื่อความสงบของประชาชนและคุ้มครองความปลอดภัยในการชุมนุมสาธารณะ ดำเนินการทางยุทธวิธีจากเบาไปหาหนัก หรือตามความจำเป็นตามสถานการณ์ หรือให้เป็นไปตามสัดส่วนตามหลักการใช้กำลังที่กำหนด

๕.๓.๒ การใช้กำลังเข้าคลี่คลายสถานการณ์ของผู้ควบคุมสถานการณ์

กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะ และได้มีการปิดคำสั่งศาล และประกาศให้ผู้ชุมนุมทราบแล้ว และเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะได้แจ้งให้ศาลทราบและประกาศพื้นที่ควบคุม ตามนัยมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แล้วให้ดำเนินการดังนี้

๕.๓.๒.๑ เมื่อพ้นระยะเวลาที่ประกาศกำหนดให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุม ให้ผู้ควบคุมสถานการณ์ดำเนินการเพื่อเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล โดยดำเนินการทางยุทธวิธีตามความจำเป็นและหลักการใช้กำลัง

๕.๓.๒.๒ เมื่อรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีได้ใช้อำนาจประกาศบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงเฉพาะเพื่อรักษาความสงบแล้ว เจ้าพนักงานผู้ดูแลการชุมนุมสาธารณะหรือผู้ควบคุมสถานการณ์ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยรับผิดชอบหลักในการรักษาความสงบเรียบร้อย ตามกฎหมายความมั่นคงเฉพาะนั้นกำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การรักษาสถานที่ชุมนุมสาธารณะ การรักษาสถานที่เกิดเหตุ การรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อการสอบสวน จับกุมผู้กระทำความผิด ดำเนินคดี เว้นแต่มีการสั่งการมอบหมายเป็นอย่างอื่น

๕.๔ ขั้นตอนที่ ๔ ขั้นการฟื้นฟู (หลังการชุมนุมสาธารณะ)

เมื่อสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะคลี่คลายคืนสู่สภาวะปกติหรือยุติการชุมนุมแล้ว ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะหรือผู้ควบคุมสถานการณ์ ดำเนินการ ดังนี้

๕.๔.๑ จัดส่งผู้บาดเจ็บ ฟื้นฟู เยียวยา และช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมสาธารณะตามหลักสิทธิมนุษยชนและตามกฎหมายคุ้มครองสิทธิหรือที่เกี่ยวข้อง

๕.๔.๒ สนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณะ ฟื้นฟูสถานที่หรือทรัพย์สินที่ได้รับ ความเสียหายจากการชุมนุมตามอำนาจหน้าที่

๕.๔.๓ บังคับใช้กฎหมาย รวบรวมพยานหลักฐาน สืบสวนสอบสวน จับกุมดำเนินคดี กับผู้กระทำความผิดตามที่กฎหมายกำหนด

๕.๔.๔ ร้องขอให้หน่วยงานรัฐหรือเอกชนที่ร่วมปฏิบัติการ สนับสนุน หรือดำเนินงาน ตามอำนาจหน้าที่ของตนในเหตุชุมนุมสาธารณะ ให้ส่งข้อมูล พยานหลักฐาน เช่น ภาพจากกล้องวงจรปิด ภาพถ่าย เพื่อเป็นหลักฐานทางคดี หรือสรุปทเรียนต่อไป

๕.๔.๕ จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสรุปผลการปฏิบัติเพื่อการจัดทำรายงานภายหลัง การปฏิบัติ สรุปทเรียนจากการปฏิบัติงาน รายงานสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่าน ศปก.ตร.) ตลอดจน ดำเนินการชี้แจงประชาสัมพันธ์ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นแก่สาธารณชน

บทที่ ๖

การใช้กำลัง เครื่องมือ อุปกรณ์ และอาวุธ

เจ้าหน้าที่ต้องพยายามใช้การเจรจาต่อรองหรือปฏิบัติการใด ๆ เพื่อคลี่คลายสถานการณ์ หากไม่เป็นผลและเจ้าหน้าที่จำเป็นต้องมีการใช้กำลังเข้าแก้ไขสถานการณ์ที่ไม่ใช่การป้องกันภัยอันตรายที่ใกล้จะถึง สามารถดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามสมควรแก่เหตุ และยุทธวิธีการใช้กำลัง ตามความจำเป็นของสถานการณ์ตามหลักสัดส่วน โดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง หรือหลายวิธีการพร้อมกันให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์เจ้าหน้าที่ต้องพยายามหลีกเลี่ยงการใช้กำลัง เครื่องมือควบคุมฝูงชนหรืออาวุธจนถึงที่สุด หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ให้ใช้กำลังเพียงเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมกับสถานการณ์

การใช้กำลัง เครื่องมือควบคุมฝูงชนหรืออาวุธ ต้องใช้เมื่อมีเหตุจำเป็นและเหมาะสมกับความรุนแรงของสถานการณ์ โดยในเบื้องต้นให้ใช้การเจรจา และหลีกเลี่ยงการใช้กำลังเท่าที่จะสามารถกระทำได้ แต่จะต้องไม่กระทบต่อความปลอดภัยของสาธารณชนและเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในการชุมนุม

การใช้อาวุธต้องใช้เพื่อป้องกันตนเองหรือบุคคลอื่นให้พ้นจากภัยอันตรายร้ายแรงต่อชีวิต หรือร่างกาย หรือเพื่อระงับยับยั้งเหตุความรุนแรงให้สงบ หรือเพื่อจับกุมผู้ที่กระทำผิดกฎหมายหรือ ผู้ต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานหรือเพื่อป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวหลบหนี

การจะใช้กำลัง เครื่องมือควบคุมฝูงชนหรืออาวุธเพื่อยุติการชุมนุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อใดนั้นย่อมไม่ตัดสิทธิของเจ้าหน้าที่ ในการป้องกันสิทธิของตนเองหรือผู้อื่นเพื่อให้พ้นจากภัยอันตราย อันเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมายที่ใกล้จะถึง โดยได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ

๖.๑ หลักการใช้กำลัง

การดูแลการชุมนุมสาธารณะให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ผู้ควบคุมสถานการณ์หรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ หรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการดูแลการชุมนุมสาธารณะพิจารณาในการใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือในการรักษาความสงบ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ดังนี้

ใช้กำลังตามความจำเป็นของสถานการณ์ โดยให้ใช้กำลังน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นเพื่อบรรลุภารกิจ

ก่อนการใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์หรือเครื่องมือ ให้ใช้การเจรจากับผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมและแจ้งเตือนก่อน หากสามารถกระทำได้และไม่เกิดอันตรายต่อเจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่น ทั้งนี้ ให้ใช้วิธีการเตือนตามความเหมาะสมกับการใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์หรือเครื่องมือ ตามสถานการณ์

การใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์หรือเครื่องมือเพื่อบังคับให้ผู้ชุมนุมหรือบุคคลอื่น ๆ ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ หรือการใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์หรือเครื่องมือในกรณีที่มีการฝ่าฝืนคำสั่ง เช่น การใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์หรือเครื่องมือเพื่อตรวจค้น จับกุม ให้ใช้กำลังได้ตามแนวทางดังนี้

เตือนด้วยวาจาว่าการฝ่าฝืนดังกล่าวผิดกฎหมายให้หยุดการกระทำ หากไม่หยุดให้แสดงท่าทางพร้อมใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือ

หากยังคงฝ่าฝืนให้ใช้กำลังเพื่อกักตัวหรือทำการจับกุมได้ แต่ทั้งนี้ระดับของกำลังที่ใช้ต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

การปฏิบัติต่อผู้หญิง เด็ก และคนชรา จะต้องเพิ่มความระมัดระวังและปฏิบัติให้มีความเหมาะสมกับสภาพ โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนที่ไม่ทำให้เสียภาพพจน์ในการปฏิบัติการ

การสั่งใช้กำลังเจ้าหน้าที่หลัก หรือเจ้าหน้าที่ที่ร่วมปฏิบัติการ เข้ายุติการชุมนุมให้อยู่ในอำนาจของผู้บังคับบัญชาในพื้นที่ที่ได้รับคำสั่งให้รับผิดชอบในการรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะคือเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะหรือผู้ควบคุมสถานการณ์

ในกรณีฉุกเฉิน จำเป็น เร่งด่วน ซึ่งเป็นเหตุการณ์เฉพาะหน้า การใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือป้องกันตนเองหรือทรัพย์สินของทางราชการ ป้องกันการกระทำความผิดซึ่งหน้า หรือปกป้องชีวิตผู้อื่นจากภัยอันตรายที่ใกล้จะถึงสามารถกระทำได้ตามความจำเป็นแต่ต้องพอสมควรแก่เหตุ

๖.๒ การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ควบคุมฝูงชน

การใช้เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางดังนี้
การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ควบคุมฝูงชน ต้องใช้ตามความจำเป็นได้สัดส่วนและเหมาะสมกับสถานการณ์เพื่อให้บรรลุภารกิจหรือป้องกันตนเองหรือกลุ่มบุคคล หรือทรัพย์สิน

ต้องเตือนผู้ชุมนุมหรือกลุ่มบุคคลดังกล่าวก่อนว่าจะใช้กำลังเข้ายุติการชุมนุม
การใช้กระบอก ให้ใช้ในกรณีผลักดันกลุ่มคนออกจากพื้นที่โดยเมื่อจำเป็นต้องใช้กระบอกต้องเตือนก่อน เว้นแต่สถานการณ์ไม่เอื้ออำนวย และให้ใช้เท่าที่จำเป็นเพื่อการบรรลุภารกิจ หากจำเป็นให้ทำการตี แต่ต้องไม่ตีที่บริเวณอวัยวะสำคัญซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือทำให้พิการ

การยิงกระสุนยาง ให้ยิงต่อเป้าหมายที่กระทำการหรือมีท่าทีคุกคามต่อชีวิตบุคคลอื่น รวมทั้งต้องกำหนดเป้าหมายโดยชัดเจน ไม่ยิงโดยไม่แยกแยะหรือไม่เลือกเป้าหมาย ไม่ใช้การยิงอัตโนมัติ จะต้องเล็งยิงให้กระสุนยางกระทบส่วนล่างของร่างกายของผู้ที่เป็นเป้าหมาย

การใช้น้ำฉีด ให้ใช้ในกรณีการเข้ายุติการชุมนุม หรือระงับยับยั้งป้องกันเหตุ โดยใช้แรงดันน้ำเท่าที่จำเป็นในการสลายฝูงชน และระมัดระวังอย่าฉีดน้ำไปยังบริเวณอวัยวะที่บอบบาง เช่น ดวงตา เป็นต้น

การใช้สารควบคุมการจราจรในการยุติการชุมนุม หรือระงับยับยั้งป้องกันเหตุ สามารถกระทำได้ แต่ต้องมีการเตือนก่อนการใช้และให้ใช้ในระดัปลความเข้มข้นที่เหมาะสม

การใช้แก๊สน้ำตาให้ระมัดระวัง หลีกเลี่ยงการขว้างไปโดนตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ระมัดระวังอันตรายที่จะเกิดแก่กลุ่มคนที่อยู่ใกล้เคียง ซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการชุมนุม ห้ามใช้อาวุธหรืออุปกรณ์ที่มีอำนาจการทำลายสูง เช่น เครื่องยิงลูกระเบิด เอ็ม ๗๙ ในการยิงลูกระเบิดสังหาร ระเบิดเพลิง อาวุธปืนกล ในภารกิจการรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ

๖.๓ การใช้อาวุธ

กรณีที่มีเหตุแทรกซ้อน มีการนำหรือใช้อาวุธร้ายแรงในสถานที่ชุมนุมสาธารณะ หรือมีการกระทำความผิดที่เป็นภัยอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน อันเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพอย่างร้ายแรง ซึ่งมีใช้การชุมนุมตามปกติ ให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้มาตรการ อาวุธ เพื่อระงับ ยับยั้ง และปราบปรามการกระทำ ความผิดนั้นได้ ภายใต้กรอบของกฎหมาย พอสมควรกับเหตุร้ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น นอกเหนือจากการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามที่กฎหมายกำหนด

ประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เรื่อง กำหนดระดับเสียงของเครื่องขยายเสียงที่ใช้ในการชุมนุมสาธารณะ
พ.ศ. ๒๕๕๘*

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดระดับเสียงของเครื่องขยายเสียงที่ใช้ในการชุมนุมสาธารณะ เพื่อไม่ให้เป็นการอันตรายต่อสุขภาพของผู้นิยมและไม่เป็นการรบกวนหรือก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“ระดับเสียงทั่วไป” หมายความว่า ระดับเสียงที่เกิดขึ้นจากการใช้เครื่องขยายเสียงในการชุมนุมสาธารณะ

“ค่าระดับเสียงสูงสุด” หมายความว่า ค่าระดับเสียงสูงสุดที่เกิดขึ้นในขณะหนึ่ง ระหว่างการตรวจวัดระดับเสียงของเครื่องขยายเสียงที่ใช้ในการชุมนุมสาธารณะ โดยมีหน่วยเป็นเดซิเบลเอ หรือ dB(A)

ข้อ ๒ ห้ามมิให้ใช้เครื่องขยายเสียงเกินกำหนดระดับเสียงทั่วไปไว้ ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าระดับเสียงสูงสุด ไม่เกิน ๑๑๕ เดซิเบลเอ

(๒) ค่าระดับเสียงเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๗๐ เดซิเบลเอ

ข้อ ๓ ห้ามมิให้ใช้เครื่องขยายเสียงในการชุมนุมสาธารณะอันเป็นการรบกวนผู้อื่น โดยให้กำหนดระดับเสียงรบกวนเท่ากับ ๑๐ เดซิเบลเอ

ข้อ ๔ วิธีการตรวจวัดระดับเสียงสูงสุด ระดับเสียงเฉลี่ย และระดับเสียงรบกวนที่เกิดจากการใช้เครื่องขยายเสียงในการชุมนุมสาธารณะ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ข้อ ๕ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

พลตำรวจเอก สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

* ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๒๓๖ ง (๒ ตุลาคม ๒๕๕๘) หน้า ๒๔.

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวิธีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ*

โดยที่การจัดการชุมนุมสาธารณะไม่ต้องมีการขออนุญาต แต่ต้องแจ้งการชุมนุมสาธารณะนั้น ต่อผู้รับแจ้งตามกฎหมาย จึงสมควรกำหนดวิธีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ให้เกิดความสะดวกแก่ผู้แจ้ง และเป็นข้อมูลแก่ผู้รับแจ้ง เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ตลอดจน สุขอนามัยของประชาชน หรือคุ้มครองความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบ สิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๐ วรรคสาม และมาตรา ๑๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ นายกรัฐมนตรีจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“การแจ้ง” หมายความว่า การแจ้งความประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งผู้รับแจ้งแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ รับผิดชอบในการรับหรือส่งหนังสือ หรือดำเนินการเกี่ยวกับการรับแจ้งการชุมนุมสาธารณะของ หน่วยงาน

ข้อ ๒ ผู้ใดประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อผู้รับแจ้งซึ่งเป็นหัวหน้า สถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะตามแบบทำยประกาศนี้ ก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่า ยี่สิบสี่ชั่วโมง

กรณีประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะในท้องที่ของสถานีตำรวจต่าง ๆ เกินกว่าหนึ่งท้องที่ซึ่งมี เขตต่อเนื่องกัน ให้แจ้งการชุมนุมสาธารณะต่อผู้รับแจ้งในท้องที่หนึ่งท้องที่ใดก็ได้

ข้อ ๓ ภายใต้บังคับของข้อ ๒ การแจ้งให้ดำเนินการโดยวิธีหนึ่งวิธีใด ดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งโดยตรงต่อผู้รับแจ้ง

(๒) แจ้งทางโทรสาร

(๓) แจ้งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๔ การแจ้งโดยตรงต่อผู้รับแจ้ง ให้ผู้แจ้งยื่นหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะต่อผู้รับแจ้งหรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการของผู้รับแจ้ง ทั้งนี้ ในการแจ้งโดยตรงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าว เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับเอกสารครบถ้วนแล้ว ให้ถือว่าผู้รับแจ้งได้รับแจ้งแล้ว

* ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๒๗๙ ง (๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘) หน้า ๔-๕.

ข้อ ๕ การแจ้งทางโทรสาร ให้ส่งหนังสือแจ้งการประชุมสภาฯ ไปยังหมายเลขโทรสารของ ที่ทำการของผู้รับแจ้งตามที่กำหนดไว้ในประกาศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แล้วให้ส่งต้นฉบับ ของหนังสือแจ้งการประชุมสภาฯ ไปยังผู้รับแจ้งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับโดยพลัน

เมื่อได้ส่งหนังสือทางโทรสารแล้ว ให้ผู้แจ้งโทรศัพท์แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหมายเลข ที่กำหนดไว้ในประกาศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยเร็ว เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

การส่งตามวรรคหนึ่งให้ถือว่าผู้รับแจ้งได้รับแจ้งต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่แห่งที่ทำการของผู้รับ แจ้งได้รับเอกสารตามโทรสารครบถ้วน

ข้อ ๖ การแจ้งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ให้ส่งหนังสือแจ้งการประชุมสภาฯ ไปยังที่อยู่ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของที่ทำการผู้รับแจ้งตามที่กำหนดไว้ในประกาศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ จะต้องอยู่ในรูปแบบที่เหมาะสม โดยสามารถแสดงหรืออ้างอิง หรือเข้าถึงเพื่อนำกลับมาใช้ในภายหลังและยังคงความครบถ้วนของข้อความในรูปแบบของข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์รวมทั้งสามารถระบุตัวผู้ส่งได้

เมื่อได้ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ให้ผู้แจ้งโทรศัพท์แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหมายเลข ที่กำหนดไว้ในประกาศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยเร็ว เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

การแจ้งตามวรรคหนึ่งให้ถือว่าผู้รับแจ้งได้รับแจ้งต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับจดหมาย อิเล็กทรอนิกส์โดยครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว

ในกรณีมีข้อสงสัย ผู้รับแจ้งอาจสั่งให้ผู้แจ้งส่งต้นฉบับหนังสือแจ้งการประชุมสภาฯ ภายใน ระยะเวลาที่เห็นสมควร

ข้อ ๗ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับหนังสือแจ้งการประชุมสภาฯ แล้ว ให้รีบนำเสนอผู้รับแจ้ง เพื่อพิจารณาโดยเร็ว ในกรณีที่เป็นการแจ้งโดยวิธีตามข้อ ๓ (๒) และ (๓) และพนักงานเจ้าหน้าที่ มีข้อสงสัย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ติดต่อไปยังผู้แจ้ง ตามข้อมูลที่ระบุไว้ในหนังสือแจ้งการประชุมสภาฯ เพื่อตรวจสอบตัวผู้แจ้งและความถูกต้องของหนังสือแจ้งการประชุมสภาฯ ด้วย

ข้อ ๘ เมื่อผู้รับแจ้งได้รับแจ้งการประชุมสภาฯ แล้ว ให้ตรวจสอบความถูกต้องแล้วส่งสรุป สารสำคัญในการประชุมสภาฯ ให้ผู้แจ้งทราบภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับแจ้งและอาจมี คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดูแลการประชุมสภาฯ เพื่อให้ผู้แจ้งปฏิบัติหรือแก้ไขภายในเวลาที่ กำหนดด้วยก็ได้

ข้อ ๙ ในกรณีที่ผู้แจ้งไม่สามารถแจ้งการประชุมได้ทันกำหนดเวลาตามข้อ ๒ ผู้แจ้งอาจขอ ผ่อนผันกำหนดเวลาดังกล่าวก่อนเริ่มการประชุม โดยยื่นคำขอผ่อนผันพร้อมแบบแจ้งการประชุมสภาฯ ท้ายประกาศนี้โดยตรง ในกรุงเทพมหานครให้ยื่นคำขอต่อผู้บังคับการตำรวจนครบาลผู้รับผิดชอบพื้นที่ ในกรุงเทพมหานคร ในจังหวัดอื่นให้ยื่นคำขอต่อผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด

ข้อ ๑๐ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติวางระเบียบหรือคำสั่งกำหนดหลักเกณฑ์และการปฏิบัติ
ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อให้เป็นไปตามประกาศนี้

ข้อ ๑๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หนังสือแจ้งการประชุมสาธารณะ

ด้านหน้า

ทำที่

วันที่ เดือน พ.ศ.

เรียน หัวหน้าสถานีตำรวจ/ผู้รับแจ้ง

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว เลขประจำตัวประชาชน - -

ชื่อหน่วยงานหรือองค์กร

ที่อยู่

หมายเลขโทรศัพท์ หมายเลขโทรสาร จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Email)

ขอแจ้งความประสงค์เพื่อจัดการประชุมสาธารณะ ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์ของการชุมนุม

.....

.....

.....

๒. ลักษณะการประชุมสาธารณะ

 กรณีไม่มีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายสถานที่ชุมนุม

จำนวนผู้เข้าร่วมชุมนุมโดยประมาณ คน

ที่อยู่ของสถานที่ชุมนุม

ระยะเวลาการประชุม วัน เริ่มการประชุมตั้งแต่เวลา ของวันที่ เดือน พ.ศ.

ถึงเวลา ของวันที่ เดือน พ.ศ.

 กรณีมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายสถานที่ชุมนุม

จำนวนผู้เข้าร่วมชุมนุมโดยประมาณ คน

วันและเวลารวมตัว จุดเริ่มต้นของการเคลื่อนขบวนการประชุม

เริ่มขบวนในเวลา ของวันที่ เดือน พ.ศ.

รายละเอียดเส้นทาง (รวมจุดพัก)

.....

.....

.....

๓. รายละเอียดที่เป็นประโยชน์สำหรับการดูแลการประชุมสาธารณะ

การใช้อยานพาหนะ ประเภท จำนวน

การใช้เครื่องขยายเสียง ขนาดกำลังไฟฟ้า วัตต์ จำนวน ตัว ลำโพงขนาด วัตต์ จำนวน ตัว

การใช้สิ่งอื่น ๆ

๔. รายชื่อผู้ประสานงาน

(๑) ชื่อ - นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน - -

หมายเลขโทรศัพท์ หมายเลขโทรสาร จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Email)

(๒) ชื่อ - นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน - -

หมายเลขโทรศัพท์ หมายเลขโทรสาร จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Email)

ข้าพเจ้ารับทราบรายละเอียดตามพระราชบัญญัติการประชุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ แล้ว และขอรับรองว่าข้อมูลข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ

(.....)

ด้านหลัง

๕. รายละเอียดเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง เครื่องมือควบคุมฝูงชนในการชุมนุมสาธารณะ*

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดเครื่องมือควบคุมฝูงชน เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน หรือคุ้มครองความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบสิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๙ วรรคเจ็ด และมาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ นายกรัฐมนตรีจึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะและข้าราชการตำรวจซึ่งได้รับมอบหมายผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย อาจเลือกใช้เครื่องมือควบคุมฝูงชนได้ ดังต่อไปนี้

- (๑) หมวกปราบจลาจล หรือหมวกกันกระสุนพร้อมกระบังหน้า
- (๒) โล่ใส หรือโล่กันกระสุน
- (๓) ชุดป้องกันสะเก็ด ตลอดจน สนับแข้ง สนับเข่า สนับศอก อุปกรณ์ป้องกันสะเก็ดบริเวณลำตัว แขนและขา
- (๔) กระบองยาง หรืออุปกรณ์ใช้ตี (Baton)
- (๕) สายรัดบังคับ (สายลือคอข้อมือ) หรือกุญแจมือ
- (๖) หน้ากากป้องกันแก๊สพิษ พร้อมหม้อกรองแก๊สพิษและไมโครโฟน
- (๗) แก๊สน้ำตาชนิดสเปรย์ สกัดจากพืชธรรมชาติ
- (๘) เสื้อเกราะอ่อนป้องกันกระสุน
- (๙) เครื่องขยายเสียงพร้อมไมโครโฟน ขนาดเล็ก
- (๑๐) อุปกรณ์ส่งคลื่นเสียงรบกวนพิเศษระยะไกลชนิดพกพา
- (๑๑) เครื่องเสียงและระบบป้องกันอันตรายรถสั่งการ
- (๑๒) เครื่องยิงแก๊สน้ำตาชนิดใช้แล้วทิ้ง
- (๑๓) เครื่องฉีดแก๊สแบบสะพาย
- (๑๔) ชุดปืนยิงแก๊สน้ำตาพร้อมอุปกรณ์
- (๑๕) แก๊สน้ำตาชนิดเผาไหม้
- (๑๖) แก๊สน้ำตาสำหรับผสมน้ำ
- (๑๗) ลูกขว้างแบบคว้น
- (๑๘) ลูกขว้างแบบแสง - เสียง
- (๑๙) ลูกขว้างแก๊สน้ำตา ชนิด OC

* ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๒๗๙ ง (๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘) หน้า ๖-๗.

- (๒๐) ลูกขว้างแก๊สน้ำตา ชนิด CS
 (๒๑) ถังลมบอกทิศทาง
 (๒๒) เครื่องฉีดน้ำแรงดันสูง และสифสมน้ำ
 (๒๓) อาวุธปืนลูกซอง สำหรับยิงกระสุนยางหรือแก๊สน้ำตา
 (๒๔) อุปกรณ์ช็อตไฟฟ้า (Taser)
 (๒๕) ปืนยิงตาข่าย
 (๒๖) รถฉีดน้ำแรงดันสูง หรือรถดับเพลิง
 (๒๗) เครื่องกีดขวางการผ่านของรถ
 (๒๘) อุปกรณ์ตรวจหาอาวุธบุคคล
 (๒๙) อุปกรณ์ตรวจหาอาวุธยานพาหนะ
 (๓๐) แผงกั้นเหล็ก
 (๓๑) กรวยยาง
 (๓๒) แท่นปูน หรืออุปกรณ์สำหรับป้องกันสถานที่
 (๓๓) ลวดทึบเพลิงแถบหนาม
 (๓๔) ถังมือหนึ่ง
 (๓๕) รถเข็นยกแท่นปูน
 (๓๖) ยานพาหนะสำหรับเจ้าหน้าที่และการลำเลียงเครื่องมือ
 (๓๗) รถควบคุมฝูงชน (Riot Truck) ขนาด ๖ ล้อ
 (๓๘) รถควบคุมฝูงชน (Riot Truck) ขนาด ๑๐ ล้อ
 (๓๙) รถที่ทำการทางยุทธวิธี
 (๔๐) รถบรรทุกน้ำ
 (๔๑) รถส่องสว่าง
 (๔๒) อุปกรณ์ส่งคลื่นเสียงรบกวนพิเศษระยะไกล ขนาดกลาง
 (๔๓) อุปกรณ์ส่งคลื่นเสียงรบกวนพิเศษระยะไกล ขนาดใหญ่
 (๔๔) ชุดเครื่องเสียงความดังสูง พร้อมอุปกรณ์กำเนิดพลังงาน
 (๔๕) โคมไฟส่องสว่างฉุกเฉิน
 (๔๖) อุปกรณ์ถ่ายภาพทั้งภาพนิ่งและเคลื่อนไหว
 (๔๗) เครื่องบันทึกเสียง
 (๔๘) เครื่องมือวัดระดับเสียง
- ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๒

คู่มือการปฏิบัติ

ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

บทที่ ๑

สารະສຳຄັນພຣະຣາຊບັນຍັດຕິກຸມນຸມສາຣາຣະ ພ.ສ.໒໕໕໔

ພຣະຣາຊບັນຍັດຕິກຸມນຸມສາຣາຣະ ພ.ສ. ໒໕໕໔ ເປັນກຸນພາຍທີ່ກຳນົດລັກເຄຣນທຳການໃຊ້ສິທິກຸມນຸມສາຣາຣະໃຫ້ຊັດເຈນແລະສອດຄ້ອງກັບກິດກະຫວ່າງປະເທດວ່າດ້ວຍສິທິພຣະເມືອງແລະສິທິທາງກະເມືອງທີ່ປະເທດໄທເປັນຄາດີ ທັງນີ້ ເພື່ອໃຫ້ກຸມນຸມສາຣາຣະເປັນໄປດ້ວຍກຸນສບເຣຍຍໂຮຍ ໄມ່ກະຫບກະເທືອນຕໍ່ກຸນມັ່ນຄງຂອງຊາດີ ກຸນພຣະຄັຍສາຣາຣະ ກຸນສບເຣຍຍໂຮຍຫຼືສິລະທຣມອັນດີລອດຈນສຸຂອນາມັຍຂອງປະຊາຊນ ຫຼືກຸນສະດວກຂອງປະຊາຊນທີ່ຈະໃຊ້ທີ່ສາຣາຣະ ແລະໄມ່ກະຫບກະເທືອນສິທິແລະເສຣີກຸນແລະສັກດີສຣີກຸນເປັນມນຸຍ໌ຂອງຜູ້ອື່ນ ໂດຍທີ່ພຣະຣາຊບັນຍັດຕິກຸມນຸມສາຣາຣະ ພ.ສ.໒໕໕໔ ໄດ້ກຳນົດຂອບເຂດຂອງກຸມນຸມສາຣາຣະ ສູນທີ່ຫ້າມກຸມນຸມ ກຸນແຈ້ງແລະວິທີກຸນແຈ້ງກຸມນຸມ ຫຸນ້າທີ່ຂອງຜູ້ຈັດກຸມນຸມ ແລະຜູ້ກຸມນຸມ ກຸນດູແລກກຸມນຸມ ແລະບທກຳນົດໂຫຊສຳລັບຜູ້ທີ່ຜ່າຜິນ ໂດຍມີສາຣະສຳຄັນຕ່າງ ໆ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້

໑. ກຳນົດກຸມນຸມສາຣາຣະທີ່ໄມ່ຢູ່ກຸນໄຕ້ພຣະຣາຊບັນຍັດຕິນີ້ ໄດ້ແກ່ ກຸມນຸມເນື່ອງໃນກຸນພຣະຣາຊພິຕີ ແລະກຸນຣຳພິຕີ ກຸມນຸມເພື່ອປະກອບພິຕີທຣມທາງສາສນາຫຼືກິຈກຣມຕາມປະເພນີຫຼືຕາມວັດນທຣມແຫ່ງທ້ອງຄີນ ກຸມນຸມເພື່ອຈັດແຂດງມທຣສພ ກິພາ ສ່ງເສຣີມກຸນທ່ອງເທື່ຍ ຫຼືກິຈກຣມອື່ນ ເພື່ອປະໂຮຍທາງກຸນຄ້າປກຕີຂອງຜູ້ຈັດກຸມນຸມນັ້ນ ກຸມນຸມກຸນໃນສູນສືກສາ ກຸມນຸມຫຼືກຸນປະຊຸມຕາມບທບັນຍັດຕິແຫ່ງກຸນພາຍ ຫຼືກຸນປະຊຸມສັມມນາທາງວິຊາກຸນຂອງສູນສືກສາຫຼືເນວຍກຸນທີ່ມີວັດຸປະສັກທາງວິຊາກຸນ ແລະກຸມນຸມສາຣາຣະໃນກະຫວ່າງເວລາທີ່ມີປະກາດສູນກຸນຄຸນເຊນຫຼືປະກາດໃຊ້ກຸນອັຍກຸນສືກ ແລະກຸມນຸມສາຣາຣະທີ່ຈັດຂື້ນເພື່ອປະໂຮຍໃນກຸນກຸນເສຍເລືອກຕັ້ງໃນກະຫວ່າງເວລາທີ່ມີກຸນເລືອກຕັ້ງ ແຕ່ທັງນີ້ ຕ້ອງປຸກປັດຕາມກຸນພາຍວ່າດ້ວຍກຸນນັ້ນ (ມາຕຣາ ໓)

໒. ກຳນົດນິຍາມຄຳວ່າ “ກຸມນຸມສາຣາຣະ” ຫຸນຍັງກຸນກຸມນຸມຂອງບຸກຄນໃນທີ່ສາຣາຣະ ເພື່ອເຣຍກຸນສນັບສນຸນ ຄັດຄ້ານ ຫຼືແຂດງກຸນຄິດເຫັນໃນເຣຍງໂດເຣຍງໂນຶ່ງໂດຍແຂດງອອກຕໍ່ປະຊາຊນທັງໄປ ແລະບຸກຄນອື່ນສາມາດຮ່ວມກຸມນຸມນັ້ນໄດ້ ໄມ່ວ່າກຸມນຸມນັ້ນຈະມີກຸນເດີນຂວນ ຫຼືເຄື່ອນຍ້າຍດ້ວຍຫຼືໄມ່ (ມາຕຣາ ໔)

໓. ກຳນົດລັກທັງໄປໃນກຸນກຸມນຸມສາຣາຣະ ຄຳວ່າຄື ກຸມນຸມສາຣາຣະຕ້ອງເປັນໂດຍສບແລະປຣາດຈາກອາວຸຊ ກຸນໃຊ້ສິທິແລະເສຣີກຸນຂອງຜູ້ກຸມນຸມໃນກະຫວ່າງກຸມນຸມສາຣາຣະຕ້ອງຢູ່ກຸນໄຕ້ຂອບເຂດກຸນໃຊ້ສິທິແລະເສຣີກຸນຕາມບທບັນຍັດຕິແຫ່ງຣຳພິຕີທຣມທຸນຸມແລະກຸນພາຍ (ມາຕຣາ ໖)

໔. ກຳນົດສູນທີ່ຕ້ອງຫ້າມມີໃຫ້ຈັດກຸມນຸມສາຣາຣະ ໄດ້ແກ່ ຣະຍະຣັດມີ ໑໕໐ ເມຕຣຈາກສູນທີ່ສຳຄັນ (ພຣະບຣມທຣາຊວັງ ພຣະຣາຊວັງ ວັງຂອງພຣະຣັຊທາຍາຫຫຼືຂອງພຣະບຣມວັງຕັ້ງແຕ່ສມເດັຈເຈົ້າຟ້າຂື້ນໄປ ພຣະຣາຊນິເວດນີ ພຣະດຳເນັກ ຫຼືຈາກທີ່ຊື່ງພຣະມທຸກຊັຕຣີຍ໌ ພຣະຣາຊິນີ ພຣະຣັຊທາຍາຫ ພຣະບຣມວັງຕັ້ງແຕ່ສມເດັຈເຈົ້າຟ້າຂື້ນໄປ ຫຼືຜູ້ສຳເຣຍຣາຊກຸນແທນພຣະອນັດ ປະທັບຫຼືຟ້ານັກ ຫຼືສູນທີ່ຟ້ານັກຂອງພຣະຣາຊອາຄັນຕຸກະ) ຈະກະທຳມີໄດ້

ກຳນົດສູນທີ່ຫ້າມຈັດກຸມນຸມກຸນໃນພື້ນທີ່ຂອງຣຳພິຕີ ຫຸນຍັຍບຣັຊທຸລ ສາລ ແລະ ກຸນກຸມນຸມສາຣາຣະຕ້ອງໄມ່ກິດຂວາງທາງເຂົ້າອອກ ຫຼືອຣບກວນກຸນປຸກປັດຕາມ ຫຼືກຸນໃຊ້ບຣິກຸນສູນທີ່ ເຊັ່ນ ສູນທີ່ທຳກຸນເນວຍກຸນຂອງຣຳພິຕີ ທຳອາກາດຍານ ທຳເຣຍ ສູນກິຣໂຟ ຫຼືສູນກິຣໂຟສ່ງສາຣາຣະ ໂຣງພາຍາລ ສູນສືກສາ ແລະສາສນສູນ ສູນທຸດຫຼືສູນກິຣໂຟຂອງຣຳພິຕີຕ່າງປະເທດ ຫຼືສູນທີ່ທຳກຸນອັດຕາກະຫວ່າງປະເທດ ເປັນຕົ້ນ (ມາຕຣາ ໗ ແລະມາຕຣາ ໘)

อย่างไรก็ดี เพื่อรักษาความปลอดภัยสาธารณะและความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงได้ให้อำนาจผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายในการประกาศห้ามชุมนุมในรัศมีไม่เกิน ๕๐ เมตรจากรัฐสภา ทำเนียบรัฐบาลและศาลได้ (เป็นการประกาศชั่วคราวตามแต่กรณี)

๕. กำหนดให้มีการส่งเสริมการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุม โดยให้หน่วยงานของรัฐอาจจัดให้มีสถานที่เพื่อใช้สำหรับการชุมนุมสาธารณะก็ได้ โดยมีให้นำความในหมวด ๒ การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ มาใช้บังคับแก่การชุมนุมสาธารณะที่จัดขึ้นภายในสถานที่ที่หน่วยงานของรัฐจัดไว้ดังกล่าว (มาตรา ๙)

๖. กำหนดให้ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะทุกกรณี ให้แจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมง โดยให้ผู้จัดการชุมนุม ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุม และให้ถือว่าผู้เชิญชวนหรือนัดให้ผู้อื่นมาร่วมชุมนุมในวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ รวมทั้งผู้ขออนุญาตใช้สถานที่หรือเครื่องขยายเสียงหรือขอให้ทางราชการอำนวยความสะดวกในการชุมนุมเป็นผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะด้วย

โดยการแจ้งการชุมนุมสาธารณะต้องระบุวัตถุประสงค์ และวัน ระยะเวลา และสถานที่ชุมนุมสาธารณะตามวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดซึ่งต้องเป็นวิธีที่สะดวกแก่ผู้แจ้ง และต้องให้แจ้งผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้ด้วย (มาตรา ๑๐) (แจ้งโดยตรง แจ้งทางโทรสาร หรือแจ้งโดยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์)

เมื่อได้รับแจ้งแล้ว ให้ผู้รับแจ้งส่งสรุปสาระสำคัญในการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้แจ้งทราบภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับแจ้ง กรณีที่ผู้รับแจ้งเห็นว่าการชุมนุมสาธารณะที่ได้รับแจ้งนั้นอาจขัดต่อมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ ให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งให้ผู้แจ้งแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด หากผู้แจ้งการชุมนุมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งห้ามชุมนุมโดยแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังผู้แจ้ง

กรณีที่ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะซึ่งไม่สามารถแจ้งการชุมนุมได้ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๐ แจ้งการชุมนุมพร้อมคำขอผ่อนผันกำหนดเวลาดังกล่าวต่อผู้บังคับการตำรวจผู้รับผิดชอบพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร หรือผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดในจังหวัดอื่นแล้วแต่กรณี ก่อนเริ่มการชุมนุม โดยให้ผู้รับคำขอผ่อนผันมีหนังสือแจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเวลายี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับคำขอ (มาตรา ๑๒)

๗. กำหนดหน้าที่ของผู้จัดการชุมนุม ได้แก่ ดูแลและรับผิดชอบการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปโดยสงบและปราศจากอาวุธภายใต้ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ดูแลและรับผิดชอบการชุมนุมสาธารณะไม่ให้เกิดการขัดขวางเกินสมควรต่อประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ ตลอดจนดูแลและรับผิดชอบต่อผู้ชุมนุมปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ แจ้งให้ผู้ชุมนุมทราบถึงหน้าที่ของผู้ชุมนุมตามมาตรา ๑๖ และเงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ให้ความร่วมมือแก่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะในการดูแลการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปตามกฎหมาย ไม่ยุยงส่งเสริมหรือชักจูงผู้ชุมนุมเพื่อให้ผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ ไม่ปราศรัยหรือจัดกิจกรรมในการชุมนุมโดยใช้เครื่องขยายเสียงในระหว่างเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น ไม่ใช้เครื่องขยายเสียงด้วยกำลังไฟฟ้าที่มีขนาดหรือระดับเสียงตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนด (มาตรา ๑๕)

และกำหนดหน้าที่ของผู้ชุมนุม (ซึ่งหมายถึงความรวมถึงผู้จัดการชุมนุมด้วย ได้แก่ ไม่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นที่ชุมนุม หรือทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนเกินที่พึงคาดหมายได้ว่าเป็นไปตามเหตุอันควร ไม่ปิดบังหรืออำพรางตนโดยจงใจมิให้มีการระบุตัวบุคคลใดถูกต้องเว้นแต่เป็นการแต่งกายตามปกติประเพณี ไม่พาอาวุธ ดอกไม้เพลิง สิ่งเทียมอาวุธปืน หรือสิ่งนี้อาจนำมาใช้ได้ อย่างอาวุธ เข้าไปในที่ชุมนุม ไม่ว่าจะได้รับอนุญาตให้มีสิ่งนั้นติดตัวหรือไม่ ไม่บุกรุกหรือทำให้เสียหาย ทำลาย

หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้ใช้การไม่ได้ตามปกติซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่น ไม่ทำให้ผู้อื่นกลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน หรือเสรีภาพ ไม่ใช่กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้เข้าร่วมชุมนุมหรือผู้อื่น ไม่ขัดขวางหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชนในการใช้ที่สาธารณะ และการดูแลการชุมนุมสาธารณะนั้น ไม่เดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ (มาตรา ๑๖)

๘. กำหนดการคุ้มครองความสะดวกของประชาชนและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ เช่น ให้หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ แจ้งหรือร้องขอพนักงานฝ่ายปกครองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะหรือหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐหรือเอกชนในท้องที่นั้นเพื่อทราบ และเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ และการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยมีอำนาจหน้าที่ อำนาจความสะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นสถานที่ชุมนุม รักษาความปลอดภัย อำนาจความสะดวก หรือบรรเทาเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่นซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ชุมนุม รักษาความปลอดภัยหรืออำนาจความสะดวกแก่ผู้ชุมนุมในสถานที่ชุมนุม อำนาจความสะดวกในการจราจรและการขนส่งสาธารณะในบริเวณที่มีการชุมนุมและบริเวณใกล้เคียง เพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด กำหนดเงื่อนไขหรือมีคำสั่งให้ผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุม หรือผู้อยู่ภายในสถานที่ชุมนุมต้องปฏิบัติตาม และอาจมีคำสั่งให้ปิดหรือปรับเส้นทางการจราจรเป็นการชั่วคราวได้เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชนหรือการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (มาตรา ๑๙) โดยให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐจัดหรือประสานให้มีการประชาสัมพันธ์เป็นระยะ เพื่อให้ประชาชนทราบถึงสถานที่ที่ใช้ในการชุมนุมและช่วงเวลาที่มีการชุมนุม ตลอดจนคำแนะนำเกี่ยวกับเส้นทางการจราจรหรือระบบการขนส่งสาธารณะ (มาตรา ๒๐)

๙. กรณีการชุมนุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้ผู้ชุมนุมแก้ไขหรือเลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่กำหนดตามแต่กรณี หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะร้องขอต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดเพื่อมีคำสั่งให้เลิกการชุมนุมสาธารณะ โดยในระหว่างที่รอคำสั่งศาลเจ้าพนักงานมีอำนาจกระทำการที่จำเป็นตามแผนหรือแนวทางตามกฎหมาย (มาตรา ๒๑) และอาจใช้เครื่องมือควบคุมฝูงชนตามที่กำหนดไว้ได้เพียงเท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ การดำเนินการของเจ้าพนักงานไม่ตัดสิทธิของผู้อื่นซึ่งได้ใช้สิทธิทางศาล

เมื่อได้รับคำขอให้มีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑ ให้ศาลพิจารณาคำขอนั้นเป็นการด่วนหากความปรากฏต่อศาลว่ามีผู้ชุมนุมซึ่งไม่ปฏิบัติตามประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑ ให้ศาลมีคำสั่งโดยออกคำสั่งบังคับให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด โดยให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดประกาศคำสั่งศาลตามมาตรา ๒๑ นี้ไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้น และประกาศโดยวิธีการใด ๆ เพื่อให้ผู้ชุมนุมและประชาชนทั่วไปได้รับทราบคำสั่งศาลดังกล่าวด้วย

ในกรณีที่ผู้ชุมนุมไม่เลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะรายงานให้ศาลทราบกับประกาศกำหนดให้พื้นที่บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้นและปริมาตรของพื้นที่นั้นตามควรแก่กรณีเป็นพื้นที่ควบคุม และประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจาก

พื้นที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่กำหนดและห้ามบุคคลใดเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และให้รายงานรัฐมนตรีเพื่อทราบ

เมื่อมีการประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุมตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลในกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่น หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล โดยเมื่อพ้นระยะเวลาที่ประกาศให้ผู้ชุมนุม ออกจากพื้นที่ควบคุม หากมีผู้ชุมนุมอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า และให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล โดยให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์มีอำนาจ จับผู้ซึ่งอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือผู้ซึ่งเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ คั้น ยึด आयัด หรือ รีดถอนทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะนั้น กระทำการที่จำเป็นตามแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑ มีคำสั่งห้ามมิให้กระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุม

กรณีที่ผู้ชุมนุมกระทำการใด ๆ ที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะมีอำนาจสั่งให้ผู้ชุมนุมยุติการกระทำนั้น และดำเนินการตามแผนหรือแนวทางที่กำหนดได้ทันที (มาตรา ๒๕)

๑๐. กำหนดโทษกรณีต่าง ๆ อาทิ ผู้จัดการชุมนุมสาธารณะมิได้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ (มาตรา ๒๘) ผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ (มาตรา ๓๐ และ ๓๑) ผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ (มาตรา ๓๒) และบรรดาทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะที่ยึดได้จากการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เลิกการชุมนุมตามคำสั่งศาลให้ศาลมีอำนาจสั่งริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมิผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ (มาตรา ๓๕)

บทที่ ๒ การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

๒.๑ ผู้แจ้ง ผู้รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

๒.๑.๑ ผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ

ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ กำหนดให้ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ มีหน้าที่แจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมง (มาตรา ๑๐) โดยให้ถือว่าผู้เชิญชวนหรือนัดให้ผู้อื่นมาร่วมชุมนุมในวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ รวมทั้งผู้ขออนุญาตใช้สถานที่หรือเครื่องขยายเสียงหรือขอให้ทางราชการอำนวยความสะดวกในการชุมนุมนั้นด้วย (มาตรา ๑๐ วรรคสอง) โดยที่ผู้แจ้งจะเป็นผู้ใดผู้หนึ่งตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นผู้แจ้งเพียงผู้เดียว ก็ถือได้ว่าการชุมนุมสาธารณะนั้นๆ แล้ว (เพื่อไม่ให้เกิดภาระต่อผู้แจ้ง และลดปัญหาการแจ้งซ้ำซ้อน)

๒.๑.๒ ผู้รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ กำหนดผู้รับแจ้งการชุมนุมไว้ ๒ ประเภท คือ ๑) หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ ๒) บุคคลอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

ผู้รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะ กฎหมายกำหนดให้เป็นหัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่นั้น ซึ่งเป็นการกำหนดให้เป็นอำนาจเฉพาะตัว หัวหน้าสถานีไม่สามารถมอบหมายให้ผู้ใดกระทำการพิจารณาในเรื่องการรับแจ้งแทนได้ เว้นแต่ตำแหน่งหัวหน้าสถานีไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้รักษาราชการดำเนินการพิจารณาแทนในฐานะตำแหน่งหัวหน้าสถานีได้

๒.๒ การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๐ กำหนดให้ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะต้องแจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้ง โดยผู้รับแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้หมายถึงหัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ หรือบุคคลอื่น ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ดังนั้น ในเบื้องต้นจึงเป็นหน้าที่ของหัวหน้าสถานีตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในฐานะผู้รับแจ้ง

วิธีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะเป็นไปตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวิธีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ โดยผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะต้องแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการชุมนุม เช่น ชื่อ และรายละเอียดผู้แจ้ง วัตถุประสงค์ วัน ระยะเวลา สถานที่ชุมนุม ลักษณะการชุมนุม รายชื่อผู้ประสานงาน เป็นต้น โดยทำเป็นหนังสือต่อผู้รับแจ้งตามแบบท้ายประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมง กรณีประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะในท้องที่ต่าง ๆ เกินกว่าหนึ่งท้องที่ซึ่งการชุมนุมนั้นต่อเนื่องกัน ให้แจ้งการชุมนุมสาธารณะต่อผู้รับแจ้งในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งก็ได้

วิธีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะมี ๓ วิธี ดังต่อไปนี้

- (๑) แจ้งโดยตรงต่อผู้รับแจ้ง
- (๒) แจ้งทางโทรสาร
- (๓) แจ้งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

๒.๒.๑ การแจ้งโดยตรงต่อผู้รับแจ้ง

ผู้แจ้งสามารถยื่นหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะตามแบบท้ายประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวิธีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ โดยตรงต่อหัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการรับหรือส่งหนังสือหรือดำเนินการรับแจ้งการชุมนุมสาธารณะของหน่วยงานได้ ณ ที่ทำการของหัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้น

๒.๒.๒ การแจ้งทางโทรสาร

ผู้แจ้งต้องส่งหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะตามแบบท้ายประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวิธีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ไปยังหมายเลขโทรสารของที่ทำการของผู้รับแจ้งตามที่กำหนดไว้ในประกาศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และต้องส่งต้นฉบับของหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะไปยังผู้รับแจ้งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับโดยพลัน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจสอบ

เมื่อได้ส่งหนังสือทางโทรสารแล้ว ให้ผู้แจ้งโทรศัพท์แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหมายเลขที่กำหนดไว้ในประกาศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยเร็ว เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ทั้งนี้จะถือว่าผู้รับแจ้งได้รับแจ้งต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่แห่งที่ทำการของผู้รับแจ้งได้รับเอกสารตามโทรสารครบถ้วน

๒.๒.๓ การแจ้งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

ผู้แจ้งต้องส่งหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะตามแบบท้ายประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวิธีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ไปยังที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของที่ทำการผู้รับแจ้งตามที่กำหนดไว้ในประกาศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และเมื่อได้ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ให้ผู้แจ้งโทรศัพท์แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหมายเลขที่กำหนดไว้ในประกาศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยเร็ว เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง การแจ้งการชุมนุมสาธารณะทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์จะถือว่าผู้รับแจ้งได้รับแจ้งต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์โดยครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว

๒.๒.๔ การชุมนุมสาธารณะต่อเนื่องหลายพื้นที่

กรณีที่มีการชุมนุมต่อเนื่องหลายพื้นที่ ซึ่งผู้แจ้งอาจแจ้งการชุมนุมต่อหัวหน้าสถานีใดในหลายท้องที่ ผู้แจ้งอาจแจ้งการชุมนุมต่อหัวหน้าสถานีที่รับผิดชอบพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดก็ได้ เมื่อได้แจ้งการชุมนุมต่อหัวหน้าสถานีพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งแล้ว ให้หัวหน้าสถานีที่ได้รับการแจ้งนั้นประสานงานไปยังหัวหน้าสถานีรับผิดชอบพื้นที่อื่น ๆ ที่มีพื้นที่ต่อเนื่องกับการชุมนุมนั้น เพื่อรับทราบรายละเอียดการชุมนุมสาธารณะนั้น ๆ และพิจารณาตามมาตรา ๑๑ ตลอดจนให้ผู้รับแจ้งรายงาน ผบก. หรือ ผบช. แล้วแต่กรณีโดยด่วนด้วย

๒.๒.๕ การรับแจ้ง

ไม่ว่าจะมีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะด้วยวิธีใด ให้ หน.สน./สภ. จัดเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบและรับเอกสารที่ได้ถูกส่งมาตามวิธีต่าง ๆ โดยเมื่อได้รับแจ้งแล้ว ให้ประทับตรารับหนังสือลงทะเบียนรับหนังสือในหนังสือรับ ตามระเบียบงานสารบรรณ แล้วให้รีบดำเนินการเสนอ หน.สน./สภ. โดยด่วน เพื่อให้ หน.สน./สภ. พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง หากเป็นการชุมนุมสาธารณะต่อเนื่องหลายพื้นที่ให้ หน.สน./สภ. ประสาน หน.สน./สภ. พื้นที่ต่อเนื่อง และรายงานให้ ผบก. หรือ ผบช. ทราบตามแต่กรณี

๒.๓ หน้าที่ของผู้รับแจ้ง

๒.๓.๑ การสรุปสาระสำคัญในการชุมนุมสาธารณะให้กับผู้แจ้งการชุมนุม

เมื่อผู้รับแจ้งได้รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะแล้ว ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้ผู้รับแจ้งสรุปสาระสำคัญในการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้แจ้งทราบภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับแจ้ง โดยในเบื้องต้นสรุปสาระสำคัญควรมีเนื้อหาประกอบด้วย ๒ ส่วน ได้แก่ ๑) รายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ วัน ระยะเวลา และสถานที่ชุมนุม ๒) หน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุมสาธารณะ ตามมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘

สาเหตุที่ต้องแจ้งหน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุมสาธารณะแก่ผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะเนื่องจากพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะกำหนดให้ “ผู้จัดการชุมนุม” หมายความว่ารวมถึงผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ และ “ผู้ชุมนุม” หมายความว่ารวมถึง ผู้จัดการชุมนุม มีหน้าที่ของการเป็นผู้ชุมนุมที่ดี ดังนั้น จึงเป็นการสมควรที่ผู้รับแจ้งจะได้แจ้งให้ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมได้ทราบถึงหน้าที่ของตนในฐานะผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุม เพื่อเป็นการแนะนำและเตือนไม่ให้มีการฝ่าฝืนหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว (แบบ ๒-๑)

๒.๓.๒ การพิจารณาหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

กรณีที่ผู้รับแจ้งเห็นว่าการชุมนุมสาธารณะที่ได้รับแจ้งนั้นอาจขัดต่อมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ ซึ่งห้ามการชุมนุมสาธารณะในรัศมี ๑๕๐ เมตรจากพระบรมมหาราชวัง พระราชวัง วังของพระรัชทายาทหรือของพระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป พระราชินีเวศน์ พระตำหนักหรือจากที่ซึ่งพระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท พระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ประทับหรือพำนัก หรือสถานที่พำนักของพระราชอาคันตุกะ หน.สน./สภ. จึงควรจัดทำแผนที่ทางภูมิศาสตร์ เพื่อให้ประชาชนได้ตรวจสอบและทราบล่วงหน้าถึงรัศมีที่กฎหมายกำหนดห้ามการชุมนุมสาธารณะไว้ และเพื่อให้เกิดความแน่นอนชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย

หรือกรณีขัดต่อมาตรา ๘ ซึ่งห้ามการชุมนุมสาธารณะที่เป็นการกีดขวางทางเข้าออก หรือรบกวนการปฏิบัติงานหรือ การใช้บริการสถานที่ ของสถานที่ทำการหน่วยงานของรัฐ ท่าอากาศยาน ท่าเรือ สถานีรถไฟ หรือสถานีขนส่งสาธารณะ โรงพยาบาล สถานศึกษา และศาสนสถาน สถานทูตหรือสถานกงสุลของรัฐต่างประเทศ หรือสถานที่ทำการองค์การระหว่างประเทศ หรือสถานที่อื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งให้ผู้แจ้งแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด (แบบ ๒-๒)

หากผู้แจ้งการชุมนุมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวข้างต้น ให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งห้ามชุมนุมโดยแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังผู้แจ้ง ทั้งนี้ คำสั่งให้แก้ไขการชุมนุมสาธารณะและคำสั่งห้ามชุมนุมสาธารณะเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้รับแจ้งจึงต้องแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือตามคำแนะนำของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองที่ ๑/๒๕๔๐ ตามนัยของมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ทั้งนี้ ในระหว่างมีคำสั่งห้ามชุมนุม การอุทธรณ์และพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ ผู้แจ้งการชุมนุมต้องงดการชุมนุมสาธารณะ (แบบ ๒-๓)

๒.๔ การขอผ่อนผันการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะซึ่งไม่สามารถแจ้งการชุมนุมก่อนเริ่มการชุมนุมสาธารณะไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมงได้ตามมาตรา ๑๐ หากประสงค์จะจัดการชุมนุมอันเป็นการเร่งด่วนก็สามารถขอผ่อนผันกำหนดระยะเวลาดังกล่าวได้โดยการแจ้งการชุมนุมตามแบบแจ้งการชุมนุมสาธารณะท้ายประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวิธีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ พร้อมกับมีคำขอผ่อนผันกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๒ ต่อผู้บังคับการตำรวจนครบาลผู้รับผิดชอบพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร หรือผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดในจังหวัดอื่น แล้วแต่กรณีก่อนเริ่มการชุมนุม ทั้งนี้ การขอผ่อนผันจะต้องแจ้งหนังสือโดยตรงต่อผู้มีอำนาจพิจารณาเท่านั้น (ผู้บังคับการตำรวจที่รับผิดชอบพื้นที่) ผู้ขอผ่อนผันไม่สามารถยื่นขอผ่อนผันทางโทรสารหรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยให้ยื่นหนังสือแจ้งการชุมนุมพร้อมคำขอผ่อนผันต่อผู้รับคำขอผ่อนผันหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการของผู้รับคำขอผ่อนผัน

เมื่อผู้รับคำขอผ่อนผันได้รับหนังสือขอผ่อนผันระยะเวลาจากผู้แจ้งแล้ว ให้พิจารณาว่าสมควรผ่อนผันหรือไม่ โดยมีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ผ่อนผันเป็นหนังสือ พร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับคำขอ (แบบ ๒-๔)

การอุทธรณ์คำสั่งผู้รับคำขอผ่อนผันสามารถอุทธรณ์ได้ตามวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ก็คือผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้น (ผู้บัญชาการที่รับผิดชอบพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ)

๒.๕ การแจ้งการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุม

๒.๕.๑ กรณีแจ้งการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุม

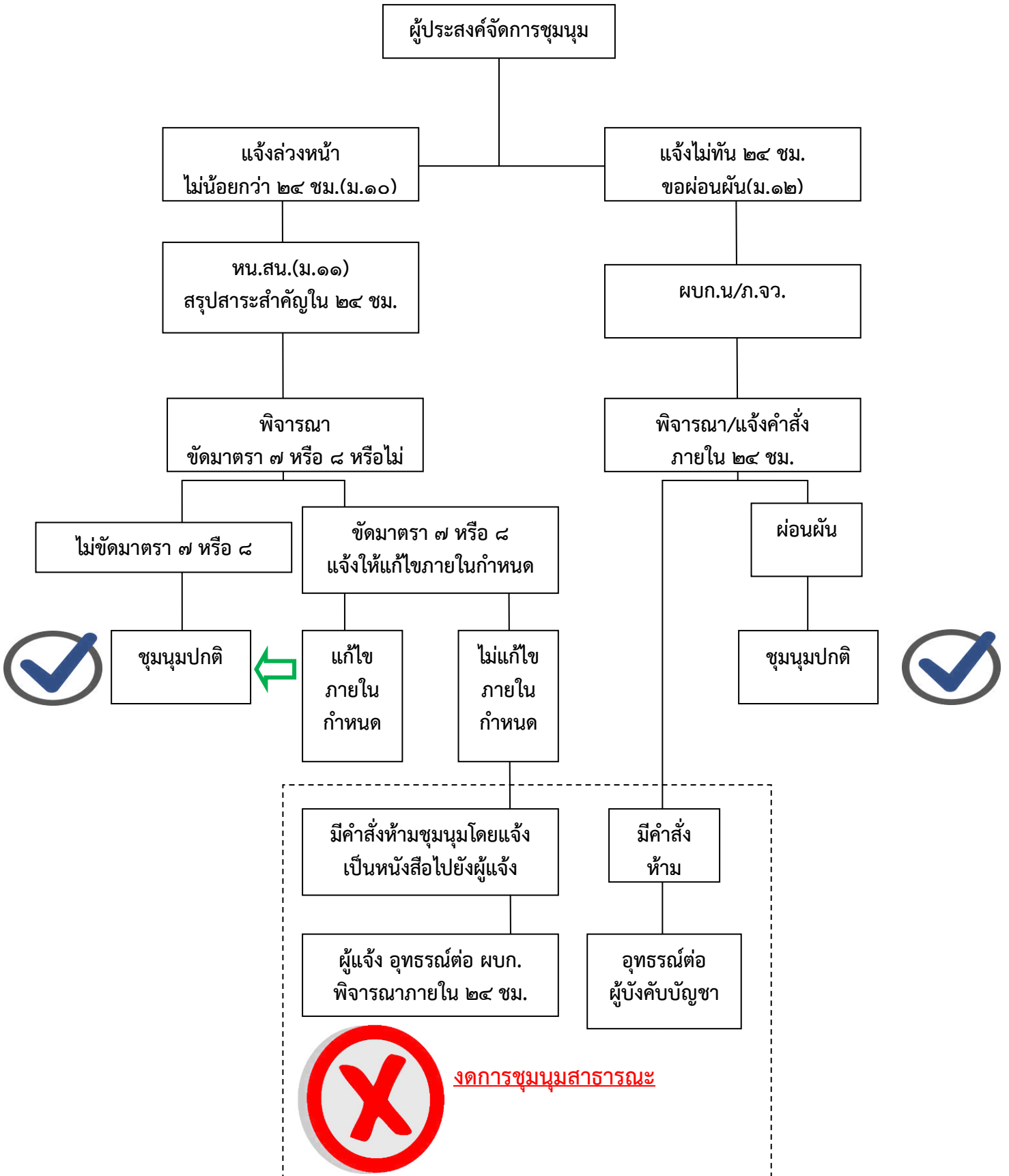
กรณีที่มีการแจ้งการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมในหนังสือแจ้งการชุมนุมแล้ว ให้หัวหน้าสถานีตำรวจที่ได้รับการแจ้ง ตรวจสอบและพิจารณาดำเนินการว่าขัดกับกฎหมายใดหรือไม่ ตลอดจนกำหนดเงื่อนไขหรือมีคำสั่งให้ผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุม หรือผู้อยู่ในสถานที่ชุมนุมต้องปฏิบัติตามได้ (ดูตัวอย่างการกำหนดเงื่อนไขหรือมีคำสั่งตาม แบบ ๓-๑)

๒.๕.๒ กรณีที่ผู้จัดการชุมนุมมิได้แจ้งว่าจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้าย

กรณีที่มิได้แจ้งว่าจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้าย ผู้ชุมนุมจะเดินขบวนหรือเคลื่อนย้าย การชุมนุมได้ต่อเมื่อได้แจ้งล่วงหน้าต่อหัวหน้าสถานีตำรวจซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการชุมนุมสาธารณะนั้น

แต่ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการแจ้งการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ชุมนุมเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

แผนภูมิ การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

บทที่ ๓

การคุ้มครองความสะดวกของประชาชน และการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

๓.๑ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ หมายถึง หน.สน./สภ. แห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ กรณีการชุมนุมสาธารณะต่อเนื่องหลายพื้นที่ ให้ ผบก. หรือ ผบช. ตามพื้นที่รับผิดชอบแล้วแต่กรณี เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

คำว่าชุมนุมสาธารณะต่อเนื่องหลายพื้นที่ คือ การชุมนุมสาธารณะ ณ ที่ตั้งหลายท้องที่ติดต่อกัน หรือการชุมนุมสาธารณะที่แจ้งว่ามีการเดินขบวน หรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมต่อเนื่องหลายพื้นที่ ดังนั้น การเดินขบวนหรือเคลื่อนย้าย เพื่อผ่านหรือไปยังหลายท้องที่ต่อเนื่องกัน จึงเป็นอำนาจของ ผบก. หรือ ผบช. ในฐานะเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะแล้วแต่กรณี

การแจ้งการชุมนุมสาธารณะจึงแจ้งต่อ หน.สน./สภ. ท้องที่ใดท้องที่หนึ่งเป็นผู้รับแจ้งได้ เมื่อผู้รับแจ้งได้รับการแจ้งพิจารณาแล้วไม่ขัดต่อมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ จักต้องพิจารณาด้วยว่าเป็นการชุมนุมต่อเนื่องหลายพื้นที่หรือไม่ หากเป็นการชุมนุมสาธารณะต่อเนื่องหลายพื้นที่ หรือมีการเดินขบวน หรือเคลื่อนย้ายหลายพื้นที่ ผู้รับแจ้งอาจแจ้งหรือประสาน หน.สน./สภ. พื้นที่ต่อเนื่อง ผบก. ผบช. หรือ ผบ.ตร. ตามแต่กรณี เพื่อให้รับทราบถึงการชุมนุมสาธารณะและปฏิบัติหน้าที่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตามกรณีต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้

๓.๒ อำนาจหน้าที่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

๓.๒.๑ แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะแจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะหรือหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐหรือเอกชนในท้องที่นั้น เพื่อทราบ โดยประสานงานในรายละเอียดการชุมนุมสาธารณะ การกิจที่อาจได้รับมอบหมาย กำลังพล อุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานต่าง ๆ นั้น

๓.๒.๒ การอำนวยความสะดวก รักษาความปลอดภัย บรรเทาเหตุ การชุมนุมสาธารณะ

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นสถานที่ชุมนุม

(๒) รักษาความปลอดภัย อำนาจความสะดวก หรือบรรเทาเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่นซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ชุมนุม

(๓) รักษาความปลอดภัยหรืออำนวยความสะดวกแก่ผู้ชุมนุมในสถานที่ชุมนุม

(๔) อำนาจความสะดวกในการจราจรและการขนส่งสาธารณะในบริเวณที่มีการชุมนุมและบริเวณใกล้เคียงเพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด

(๕) กำหนดเงื่อนไขหรือมีคำสั่งให้ผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุม หรือผู้อยู่ในสถานที่ชุมนุมต้องปฏิบัติตามเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

กฎหมายให้อำนาจเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ กำหนดเงื่อนไขหรือคำสั่ง เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑)-(๔) เพื่อประโยชน์ต่อการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ยกตัวอย่างการกำหนดเงื่อนไขหรือคำสั่งต่าง ๆ (ผนวก ๓-๑)

๓.๒.๓ การสั่งปิดหรือปรับเส้นทางจราจร

การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะอาจมีคำสั่งให้ปิดหรือปรับเส้นทางจราจรเป็นการชั่วคราวได้เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชนหรือการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

โดยปกติแล้วอำนาจในการปิดหรือปรับเส้นทางจราจรจะเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานจราจรตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ แต่กฎหมายฉบับนี้ให้อำนาจเฉพาะกับเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะในการบริหารจัดการจราจรให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มผู้ชุมนุมมีจำนวนมากส่งผลให้ช่องทางการจราจรไม่สามารถเดินทางได้หนึ่งช่องทาง เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะอาจมีคำสั่งให้ปรับการจราจรเป็นการเดินทางเดียว หรือ ปิดเส้นทางจราจรแล้วบังคับให้ไปใช้เส้นทางหลีกเลี่ยงอื่นได้ (ผนวก ๓-๒)

๓.๒.๔ การร้องขอเจ้าพนักงานอื่น

ในกรณีที่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะร้องขอ ให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะดำเนินการตามคำร้องขอภายในขอบอำนาจหน้าที่ของผู้นั้น เป็นอำนาจของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะที่สามารถร้องขอพนักงานฝ่ายปกครอง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ โดยมีได้เป็นการร้องขอให้เจ้าพนักงานดังกล่าวนั้น กระทำการนอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ แต่เป็นการร้องขอภายในขอบอำนาจหน้าที่ของพนักงานนั้น ๆ ซึ่งตามปกติเจ้าหน้าที่ดังกล่าวย่อมต้องปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่และกระทำการตามกฎหมายอยู่แล้ว แต่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติว่าหากเป็นการกระทำภายใต้อำนาจหน้าที่เจ้าพนักงานดังกล่าวนั้น ต้องกระทำเพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อย

การคุ้มครองความสะดวกของประชาชนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ทุกภาคส่วนมีความร่วมมือในการบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะ

๓.๒.๕ คุณสมบัติของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะและข้าราชการตำรวจซึ่งได้รับมอบหมาย

กฎหมายกำหนดให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะและข้าราชการตำรวจซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลการชุมนุมสาธารณะต้องผ่านการฝึกอบรมให้มีทักษะ ความเข้าใจ และอดทนต่อสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะ และต้องแต่งเครื่องแบบเพื่อแสดงตน เพื่อให้เจ้าพนักงานดังกล่าว ไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการยั่วยุ หรืออาจก่อให้เกิดการกระทบกระทั่งระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ชุมนุม โดยเจ้าพนักงานที่จะต้องผ่านการฝึกอบรม หมายถึง เจ้าพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดกับผู้ชุมนุมโดยตรง เพราะเจตนารมณ์ของกฎหมายต้องการป้องกันการกระทบกระทั่งระหว่างเจ้าหน้าที่กับกลุ่มผู้ชุมนุมในพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ ทั้งนี้ หลักสูตรการฝึกอบรมอาจเป็นไปตามที่ ตร. กำหนด

การใช้เครื่องมือควบคุมฝูงชนตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ปัจจุบัน (๒๕๕๘) มีการกำหนดไว้จำนวนทั้งสิ้น ๔๘ ชนิดเครื่องมือ ยกตัวอย่างเช่น หมวกปราบจลาจล โล่ใส กระบองยาง แก๊สน้ำตาชนิดสเปรย์สกัดจากพืชธรรมชาติ เป็นต้น

๓.๓ การประชาสัมพันธ์

เมื่อได้รับการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ให้ผู้รับแจ้ง หรือเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะประสานกองสารนิเทศ (ตร.) และหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐ จัดหรือประสานให้มีการประชาสัมพันธ์ทั้งก่อน ระหว่าง และภายหลังการชุมนุมสาธารณะ โดยให้แนบรายละเอียดที่เกี่ยวข้องในการชุมนุมสาธารณะนั้น ให้หน่วยงานดังกล่าวทราบด้วย เพื่อประโยชน์ในการจัดการประชาสัมพันธ์ (มาตรา ๒๐)

ให้กองสารนิเทศดำเนินการประชาสัมพันธ์ทุกช่องทางการสื่อสาร และให้ประสานหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐ หรือสื่อมวลชนต่างๆ เพื่อให้ประชาชนทราบถึงรายละเอียดสถานที่ที่ใช้ในการชุมนุมและช่วงเวลาที่มีการชุมนุม ตลอดจนคำแนะนำเกี่ยวกับเส้นทางการจราจรหรือระบบการขนส่งสาธารณะ ตลอดจนช่องทางการร้องเรียน การแจ้งความดำเนินคดีต่าง ๆ ด้วย

๓.๔ การชุมนุมสาธารณะที่ละเมิดกฎหมาย

กรณีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๔ หรือกรณีผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๓.๔.๑ กรณีการชุมนุมไม่ชอบด้วยกฎหมาย

กรณีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๔ หรือไม่เลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่ได้แจ้งไว้ต่อผู้รับแจ้งตามมาตรา ๑๘ ให้ประกาศให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่กำหนด การประกาศให้เลิกการชุมนุม ด้วยวิธีใด ๆ ดังนี้

๑) ประกาศเลิกการชุมนุมด้วยวาจา หรืออาจใช้เครื่องขยายเสียงที่มีระดับเสียงตามความเหมาะสม โดยอาจใช้ถ้อยคำได้ความเหมาะสม ยกตัวอย่างเช่น

“ตามที่นาย ... ผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ (ถ้ามี) โดยจัดการชุมนุมสาธารณะ บริเวณ ... นั้นปรากฏว่ามีผู้ชุมนุมได้มีพฤติกรรม ... อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ... แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และ ... (กฎหมายอื่น ๆ ถ้ามี) กระผม (ยศ-ชื่อ-สกุล-ตำแหน่ง) ในฐานะเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ จึงขอประกาศให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุม ภายในเวลา ๑๘.๐๐ น. ของวันที่ ... หากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม จะดำเนินการตามกฎหมายต่อไป”

ในกรณีที่ได้รับคำสั่งนั้นร้องขอและการร้องขอได้กระทำโดยมีเหตุผลอันสมควรภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีคำสั่งดังกล่าว เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งต้องยืนยันคำสั่งนั้นเป็นหนังสือ

๒) ประกาศเลิกการชุมนุมโดยมีหนังสือปิดไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ บริเวณสถานที่หรือกรณีจำเป็นอาจปิดไว้บริเวณปริณทลการชุมนุมสาธารณะนั้นได้ (ผนวก ๓-๓)

๓) ป้ายประกาศเลิกการชุมนุม ขนาดตามความเหมาะสม

๓.๔.๒ กรณีการชุมนุมฝ่าฝืนกฎหมาย

กรณีผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ ให้ประกาศให้ผู้ชุมนุมแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

กรณีเป็นการชุมนุมสาธารณะที่ชอบด้วยกฎหมายมาแต่ต้น ต่อมาภายหลังมีการฝ่าฝืนตามมาตรา ๒๑ (๒) จึงสมควรที่จะประกาศให้ผู้ชุมนุมแก้ไขการฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าวก่อน โดยให้ประกาศ ด้วยวิธีใด ๆ ดังนี้

๑) ประกาศแก้ไขการชุมนุมด้วยวาจา หรืออาจใช้เครื่องขยายเสียงที่มีระดับเสียงตามความเหมาะสม โดยอาจใช้ถ้อยคำได้ความเหมาะสม ดังนี้

“ตามที่นาย ... ผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ (ถ้ามี) โดยจัดการชุมนุมสาธารณะ บริเวณ ... นั้นปรากฏว่ามีผู้ชุมนุมได้มีพฤติกรรม ... อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ... แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และ ... (กฎหมายอื่น ๆ ถ้ามี) กระผม (ยศ-ชื่อ-สกุล-ตำแหน่ง) ในฐานะเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ จึงขอประกาศให้ผู้ชุมนุมแก้ไขการชุมนุม ดังนี้

- ให้ผู้ชุมนุมที่อยู่ในระยะรัศมี ๑๕๐ เมตรจากพระบรมหาราชวัง ออกจากบริเวณดังกล่าว โดยถือปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่

- ให้ผู้ชุมนุมที่กีดขวางถนนโดยรอบสนามหลวง ย้ายมาชุมนุมบริเวณสถานที่ด้านในสนามหลวง

ทั้งนี้ ให้แก้ไขการชุมนุมสาธารณะที่ผิดกฎหมายภายในเวลา ๑๘.๐๐ น. ของวันที่ ... หากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะดำเนินการตามกฎหมายต่อไป”

ในกรณีที่ผู้รับคำสั่งนั้นร้องขอและการร้องขอได้กระทำโดยมีเหตุผลอันสมควรภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีคำสั่งดังกล่าว เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งต้องยืนยันคำสั่งนั้นเป็นหนังสือ

๒) ประกาศแก้ไขการชุมนุมโดยมีหนังสือปิดไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ บริเวณสถานที่หรือกรณีจำเป็นอาจปิดไว้บริเวณปริณทลการชุมนุมสาธารณะนั้นได้ (ผนวก ๓-๔)

๓) ป้ายประกาศแก้ไขการชุมนุม ขนาดตามความเหมาะสม

๓.๔.๓ การร้องขอต่อศาล

เมื่อพ้นระยะเวลาให้เลิกการชุมนุม หรือ ระยะเวลาการแก้ไขการชุมนุมที่ฝ่าฝืนกฎหมายแล้ว หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะร้องขอต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ เพื่อมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะ โดยให้จัดเตรียมเอกสารต่างๆ ดังนี้

๑) คำร้องขอ (ตามแบบที่ศาลกำหนด) (ผนวก ๓-๕)

๒) เอกสาร หลักฐาน ที่ปรากฏการฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ แล้วแต่กรณี

๓) เอกสาร หลักฐานการประกาศให้ผู้ชุมนุมเลิกหรือแก้ไขการชุมนุมสาธารณะ

๔) เอกสาร หลักฐานที่แสดงว่าผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามประกาศในข้อ ๓)

๓.๔.๔ การกระทำที่จำเป็นตามแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

ในระหว่างรอคำสั่งศาลตาม ๓.๔.๓ ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ พิจารณาดำเนินการตามแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะด้วยความจำเป็น เหมาะสมกับสถานการณ์ ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนและคุ้มครองการชุมนุมสาธารณะ

แผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ให้เจ้าพนักงานหลีกเลี่ยงการใช้กำลัง ในกรณีที่ไม้อาจหลีกเลี่ยงการใช้กำลังได้ ให้ใช้กำลังและเครื่องมือควบคุมฝูงชนเพียงเท่าที่จำเป็น

๓.๕ การประกาศพื้นที่ควบคุม

ในกรณีที่ผู้ชุมนุมไม่เลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะรายงานให้ศาลทราบกับประกาศกำหนดให้พื้นที่บริเวณที่มีการชุมนุม

สาธารณสุขนั้นและปริมาณของพื้นที่นั้นตามควรแก่กรณีเป็นพื้นที่ควบคุม (ผนวก ๓-๖) และประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่กำหนดและห้ามบุคคลใดเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และให้รายงานรัฐมนตรีเพื่อทราบ (มาตรา ๒๓)

เมื่อเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะได้ประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุมแล้วให้บุคคลดังต่อไปนี้เป็นผู้ควบคุมสถานการณ์เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมตามคำสั่งศาล

- ๑) ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล กรณีในเขตกรุงเทพมหานคร
- ๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด กรณีในจังหวัดอื่น
- ๓) ผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้รับผิดชอบ

๓.๖ การดำเนินการให้เลิกการชุมนุมสาธารณะ

เมื่อพ้นระยะเวลาที่ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุม หากมีผู้ชุมนุมอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ “ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า” และให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล โดยให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จับผู้ซึ่งอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือผู้ซึ่งเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

(๒) ค้น ยึด อาวุธ หรือวัตถุอันตรายที่ใช้อาวุธหรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะนั้น

(๓) กระทำการที่จำเป็นตามแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

ตามมาตรา ๒๑

(๔) มีคำสั่งห้ามมิให้กระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุม ยกตัวอย่างเช่น การห้ามใช้เครื่องขยายเสียง ห้ามโฆษณา เผยแพร่ ชักชวนผู้ชุมนุม ห้ามบรรทุกอาวุธ หรือวัตถุอันตรายต่าง ๆ เป็นต้น (ผนวก ๓-๗)

๓.๗ การชุมนุมสาธารณะที่มีลักษณะรุนแรงและเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง

ในกรณีการชุมนุมสาธารณะที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง เป็นกรณีที่เร่งด่วนจึงจำเป็นที่จะต้องให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการยุติการชุมนุมนั้นได้ โดยไม่ต้องร้องขอต่อศาล เพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะไว้ และปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน จึงกำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการสั่งยุติการชุมนุมและดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะ โดยปฏิบัติดังนี้

๓.๗.๑ การสั่งให้ยุติการกระทำ

ในกรณีที่มีผู้ชุมนุมกระทำการใด ๆ ที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมืองให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ มีอำนาจสั่งให้ผู้ชุมนุมยุติการกระทำนั้น โดยการประกาศให้ผู้ชุมนุมยุติการกระทำดังกล่าว การประกาศ อาจดำเนินการได้ดังนี้

๑) ประกาศยุติการชุมนุมด้วยวาจา หรืออาจใช้เครื่องขยายเสียงที่มีระดับเสียงตามความเหมาะสม โดยอาจใช้ถ้อยคำได้ความเหมาะสม ยกตัวอย่างเช่น

“ตามที่นาย ... ผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ (ถ้ามี) โดยจัดการชุมนุมสาธารณะ บริเวณ ... นั้น ปรากฏว่ามีผู้ชุมนุมได้มีพฤติกรรม ... อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ... แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และ ... (กฎหมายอื่น ๆ ถ้ามี) อันมีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่น กระผม (ยศ-ชื่อ-สกุล-ตำแหน่ง) ในฐานะเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ จึงขอประกาศให้ผู้ชุมนุมยุติการชุมนุม บริเวณ ... ภายในเวลา ๑๘.๐๐ น. ของวันที่ ... หากผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม จะดำเนินการตามกฎหมายขั้นเด็ดขาดต่อไป”

กรณีนี้กฎหมายกำหนดผู้ชุมนุมที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้นโดยเฉพาะ

๒) ประกาศยุติการชุมนุมโดยมีหนังสือปิดไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ บริเวณสถานที่ชุมนุมหรือกรณีจำเป็นอาจปิดไว้บริเวณปริณทลการชุมนุมสาธารณะนั้นได้ (ผนวก ๓-๘)

๓) ป้ายประกาศยุติการชุมนุม ขนาดตามความเหมาะสม

๓.๗.๒ การประกาศพื้นที่ควบคุม

หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวข้างต้น ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประกาศกำหนดให้พื้นที่บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้นและปริณทลของพื้นที่นั้นตามควรแก่กรณีเป็นพื้นที่ควบคุม และประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่กำหนดและห้ามบุคคลใดเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และให้รายงานรัฐมนตรีเพื่อทราบ

และให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลในกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่น หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่ง รายละเอียดตามข้อ ๓.๕ (มาตรา ๒๓)

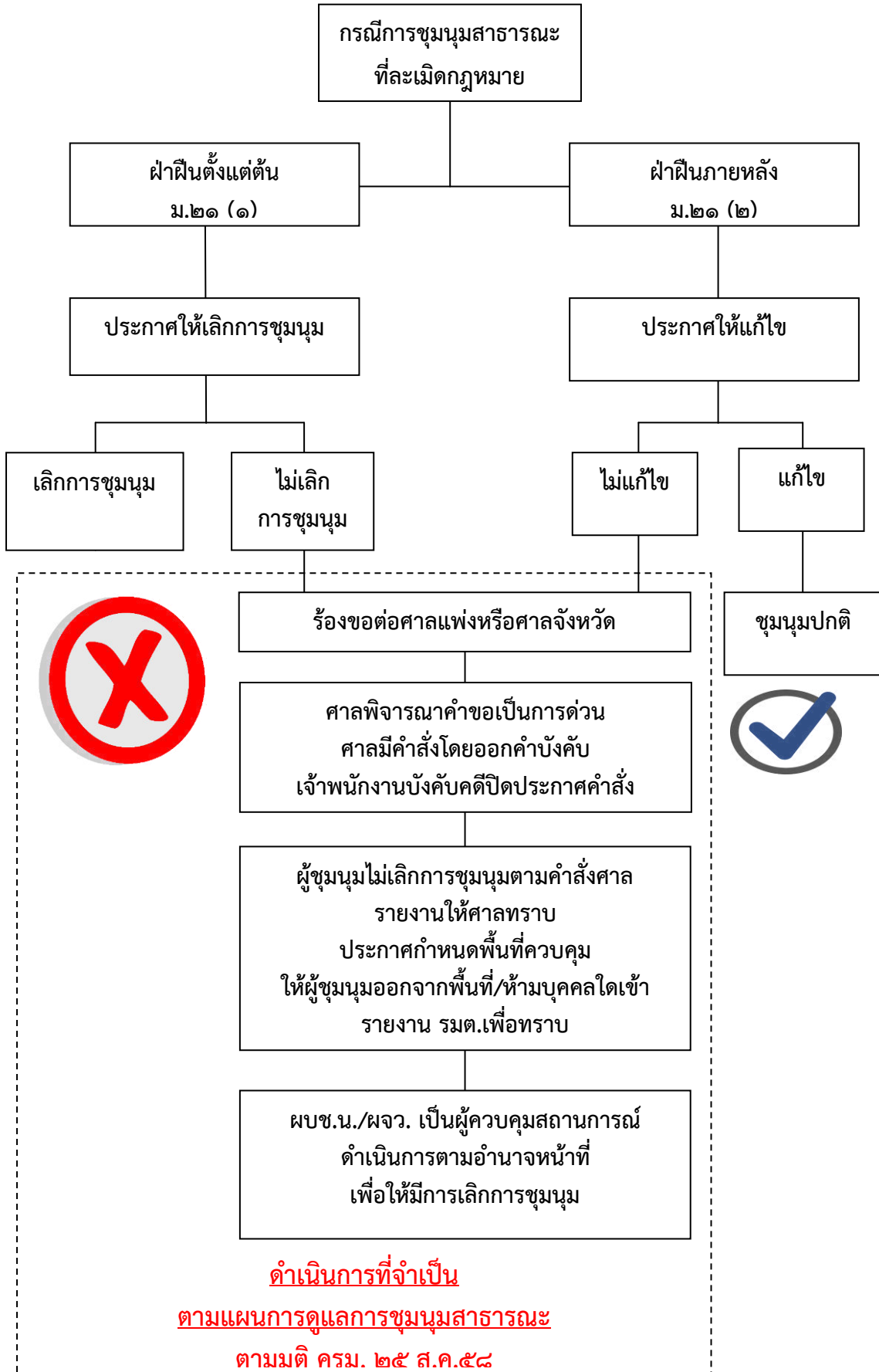
๓.๗.๓ การดำเนินการเพื่อให้เลิกการชุมนุมสาธารณะ

เมื่อพ้นระยะเวลาที่ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุม หากมีผู้ชุมนุมอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า และให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ดำเนินการให้มี

การเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล โดยให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ ดำเนินการตามข้อ ๓.๖ (มาตรา ๒๔)

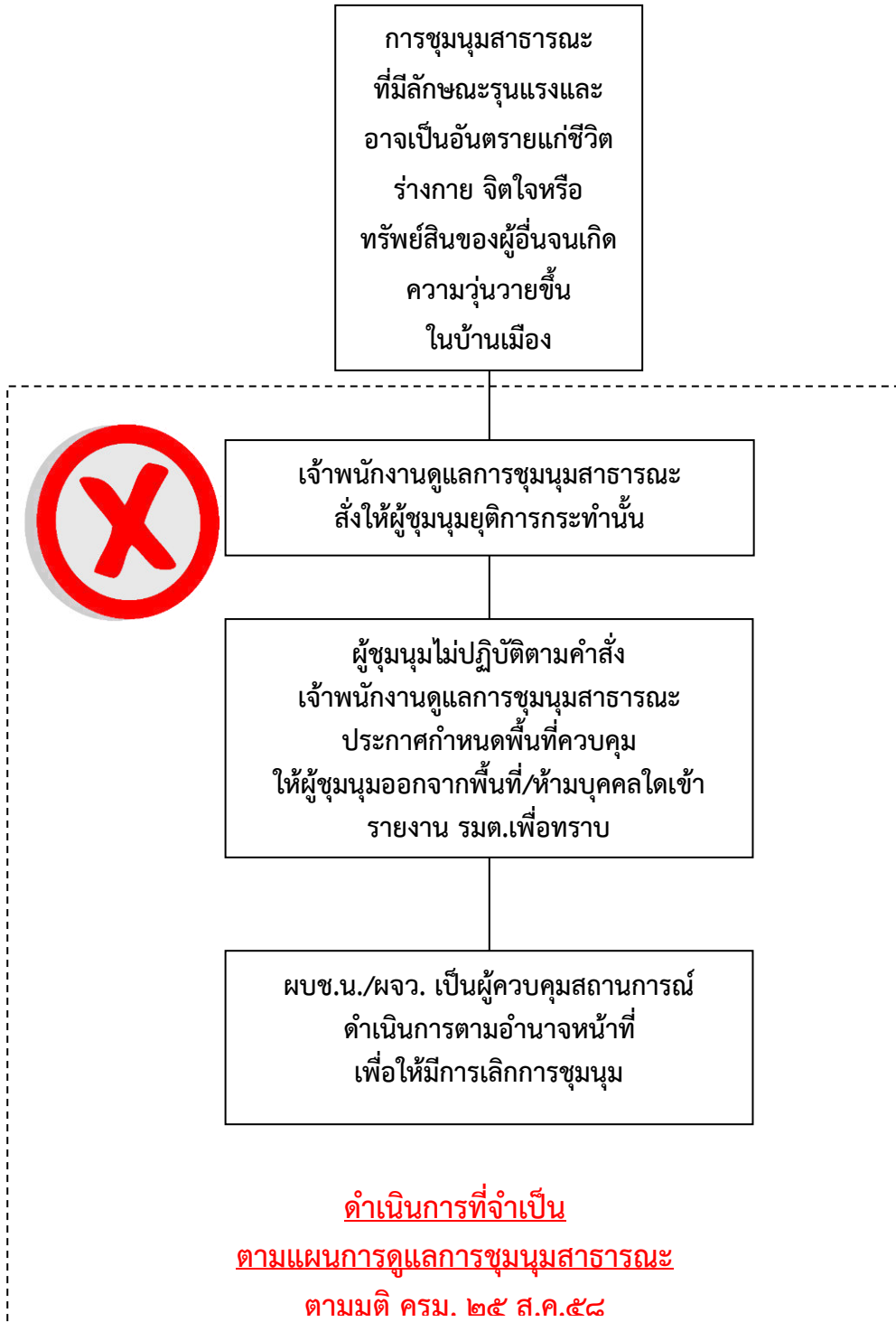
ทั้งนี้ ในทุก ๆ ขั้นตอนการปฏิบัติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเก็บรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในทางสืบสวน สอบสวน การดำเนินการทางคดี และพยานหลักฐานในชั้นการพิจารณาของศาลได้

แผนภูมิ
การดูแลการชุมนุมสาธารณะที่ละเมิดกฎหมาย

แผนภูมิ

การดูแลการชุมนุมสาธารณะที่มีลักษณะรุนแรงและเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง

บทที่ ๔

การบริหารจัดการการประชุมสาธารณะ

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการประชุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างครบถ้วน และรวดเร็ว จึงกำหนดการบริหารจัดการการประชุมสาธารณะ ดังนี้

๔.๑ การบริหารจัดการในการแจ้งการประชุมสาธารณะ

๔.๑.๑ ให้ทุก สน./สภ. บก. หรือ บข. จัดระบบการรับแจ้งการประชุมสาธารณะสามารถตรวจสอบและรับแจ้งได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยจัดเจ้าหน้าที่รับ-ส่ง ประสานงานการแจ้งการประชุมสาธารณะ และประทับตรารับหนังสือ ลงทะเบียนรับหนังสือในหนังสือรับตามระเบียบงานสารบรรณ แล้วให้รีบดำเนินการเสนอ หน.สน./สภ. โดยด่วน เพื่อให้ หน.สน./สภ. พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง หากเป็นการประชุมสาธารณะต่อเนื่องหลายพื้นที่ให้ หน.สน./สภ. รายงานให้ ผบก. หรือ ผบข. ทราบตามแต่กรณี

๔.๑.๒ ให้ทุก สน./สภ. จัดทำแผนที่สถานที่ห้ามการประชุมในระยะ ๑๕๐ ตามมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ. การประชุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และอาจประกาศไว้ในบริเวณที่แลเห็นได้ง่ายของ สน./สภ. พร้อมแผนที่โดยสังเขป โดยอาจประสานงานเจ้าหน้าที่โยธาในพื้นที่ร่วมกันทำการวัดระยะตามภูมิศาสตร์ให้ชัดเจนได้

๔.๑.๓ เมื่อผู้รับแจ้ง (หน.สน./สภ.) ได้รับแจ้งการประชุมสาธารณะให้พิจารณาดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) แล้วรายงานการรับแจ้งการประชุมสาธารณะผ่าน ศปก.ทุกระดับ โดยให้ ศปก.ตร. ติดตาม ควบคุม สั่งการการรักษาความสงบและแก้ไขปัญหาตามขั้นตอนกรณีใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของ ผบ.ตร. ในการประกาศ หรือแต่งตั้งเจ้าพนักงานอื่นเพิ่มหรือแทนให้หน่วยส่งเรื่องผ่าน ศปก.ตร. เพื่อเสนอผู้บังคับบัญชาพิจารณาอนุมัติตามขั้นตอนต่อไป

๔.๑.๔ กรณีการประชุมสาธารณะใดที่อาจฝ่าฝืนคำสั่ง หน.คสช.ที่ ๓/๒๕๕๘ ลง ๑ เม.ย.๕๘ ให้ หน.สน./สภ. และผู้บังคับบัญชาประสาน กกล.ทหาร ในพื้นที่อย่างใกล้ชิด เพื่อร่วมกันประชาสัมพันธ์ ชี้แจงทำความเข้าใจ เพื่อแก้ไขสถานการณ์การประชุมให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่ละฉบับ

๔.๑.๕ ประสานหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นของผู้ชุมนุม จัดผู้แทนมารับทราบข้อเท็จจริง เจรจา ไกล่เกลี่ย หรือแก้ไขปัญหาเบื้องต้น โดยมีเจ้าหน้าที่ดูแลการประชุมสาธารณะเป็นผู้สนับสนุนการปฏิบัติ และในต่างจังหวัดให้รายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ เพื่อเข้ามาแก้ไข เยียวยา รับข้อเรียกร้องต่าง ๆ ตลอดจนประสานการปฏิบัติหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อรองรับการประชุมสาธารณะ อาทิเช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงสาธารณสุข กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงคมนาคม สถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน กรุงเทพมหานคร จังหวัด อำเภอ ตำบล ตามแต่กรณี โดยอาจพิจารณาให้จัดเจ้าหน้าที่ พร้อมบัญชีอุปกรณ์

เครื่องมือ ประจำ ศปก.สน. เพื่อประสานงานและสนับสนุนการปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม และเตรียมความพร้อมในการออกคำสั่ง บรรจุ แต่งตั้งเจ้าพนักงานในการช่วยเหลือเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นส่วนของ ตร. หรือเจ้าหน้าที่สนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ

๔.๑.๖ ประสานงานหน่วยงานประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ หรือหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐมนตรีกรมประชาสัมพันธ์ และกองสารนิเทศ ตร. เพื่อจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การชุมนุมสาธารณะ แนะนำการปฏิบัติต่างๆ ตลอดจนเส้นทางจราจร เส้นทางหลีกเลี่ยงหรือเส้นทางแนะนำ เป็นต้น

๔.๑.๗ ให้ทุกหน่วยตรวจสอบและเตรียมความพร้อมของกำลังพล อาวุธ อุปกรณ์ ยานพาหนะ ให้เป็นปัจจุบัน สามารถใช้งานได้ และเข้าแก้ไขสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะต่าง ๆ ได้ เมื่อได้รับการสั่งการ ตลอดจนตรวจสอบการปฏิบัติการต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติของ พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ด้วย

๔.๑.๘ ให้ทุกหน่วยเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ตลอดจนเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องทางกฎหมายและคดี เพื่อประกอบการพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๔.๑.๙ รายละเอียดการบริหารจัดการ ขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไปตาม บทที่ ๕ ขั้นตอนปฏิบัติการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ขั้นตอนที่ ๑ ขั้นเตรียมการ) ตามแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ (ตามมติ ครม. เมื่อ ๒๕ ส.ค.๕๘)

๔.๒ การบริหารจัดการในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

๔.๒.๑ ให้ ศปก.สน. รายงานรายละเอียดของการชุมนุมสาธารณะ สถานการณ์ด้านการข่าว และเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะให้ ศปก.ตร. ทราบ (ผ่าน ศปก.ทุกระดับ) ดังนี้

- ๑) หน.สน./สภ. กรณี การชุมนุมภายในพื้นที่สถานีตำรวจที่รับผิดชอบ
- ๒) ผบก. กรณี การชุมนุมต่อเนื่องหลายพื้นที่สถานีตำรวจในพื้นที่รับผิดชอบ
- ๓) ผบช. กรณีการชุมนุมต่อเนื่องหลายพื้นที่กองบังคับการในพื้นที่รับผิดชอบ
- ๔) ข้าราชการตำรวจอื่น ในกรณีที่ ผบ.ตร. แต่งตั้ง ให้เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม

สาธารณะ

ตามนัยมาตรา ๑๙ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะพิจารณาบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะ อำนวยความสะดวก รักษาความปลอดภัย บรรเทาเหตุเดือดร้อนรำคาญตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย กรณีที่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะข้างต้น มีการกำหนดเงื่อนไข หรือคำสั่ง หรือปิด/ปรับเส้นทางจราจรใดๆ ให้ ศปก.สน. รายงาน ศปก.ตร. (ผ่าน ศปก. ทุกระดับ) ทราบและประสานให้มีการประชาสัมพันธ์ สถานที่จัดการชุมนุมสาธารณะ ตลอดจนเส้นทางจราจร เพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบน้อยที่สุด

๔.๒.๒ ประสานงานหน่วยงานประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ หรือหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐ กรมประชาสัมพันธ์ และกองสารนิเทศ ตร. เพื่อจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การประชุมสาธารณะ แนะนำ การปฏิบัติต่าง ๆ เส้นทางจราจร เส้นทางหลีกเลี่ยงหรือเส้นทางแนะนำ เป็นต้น

๔.๒.๓ พิจารณาประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งศูนย์รักษาพยาบาล เพื่อช่วยเหลือ ปฐมพยาบาล ผู้ชุมนุม ประชาชน หรือเจ้าหน้าที่

๔.๒.๔ เตรียมความพร้อมของเครื่องมือควบคุมฝูงชน การเบิกจ่าย การเบิกยืม เพื่อรองรับการปฏิบัติ ในขั้นตอนต่าง ๆ ต่อไป

๔.๒.๕ จัดเตรียมพนักงานสอบสวน การเก็บรวบรวมพยานหลักฐานจากหน่วยงานต่าง ๆ โดยประสานการปฏิบัติต่าง ๆ ไว้เบื้องต้น เพื่อให้เกิดความพร้อมในการปฏิบัติ ตลอดจนการเชื่อมต่อสัญญาณ ภาพ เสียง หรืออื่น ๆ เพื่อประกอบสำนวนคดี

๔.๒.๖ หากมีความจำเป็นต้องมีการใช้กำลังนอกเหนือจากกำลังพลของ สน./สภ. ให้พิจารณาขอ สนับสนุนกำลังจาก บก. บช. หรือ ตร. ตามลำดับ โดยประสานการปฏิบัติผ่าน ศปก. แต่ละระดับ

๔.๒.๗ รายละเอียดการบริหารจัดการ ขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไปตาม บทที่ ๕ ขั้นตอน ปฏิบัติการดูแลการประชุมสาธารณะ (ขั้นตอนที่ ๒ ขั้นการเผชิญเหตุ ขั้นตอนที่ ๓ ขั้นการใช้กำลังเข้าคลี่คลาย สถานการณ์ และขั้นตอนที่ ๔ ขั้นการฟื้นฟู) ตามแผนการดูแลการประชุมสาธารณะตามพระราชบัญญัติ การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ (ตามมติ ครม. เมื่อ ๒๕ ส.ค.๕๘)

บทที่ ๕

การสอบสวนดำเนินคดี

ในส่วนของเนื้อหาในบทนี้ จะเป็นการกล่าวถึงแนวทางการปฏิบัติและขั้นตอนต่าง ๆ ในการสืบสวนสอบสวนคดีที่เกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานสอบสวน เมื่อเกิดกรณีมีการชุมนุมสาธารณะเกิดขึ้นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานสอบสวนควรที่จะดำเนินการอย่างไร เพื่อให้การทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย โดยขั้นตอนและกระบวนการต่าง ๆ นั้น เป็นไปตามกฎหมายภายในของประเทศหลักสิทธิมนุษยชนตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคี ซึ่งสอดคล้องกับหลักการและเหตุผลของพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

โดยเนื้อหารายละเอียดจะแบ่งตามหัวข้อต่าง ๆ ๑๑ หัวข้อ โดยจะเริ่มตั้งแต่การสืบสวน การแต่งตั้งพนักงานสอบสวน การสอบสวน การรวบรวมพยานหลักฐาน การจับกุม การควบคุมตัว การสรุปสำนวน การสอบสวน การทำความเข้าใจทางคดี รวมทั้งการคุ้มครองพยานและการสืบพยานล่วงหน้า การติดตามความคืบหน้าทางคดี และตาราง บทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

๕.๑ การสืบสวนหาข่าวและการประเมินสถานการณ์

การข่าวเป็นหัวใจสำคัญต่อการปฏิบัติการทางยุทธการในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะการข่าวของสันติบาลจะต้องหาข่าว ข้อมูลต่าง ๆ จากแหล่งข่าวที่เชื่อถือได้มาสรุป ประเมินและทำการวิเคราะห์สถานการณ์ของกลุ่มชุมนุมให้เห็นภาพของ “การชุมนุมสาธารณะ” โดยให้ทราบถึง “ผู้จัดการชุมนุม” ขนาดและประมาณจำนวนของ “ผู้ชุมนุม” ผู้ชุมนุมมาจากที่ใดบ้าง มาตรการและวิธีการที่ผู้ชุมนุมจะนำมาใช้ในการกดดันและการเคลื่อนไหวมีอะไรบ้าง จะเริ่มใช้เมื่อใด ที่ใด และยุทธศาสตร์สำคัญของผู้ชุมนุมมีอะไรบ้าง ระยะเวลาของการชุมนุม การสนับสนุนในเรื่องอาหาร อุปกรณ์เครื่องใช้มาจากที่ใด โดยวิธีใด มีการจัดระบบอย่างไร ผู้อยู่เบื้องหลังในการสนับสนุนเงินค่าใช้จ่ายต่าง ๆ การตอบรับของประชาชนและแนวร่วมที่จะเข้าชุมนุม ตลอดจนเครือข่ายต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ร่วมชุมนุม และสถานการณ์ความรุนแรงที่คาดว่าจะอาจเกิดขึ้น ข้อมูลเหล่านี้จะใช้เป็นปัจจัยในการตัดสินใจ การวางแผน การปรับยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ทำให้ผู้บังคับบัญชาสามารถที่จะสั่งการหน่วยปฏิบัติให้เตรียมพร้อมในการที่จะรับสถานการณ์ดังกล่าวได้ถูกต้องและสามารถที่จะกำหนดการใช้มาตรการต่าง ๆ ในการรับมือกับสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นหากงานการข่าวและการประเมินสถานการณ์จากข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากข่าวคลาดเคลื่อนหรือผิดพลาด ย่อมส่งผลกระทบต่อมาตรการและยุทธวิธีต่าง ๆ ที่จะนำแผนมาปรับใช้กับผู้ชุมนุมเพื่อให้ได้ผล อาจทำให้ภารกิจไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ แต่ถ้าข้อมูลฝ่ายข่าวครบถ้วนถูกต้องแม่นยำก็ถือเป็นกลไกสำคัญในการปฏิบัติการกิจเพื่อนำมาปรับใช้ดำเนินคดีกับผู้ชุมนุมก็สามารถนำกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องมาปรับใช้ให้ถูกต้องกับสถานการณ์นั้นได้อย่างเหมาะสมเช่นกัน

๕.๒ การแต่งตั้งพนักงานสอบสวน

ผู้บังคับบัญชาจะต้องพิจารณาในเบื้องต้นว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นพนักงานสอบสวนในท้องที่สามารถดำเนินการสอบสวนได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ หากเห็นว่าเกินกำลังและขีดความสามารถที่พนักงานสอบสวนท้องที่จะดำเนินการได้เอง ก็ให้รีบดำเนินการแต่งตั้งพนักงานสอบสวนระดับกองบังคับการ กองบัญชาการ หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แล้วแต่กรณี เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบการสอบสวนดำเนินคดี

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งพนักงานสืบสวนสอบสวนขึ้นรับผิดชอบคดีดังกล่าว ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคดีเบื้องต้น เรียกประชุมคณะพนักงานสืบสวนสอบสวน รวมถึงพนักงานสอบสวนท้องที่เกิดเหตุ ชุดสืบสวน เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิทยาการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางสืบสวนสอบสวนกำหนดประเด็นการสอบสวน ซักถามหา แบ่งกลุ่มพยานหลักฐาน กำหนดวิธีการติดตามพยานมาสอบปากคำ การประสานงานหน่วยที่เกี่ยวข้อง แบ่งมอบภารกิจให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติ กำหนดระยะเวลาการปฏิบัติ ส่งของกลางไปตรวจพิสูจน์และติดตามผลมาประกอบสำนวน จัดทำแผนผังคดี ประกอบด้วยพฤติการณ์แห่งคดี วันเวลาสถานที่เกิดเหตุ ผู้เสียหาย ผู้ต้องหาหรือผู้ต้องสงสัย วัตถุประสงค์ของกลาง ความเชื่อมโยงของคดีหรือเหตุอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนผังสถานที่เกิดเหตุ ภาพถ่ายของเหตุการณ์ที่สำคัญ สถานที่เกี่ยวเนื่อง พร้อมทั้งมอบหมายพนักงานสอบสวนซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนการสอบสวนและเก็บรวบรวมพยานหลักฐานเข้าสู่สำนวน นอกจากนี้ควรที่จะกำหนดตัวบุคคลที่มีความรอบรู้และเหมาะสม ทำหน้าที่เสมือนเป็นเลขาในคดีนั้น และเป็นผู้ที่รู้ข้อมูลรายละเอียดทั้งหมดในคดี เพื่อให้ข้อมูลต่อคณะทำงานในเรื่องต่างๆ ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำคดีดังกล่าวด้วย และควรมีการแยกพยานหลักฐานออกเป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มพยานบุคคล ภาพถ่าย ผลการตรวจ เอกสารอื่น ๆ เป็นต้น

๕.๓ สถานที่สำหรับใช้ในการสอบสวนโดยเฉพาะ

สถานที่สำหรับใช้ในการสอบสวนคดีที่สำคัญหรือมีการสอบสวนบุคคลจำนวนมากควรที่จะหาสถานที่ไว้โดยเฉพาะ เช่น ห้องประชุมของ กองบังคับการ หรือ กองบัญชาการ เป็นที่บัญชาการในการสอบสวนคดีหรือหัวหน้าพนักงานสืบสวนสอบสวนอาจกำหนดสถานที่ใดสถานที่หนึ่งเพื่อความเหมาะสมในการสอบสวน ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้บุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณที่มีการสอบสวนคดีดังกล่าวเพื่อความสะดวกในการสอบสวนปากคำพยาน ผู้เกี่ยวข้องตลอดจนบุคคล และจะต้องไม่ให้ผู้ที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไป โดยเด็ดขาด โดยเฉพาะนักข่าวที่จะไปหาข้อมูลในทางคดีมาเสนอข่าวอันเป็นการเปิดเผยรายละเอียดของคดี และควรกำชับพนักงานสอบสวนสอบสวนไม่ให้ข่าวโดยเด็ดขาดการให้ข่าวให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าพนักงานสืบสวนสอบสวนเท่านั้น ดังนั้นหน้าประตูจึงควรปิดข้อความ “ลับเฉพาะ” และต้องไม่ให้คนภายนอกเห็นความเคลื่อนไหวจากประตูด้านหน้าจึงควรปิดทึบไว้ นอกจากนี้ ควรมีการจัดทำรูปถ่าย หรือภาพถ่ายของแกนนำสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีให้ปรากฏ เพื่อความสะดวกในการสอบสวนปากคำพยานบุคคลเมื่อมีการอ้างถึงหรือพูดถึงบุคคลดังกล่าว เพื่อให้พนักงานสอบสวนร่วมสอบสวนได้นึกภาพถึงบุคคลที่ถูกกล่าวถึงและให้พยานดูว่าเป็นคนเดียวกันกับที่ให้การถึงไว้หรือไม่ อย่างไร เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการสอบสวน พร้อมทั้งจัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องปริ้นเตอร์ ที่มีความเร็ว กระดาษถ่ายเอกสาร และอุปกรณ์ในการทำงานทุกอย่างไว้ให้พร้อมในการทำงาน

๕.๔ การรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ

แนวทางปฏิบัติที่ผ่านมามีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

๕.๔.๑ ในเขตพื้นที่ที่มี “การชุมนุมสาธารณะ” เกิดขึ้นจะต้องเตรียมพร้อมในเรื่องการบันทึกเทป คำปราศรัย มีการจัดทำภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวของการชุมนุมสาธารณะต่าง ๆ และให้จัดตั้งงบประมาณจัดซื้อ อุปกรณ์และเครื่องมือที่เกี่ยวข้องไว้โดยเฉพาะในแผนการจ่ายงบประมาณด้วย เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจได้เพียงพอ และควรมีการสำรวจเครื่องมือและอุปกรณ์ไว้ให้พร้อมสำหรับภารกิจดังกล่าว พร้อมทั้งให้จัดเจ้าหน้าที่ผู้มีความรู้ความชำนาญในการจัดเก็บ รวบรวม ข้อมูลบันทึกเทป คำปราศรัย ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวของการชุมนุมสาธารณะไว้เป็นหลักฐานทุกครั้ง ในกรณีที่มีการชุมนุมฝ่าฝืน พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่อาจดำเนินการจับกุมในขณะที่กระทำความผิดซึ่งหน้าได้ เพราะอาจเกิดความวุ่นวายหรือการจลาจลขึ้นนั้น ให้จัดเจ้าหน้าที่ผู้มีความรู้ความชำนาญในการบันทึกเทปคำปราศรัยและถ่ายภาพดังกล่าวไว้เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการดำเนินคดี และไม่ควรเปลี่ยนหน้าที่แต่ให้มอบหมายภารกิจเป็นการเฉพาะตัว เมื่อมีการบันทึกเทปคำปราศรัยไว้แล้ว หากในภายหลังปรากฏว่าคำปราศรัยของแกนนำผู้ชุมนุมมีการกระทำที่เข้าองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ให้นำข้อมูลดังกล่าวนี้มาเป็นพยานหลักฐานในการสอบสวนดำเนินคดีกับบุคคลนั้น

๕.๔.๒ ขอหลักฐานภาพถ่ายเหตุการณ์สำคัญการชุมนุมสาธารณะหรือเหตุการณ์การกระทำผิดของผู้ชุมนุมตลอดถึงบุคคลอื่นที่ร่วมกระทำความผิดในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากสื่อมวลชนต่าง ๆ ที่แพร่ภาพมาเป็นหลักฐานเพื่อให้ทราบว่าแกนนำและผู้ที่เกี่ยวข้องกระทำความผิดเป็นผู้ใดบ้าง เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในการร้องขอต่อศาลเพื่อออกหมายจับและติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีโดยเร็ว

๕.๔.๓ จัดชุดทำงานเพื่อถอดเทปคำปราศรัยของผู้ชุมนุมให้ได้ผลคำปราศรัยโดยเร็วแล้วส่งผลการถอดเทปให้ชุดวิเคราะห์คำปราศรัยที่แต่งตั้งขึ้นโดยผู้ที่มีความรู้ความสามารถในทางกฎหมาย ร่วมกันวิเคราะห์ว่าคำปราศรัยดังกล่าวเข้าข่ายเป็นความผิดฐานใด ตามกฎหมายใด เพื่อนำไปสู่การรวบรวมพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าวตามฐานความผิดที่กระทำความผิดต่อไป ในส่วนของ กองบัญชาการ/ภาค อาจต้องตั้งคณะทำงานสำหรับถอดเทปคำปราศรัยของกลุ่มผู้ชุมนุมขึ้น เพื่อถอดเทปคำปราศรัยดังกล่าวให้เสร็จสิ้นโดยเร็วเพราะในทางปฏิบัติที่ผ่านมามีบุคคลที่ถูกพาดพิงถึง มักต้องการหลักฐานคำปราศรัยจากการถอดเทปดังกล่าว จึงขอให้ระมัดระวังในกรณีที่มีการปราศรัยของผู้ชุมนุมที่พาดพิงถึงบุคคลสำคัญหรือผู้บังคับบัญชา ระดับต่างในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หากมีการชุมนุมสาธารณะอย่างต่อเนื่องติดต่อกันหลายวัน ให้จัดชุดเจ้าหน้าที่ถอดเทปคำปราศรัยโดยผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ในจำนวนที่เพียงพอ และให้จัดระบบให้ชัดเจนว่าเจ้าหน้าที่คนใดถอดเทปในช่วงเวลาใด วันที่เท่าไร เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้ถอดเทปคำปราศรัยจะต้องถูกสอบปากคำเป็นพยานประกอบคดีในคดีนั้น นอกจากนี้ให้ฝ่ายสืบสวนไปทำการตรวจสอบ (ควรมีการตรวจสอบทางทะเบียนราษฎรด้วย) ชื่อ นามสกุล และจัดหารูปถ่ายทั้งปัจจุบัน และตามบัตรประจำตัวประชาชนของแกนนำผู้ชุมนุม หรือผู้ที่ปราศรัยมาจัดทำไว้ที่บอร์ดเพื่อให้เจ้าหน้าที่ชุดถอดเทปคำปราศรัยได้ทราบว่าชื่อ นามสกุล และผู้ที่ปราศรัยคือผู้ใด ชื่อนามสกุลใด

(ในกรณีการถอดเทปคำปราศรัยของผู้ชุมนุมนี้ เคยมีกรณีศึกษาที่พนักงานอัยการได้ขอให้ทำการสอบสวนเพิ่มเติม โดยให้ทำการถอดเทปคำปราศรัยของผู้ชุมนุมในเหตุการณ์ชุมนุมแต่ละวัน เพื่อนำไปประกอบการสั่งคดี)

๕.๔.๔ เมื่อได้จัดทำบันทึกเทปคำปราศรัยและภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวของการชุมนุมสาธารณะไว้เป็นหลักฐานพร้อมทั้งทำบันทึกถอดเทปคำปราศรัยแล้ว ให้พิจารณาว่าการกระทำดังกล่าวของผู้ชุมนุมสาธารณะเข้าข่ายเป็นความผิดอาญาฐานใด แล้วให้หน่วยดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ แล้วสำเนาหลักฐานการถอดเทปคำปราศรัยของผู้ชุมนุมดังกล่าวส่งไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (ผ่าน สำนักงานกฎหมายและคดี) ภายใน ๗ วัน เพื่อให้คณะทำงานของสำนักงานกฎหมายและคดี. พิจารณาศึกษาและเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาอีกส่วนหนึ่ง

๕.๔.๕ กรณีที่ผู้ควบคุมกำลังนำกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจไปทำการผลัดเปลี่ยนกำลังพลชุดเดิมที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในพื้นที่ที่มีการชุมนุม แต่ในระหว่างที่เดินทางนำกำลังไปสับเปลี่ยนได้ถูกผู้ชุมนุมเข้าขัดขวาง หรือใช้รถยนต์จอดขวางเส้นทางการไปปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หากเจ้าหน้าที่ตำรวจมีกำลังเพียงพอและสามารถผลักดันให้ผู้ชุมนุมยอมถอยและอยู่ในวิสัยที่สามารถจับกุมผู้ที่ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ ให้จับกุมดำเนินคดีทันที เว้นแต่กรณีอยู่ในวิสัยที่ไม่อาจดำเนินการขัดขวางหรือเกรงว่าหากเข้าจับกุมแล้วจะเกิดความวุ่นวายหรือการจลาจลขึ้นได้ หลังเหตุการณ์ผ่านพ้นไปให้ถือเป็นหลักปฏิบัติว่าผู้ที่ควบคุมกำลังจะต้องไปแจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดทุกราย มิให้ปล่อยให้เกิดเหตุการณ์กระทำความผิดดังกล่าวผ่านพ้นไปโดยที่เจ้าหน้าที่ตำรวจมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายทั้งที่พบการกระทำความผิด

๕.๕ การสืบสวนติดตามจับกุมบุคคลที่ต้องสงสัยหรือผู้ต้องหาตามหมายจับของศาล

เมื่อมีการแต่งตั้งพนักงานสืบสวนในคดีสำคัญในระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการ/ภาค โดยระดมเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนที่มีขีดความสามารถ ทักษะและความชำนาญโดยเฉพาะในด้านการสืบสวน หาข่าว การติดตามแหล่งที่พักพิงของผู้กระทำความผิดโดยการประสานงานในด้านการข่าวกับหน่วยที่เกี่ยวข้อง เพื่อติดตามจับกุมบุคคลที่ต้องสงสัยหรือผู้ต้องหาตามหมายจับของศาลในแต่ละคดีมาดำเนินคดีให้ได้โดยเร็ว โดยกระทำในลักษณะเชิงรุกอย่างจริงจังและต่อเนื่องควบคู่ไปกับการประเมินสถานการณ์ บรรยากาศความตึงเครียดฝ่ายผู้ชุมนุมพร้อมกับการประชาสัมพันธ์ผลการจับกุมให้ทราบทางสื่อต่าง ๆ หรือผ่านทางโฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อแถลงผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ทราบทุกระยะ อย่างเป็นทางการ

๕.๖ การจับกุมและควบคุมตัว

เมื่อปรากฏจากการสอบสวนว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดอาญา และเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา พนักงานสอบสวนดำเนินการร้องขอศาลออกหมายจับและดำเนินการจับกุมตัวมาดำเนินคดีหรือรับมอบตัวผู้ต้องหาในกรณีผู้ต้องหาเข้ามอบตัว ในขั้นตอนนี้จะต้องมีการวางแผนประสานหน่วยกำลังเพื่อจัดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมผู้ต้องหา ยานพาหนะ ขบวนคุ้มกันในการนำตัวผู้ต้องหาเดินทางไปสถานที่ควบคุมหรือไปศาล เพราะอาจเกิดเหตุชิงตัวผู้ต้องหา หรือเหตุร้ายอื่นขึ้นได้ สำหรับสถานที่ควบคุมต้องพิจารณาตามความเหมาะสมกับสถานการณ์โดยกรณีดังกล่าวมีกำหนดไว้ตามประมวลตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๖ บทที่ ๒ ข้อ ๑๓๙ ว่าการควบคุมผู้จับไว้ที่สถานีตำรวจนั้น ตามปกติให้ควบคุมไว้ในห้องควบคุม หากผู้ต้องหาถูก

ควบคุมมีมากไม่สามารถจะนำตัวเข้าควบคุมในห้องควบคุมได้ทั้งหมด หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น เช่น ผู้ต้องหาหญิง และไม่มีห้องควบคุมที่จัดไว้โดยเฉพาะ เป็นต้น ให้นายตำรวจผู้เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบ

ในสถานีตำรวจแห่งนั้น จัดสถานที่ควบคุมขึ้นเป็นพิเศษเฉพาะคราวได้ ฉะนั้นในกรณีมีการจับกุมผู้กระทำผิดเกี่ยวกับสถานการณ์ความไม่สงบ หากเห็นว่าจะควบคุมตัวผู้นั้นไว้ที่สถานีตำรวจเป็นการไม่ปลอดภัยก็สามารถนำไปควบคุมในสถานที่อื่นที่เห็นว่าจะมีความปลอดภัยได้ โดยให้เป็นดุลยพินิจของหัวหน้าพนักงานสอบสวน

๕.๗ สถานที่จะควบคุมตัวกรณีเป็นการควบคุมตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๕.๗.๑ การควบคุมตัวผู้ถูกจับ มีกำหนดไว้ตามประมวลระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๖ การควบคุมตัว บทที่ ๒ การควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ที่สถานีตำรวจ ข้อ ๑๓๙ วรรคแรก กำหนดว่า การควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ที่สถานีตำรวจนั้น ตามปกติให้ควบคุมไว้ในห้องควบคุม และวรรคสอง กำหนดว่า หากผู้ต้องถูกควบคุมมีมากไม่สามารถจะนำตัวเข้าควบคุมในห้องควบคุมได้ทั้งหมด หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น เช่น ผู้ต้องหาเป็นหญิง และไม่มีห้องควบคุมซึ่งจัดไว้โดยเฉพาะ เป็นต้น ให้นายตำรวจที่เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบในสถานีตำรวจแห่งนั้น จัดสถานที่ควบคุมขึ้นเป็นพิเศษเป็นการเฉพาะคราวได้ เห็นว่าการควบคุมผู้ถูกจับในอำนาจของพนักงานสอบสวนก่อนนำตัวผู้ต้องหาไปมัดฟ้องฝากขังต่อศาล ตามระเบียบกำหนดให้ควบคุมไว้ในห้องควบคุมสถานีตำรวจ แต่หากมีความจำเป็นไม่สามารถนำตัวเข้าควบคุมในห้องควบคุมได้ ก็ให้นายตำรวจที่เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบจัดสถานที่ควบคุมขึ้นเป็นพิเศษเป็นการเฉพาะคราวได้ เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ อาจกำหนดให้ กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดน ภาค ๑ เป็นที่ควบคุมผู้ถูกจับในกรณีการชุมนุมทางการเมืองของกลุ่มผู้ชุมนุม ซึ่งสามารถดำเนินการได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุผลและความจำเป็นตลอดจนสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วย

๕.๗.๒ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๘/๑ วรรคแรก บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นระหว่างสอบสวนหรือพิจารณา เมื่อพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ผู้บัญชาการเรือนจำ หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการตามหมายขังร้องขอ หรือเมื่อศาลเห็นสมควรศาลจะสั่งให้ขังผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ในสถานที่อื่นตามที่บุคคลดังกล่าวร้องขอ หรือตามที่ศาลเห็นควรนอกจากเรือนจำก็ได้ โดยให้อยู่ในความควบคุมของผู้ร้องขอ หรือเจ้าพนักงานที่ศาลกำหนด ในการนี้ศาลจะกำหนดระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรก็ได้” และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้ออกกฎกระทรวง กำหนดสถานที่อื่นที่ใช้ในการขัง จำคุก หรือควบคุมตัวผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้ซึ่งต้องจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุด พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยกำหนดให้เป็นอำนาจของ ปลัดกระทรวงยุติธรรมที่จะกำหนดให้สถานที่ใดเป็นสถานที่ขัง ซึ่งจะต้องประสานงานกับเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ด้วย ในกรณีที่ จะขอให้กำหนดสถานที่ขังตามกฎหมายกระทรวงข้างต้นจะต้องมีหนังสือถึงปลัดกระทรวงยุติธรรมเพื่อขอให้ประกาศสถานที่ขัง โดยจะต้องมีรายละเอียดประกอบการพิจารณาได้แก่ แผนที่แสดงอาณาเขตสถานที่ขัง และบัญชีรายชื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ควบคุมพิเศษเพื่อปฏิบัติหน้าที่ควบคุมผู้ต้องหา ซึ่งอาจจะกำหนดให้ กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดน ภาค ๑ เป็นสถานที่ขัง ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๘/๑ ก็ได้ โดยให้ กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดน ภาค ๑ จัดทำแผนที่แสดงอาณาเขตสถานที่ขัง พร้อมจัดทำบัญชีรายชื่อข้าราชการตำรวจ

ที่จะปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ควบคุมพิเศษ เสนอมายังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะได้ประมวลเรื่องแจ้งให้กระทรวงยุติธรรมพิจารณาประกาศเป็นสถานที่ขัง ต่อไป

๕.๗.๓ กรณีผู้ต้องหาไม่ใช่ผู้ถูกจับและยังไม่ได้มีการออกหมายจับ เมื่อได้มีการแจ้งข้อหาแล้ว แต่พนักงานสอบสวนเห็นว่ามิเหตุที่จะออกหมายขังผู้นั้นได้ตามมาตรา ๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายขังโดยทันที แต่ถ้าขณะนั้นเป็นเวลาศาลปิดหรือใกล้จะปิดทำการให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลในโอกาสแรกที่ศาลเปิดทำการ กรณีเช่นว่านี้ให้นับมาตรา ๘๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาใช้บังคับแก่การพิจารณาออกหมายขังโดยอนุโลม หากผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานสอบสวนดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหานั้นได้ โดยถือว่าเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่จะจับผู้ต้องหาได้โดยไม่มีหมายจับ และมีอำนาจปล่อยชั่วคราวหรือควบคุมตัวผู้ต้องหานั้นไว้

๕.๘ การสรุปสำนวนการสอบสวนและการทำความเห็นทางคดี

เนื่องจากคดีที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมทางการเมืองถือเป็นคดีนโยบายสำคัญประเภทหนึ่ง ซึ่งทางฝ่ายรัฐบาลให้ความสนใจและเร่งรัดติดตามผลคดีอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้บังคับบัญชาในแต่ละระดับชั้นของพนักงานสอบสวน ควรที่จะจัดทำบัญชีคดีดังกล่าวไว้เพื่อตรวจสอบ ควบคุมและเร่งรัดติดตามผลการสอบสวนดำเนินคดีดังกล่าวอย่างต่อเนื่องเป็นกรณีพิเศษ ไม่ควรปล่อยให้คดีดังกล่าวเนิ่นนานหรือล่าช้าโดยใช่เหตุ ดังนั้นจะต้องรีบเร่งรัดสอบสวนคดีดังกล่าวให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว คดีเหล่านี้เมื่อมีการรับคำร้องทุกข์ไว้ทำการสอบสวนไปได้ระยะหนึ่งแล้ว สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะต้องขอทราบผลการสอบสวนดำเนินคดีจากหน่วยที่มีคดีเกิดขึ้นของแต่ละ กองบัญชาการ/ภาค โดยคดีใดเห็นว่าการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว หัวหน้าพนักงานสอบสวนดำเนินการประชุมสรุปผลการสอบสวนมีความเห็นทางคดีและจัดทำรายงานการสอบสวน สำหรับคดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ การสั่งคดีอยู่ในอำนาจผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๙ และประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๘ บทที่ ๒ ข้อ ๒๗๘

๕.๙ การคุ้มครองพยานและการสืบพยานไว้ล่วงหน้า

การของการคุ้มครองพยานนั้น เป็นกรณีที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากมีความเกี่ยวพันกับการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในทางคดี จึงเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่จะต้องให้ความคุ้มครองพยาน ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองพยานนั้นให้ปฏิบัติตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๔๖

นอกจากนี้ ในส่วนของการสืบพยานล่วงหน้าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น มีกรณีที่เกี่ยวข้องกับพนักงานสอบสวนอยู่ ๔ กรณี คือ

๕.๙.๑ การสืบพยานล่วงหน้าก่อนฟ้องคดีต่อศาลตาม มาตรา ๒๓๗ ทวิ ซึ่งเป็นกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าพยานบุคคลจะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง หรือเป็นบุคคลมีถิ่นที่อยู่ห่างไกลจากศาลที่พิจารณาคดี หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการยุ่งเหยิงกับพยานไม่ว่าโดยทางตรงหรือ

ทางอ้อม หรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันเป็นการยกแก่การนำพยานนั้นมาสืบในภายหน้า พนักงานสอบสวนอาจร้องขอต่อพนักงานอัยการ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อสืบพยานล่วงหน้าก่อนฟ้องคดีก็ได้

๕.๙.๒ การสืบพยานล่วงหน้าหลังฟ้องคดีต่อศาล แต่ก่อนถึงกำหนดวันนัดสืบพยาน ตามมาตรา ๑๗๓/๒ วรรคสองในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม เมื่อศาลเห็นสมควรหรือคู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดร้องขอ ศาลจะมีคำสั่งให้สืบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสำคัญในคดีไว้ล่วงหน้าก่อนถึงกำหนดวันนัดสืบพยานก็ได้

๕.๙.๓ การสืบพยานล่วงหน้าหลังฟ้องคดี แต่ก่อนถึงกำหนดวันสืบพยาน ตาม มาตรา ๕๕/๑ ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ถ้าศาลมีคำสั่งให้ออกหมายเรียกพยานโจทก์ โดยมีได้กำหนดวิธีการส่งไว้ให้พนักงานอัยการมีหน้าที่ดำเนินการให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่เป็นผู้จัดส่งหมายเรียกแก่พยาน และติดตามพยานโจทก์มาศาลตามกำหนดนัดแล้วแจ้งผลการส่งหมายเรียกไปยังศาลและพนักงานอัยการโดยเร็ว หากปรากฏว่า พยานโจทก์มีเหตุขัดข้องไม่อาจมาศาลได้หรือเกรงว่าจะเป็นการยากที่จะนำพยานนั้นมาสืบตามที่ศาลนัดไว้ ก็ให้พนักงานอัยการขอให้ศาลสืบพยานนั้นไว้ล่วงหน้าตามมาตรา ๑๗๓/๒ วรรคสอง

๕.๙.๔ การสืบพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ล่วงหน้าก่อนฟ้องคดี มาตรา ๒๔๔/๑ วรรคสาม ในกรณีที่พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์สามารถพิสูจน์ให้เห็นถึงข้อเท็จจริงที่อาจทำให้ศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดีได้โดยไม่ต้องสืบพยานหลักฐานอื่นอีก หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากมีการเนินซักถามจะนำพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์อันสำคัญมาสืบในภายหน้า พยานหลักฐานนั้นจะสูญเสียไปหรือยากแก่การตรวจพิสูจน์เมื่อคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอหรือเมื่อศาลเห็นสมควร ศาลอาจสั่งให้ทำการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสองได้ทันทีโดยไม่จำเป็นต้องรอให้ถึงกำหนดวันสืบพยานตามปกติ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๒๓๗ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ซึ่งตามบทบัญญัติดังกล่าวเป็นช่องทางที่เปิดกว้างมากขึ้นในการนำตัวพยานไปเบิกความต่อศาลประกอบการดำเนินคดี

๕.๑๐ การติดตามความคืบหน้าคดี

เมื่อส่งสำนวนให้พนักงานอัยการแล้ว พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ประสานงานกับพนักงานอัยการ เพื่อติดตามผลการส่งคดีขึ้นพนักงานอัยการ กรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องก็ต้องติดตามผลการพิจารณาคดีในชั้นศาล เพื่อทราบวันนัดสืบพยานและติดตามพยานไปเบิกความต่อศาล หากมีปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินคดีให้รายงานผู้บังคับบัญชาเพื่อแก้ไขให้การดำเนินคดีเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๕.๑๑ ตาราง บทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

ลำดับ	ผู้กระทำความผิดและลักษณะความผิด	อัตราโทษ	หมายเหตุ
๑.	จัดการชุมนุมสาธารณะในสถานที่ห้ามตามมาตรา ๗	จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๒๗)	
๒.	การชุมนุมสาธารณะที่ กีดขวางทางเข้าออก หรือ รบกวนการปฏิบัติงาน หรือการใช้บริการ สถานที่ตามมาตรา ๘	จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๒๗)	
๓.	ผู้ใดประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะให้แจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่า ยี่สิบสี่ชั่วโมง (มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง)	ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (มาตรา ๒๘)	
๔.	ให้ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ ซึ่งไม่สามารถแจ้งการชุมนุมได้ภายในกำหนดเวลาตาม มาตรา ๑๐ แจ้งการชุมนุมพร้อมคำขอผ่อนผัน กำหนดเวลาดังกล่าวต่อผู้บังคับการตำรวจ ผู้รับผิดชอบพื้นที่ในกรุงเทพมหานครหรือผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดในจังหวัดอื่นแล้วแต่กรณี ก่อนเริ่มการชุมนุม (มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง)	ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (มาตรา ๒๘)	ให้นำความใน มาตรา ๑๐ วรรคสาม มาใช้กับการแจ้งในกรณีนี้โดยอนุโลม
๕.	ในกรณีที่ผู้จัดการชุมนุมมิได้แจ้งว่าจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายผู้ชุมนุมจะเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมได้ต่อเมื่อได้แจ้งล่วงหน้าต่อหัวหน้าสถานีตำรวจซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการชุมนุมสาธารณะนั้น(มาตรา ๑๗)	ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (มาตรา ๒๘)	
๖.	ผู้ชุมนุมต้องเลิกการชุมนุมสาธารณะภายในระยะเวลาที่ผู้จัดการชุมนุมได้แจ้งไว้ต่อผู้รับแจ้ง (มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง)	ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (มาตรา ๒๘)	
๗.	ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งห้ามชุมนุม หรือจัดการชุมนุมระหว่างมีคำสั่งห้ามชุมนุมตาม มาตรา ๑๑	จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๒๙)	ในระหว่างมีคำสั่งห้ามชุมนุม การอุทธรณ์ และพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้งดการชุมนุมสาธารณะ
๘.	ผู้จัดการชุมนุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือผู้ชุมนุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ (๑) หรือ (๒) (มาตรา ๓๐)	ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (มาตรา ๓๐)	มาตรานี้เอาผิดกับผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุม

ลำดับ	ผู้กระทำความผิดและลักษณะความผิด	อัตราโทษ	หมายเหตุ
๙.	ผู้จัดการชุมนุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) หรือผู้ชุมนุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘)(มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง) การกระทำตามวรรคหนึ่งทำให้ระบบการขนส่งสาธารณะระบบการสื่อสารหรือโทรคมนาคม ระบบผลิตหรือส่งกระแสไฟฟ้าหรือประปาหรือระบบสาธารณูปโภคอื่นใดใช้การไม่ได้ไม่ว่าจะเป็นการชั่วคราว หรือถาวรผู้จัดการชุมนุม (มาตรา ๓๑ วรรคสอง)	จำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง) จำคุกไม่เกินสิบปีหรือปรับไม่เกินสองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๓๑ วรรคสอง)	มาตรานี้เอาผิดกับผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุม
๑๐.	ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๑๙ (๕) หรือมาตรา ๒๓ ถ้าผู้นั้นเป็นผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุม แต่ถ้าผู้นั้นเป็นผู้ที่อยู่ในสถานที่ชุมนุม(มาตรา ๓๒)	จำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท	มาตรานี้แยกประเภทของบุคคลเป็น ๓ กรณี คือ ๑.ผู้จัดการชุมนุม ๒.ผู้ชุมนุม ๓.ผู้อยู่ในสถานที่ชุมนุม
๑๑.	ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ควบคุมสถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ ตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ (มาตรา ๓๓)	จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	
๑๒.	ผู้ใดไม่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะหรือผู้ควบคุมสถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้พาอาวุธเข้าไปในที่ชุมนุมไม่ว่าจะได้รับอนุญาตให้มีอาวุธนั้นติดตัวหรือไม่ ถ้าอาวุธตามวรรคหนึ่งเป็นอาวุธปืน วัตถุระเบิดหรือวัตถุอื่นใดอันมีสภาพคล้ายคลึงกัน(มาตรา ๓๔)	จำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ โทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	
๑๓.	บรรดาทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะที่ยึดได้จากการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เลิกการชุมนุมตามคำสั่งศาล	ให้ศาลมีอำนาจสั่งริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ (มาตรา ๓๕)	

บทที่ ๖

หลักการสำคัญในการชุมนุมสาธารณะ

๖.๑ หลักการว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ

๖.๑.๑ ความเป็นมา

กฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ มีการเสนอต่อรัฐบาลเป็นระยะเวลายาวนาน นับตั้งแต่ครั้งเมื่อคราว ครม. ได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๗ ธ.ค.๒๔๙๘ ลงมติเห็นควรมีกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ โดยให้ สคก. รับไปพิจารณาร่างกฎหมายในเรื่องนี้ร่วมกับกรมตำรวจ (ในสมัยนั้น) โดยให้ถือตามหลักการตามกฎหมายอังกฤษ และได้มีการเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวเรื่อยมา จนกระทั่งเกิดความชัดเจนในปี ๒๕๕๔ (สมัยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) โดย ตร. ได้มีการเสนอกฎหมายดังกล่าวไปถึงขั้นการพิจารณาของวุฒิสภาแต่เนื่องจากมีการยุบสภาเกิดขึ้นเสียก่อน ร่างกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะดังกล่าวจึงตกไป

ต่อมา ตร. ได้เสนอร่าง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ต่อ ครม. (สมัยรัฐบาล พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา) และได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑๘ พ.ย.๕๗ อนุมัติหลักการร่างกฎหมาย และให้ส่ง สคก. ตรวจสอบพิจารณาเป็นเรื่องด่วน โดย สนช. ได้ลงมติในคราวการประชุมครั้งที่ ๒๓/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑ พ.ค.๕๘ เห็นสมควรให้ร่าง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ ประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ ๑๒๓ เล่ม ๖๓ ก วันที่ ๑๔ ก.ค.๕๘ เพื่อบังคับใช้กฎหมายต่อไป (มีผลบังคับใช้วันที่ ๑๓ ส.ค.๕๘)

๖.๑.๒ กติการะหว่างประเทศ

ประเทศไทยได้ภาคยานุวัติ (Accession) เข้าร่วมเป็นภาคีกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๓๙ และมีผลบังคับใช้วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๐ ซึ่งมีสาระของสิทธิในส่วนที่เป็นสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง โดยมีการคุ้มครองเสรีภาพทางความคิด เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก (Freedom of Expression) และสิทธิที่จะชุมนุมอย่างสันติ การรวมกันเป็นสมาคม พลเมืองทุกคนมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ การรับรองว่าบุคคลทั้งปวงย่อมเสมอภาคกันตามกฎหมายและได้รับการคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน โดยกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อบทที่ ๒๑ ได้กล่าวถึง สิทธิในการชุมนุมโดยสงบ (The Right of Peaceful Assembly) ย่อมได้รับการรับรอง การจำกัดการใช้สิทธินี้จะกระทำมิได้นอกจากจะกำหนดโดยกฎหมายและเพียงพอที่จำเป็นสำหรับสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของชาติ (National Security) หรือความปลอดภัยสาธารณะ (Public Safety) ความสงบเรียบร้อย (Public Order) การสาธารณสุขหรือศีลธรรมของประชาชน (Protection of Public Health or Morals) หรือ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น (Protection of the Rights and Freedoms of Others) ประเทศไทย จึงถือตามกติการะหว่างประเทศดังกล่าว และให้ความสำคัญกับ

การประชุมโดยสงบภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่จะต้องมุ่งคุ้มครองทั้งผู้ชุมนุมสาธารณะและสาธารณชนทั่วไปไปพร้อม ๆ กัน

๖.๑.๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

การประชุมชุมนุมสาธารณะได้มีพัฒนาการมาตั้งแต่อดีตจะเห็นได้จาก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔ ว่า ภายในบังคับแห่งบทกฎหมายบุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในร่างกาย เคหสถาน ทรัพย์สิน การพูด การเขียน การโฆษณา การศึกษาอบรม **การประชุมโดยเปิดเผย** การตั้งสมาคม การอาชีพ และฉบับพุทธศักราช ๒๔๘๙ มาตรา ๑๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในร่างกาย เคหสถาน ทรัพย์สิน การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา การศึกษาอบรม **การประชุมชุมนุมสาธารณะ** การตั้งสมาคมฯ และฉบับพุทธศักราช ๒๔๙๒ มาตรา ๓๗ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ การจำกัดเสรีภาพเช่นว่านี้ จะกระทำได้ก็แต่โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในกรณีการชุมนุมสาธารณะ และเพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างที่ประเทศอยู่ในภาวะการรบหรือการสงคราม ในระหว่างที่มีพระบรมราชโองการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศใช้กฎอัยการศึก และได้รับรองการประชุมชุมนุมสาธารณะ ไว้อย่างต่อเนื่อง ความชัดเจนจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และ ฉบับพุทธศักราช ๒๕๕๐ ภายหลังจากที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๙ เป็นต้นมา สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุม ซึ่งถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ และหากพิจารณาตามมาตรา ๔ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ “ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้” จะเห็นได้ว่าสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะยังคงได้รับการรับรองไว้อย่างชัดเจนในรัฐธรรมนูญของประเทศไทยมาตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน

๖.๒ หลักการใช้กำลัง

เจ้าหน้าที่ต้องพยายามใช้การเจรจาต่อรองหรือปฏิบัติการใด ๆ เพื่อคลี่คลายสถานการณ์ หากไม่เป็นผลและเจ้าหน้าที่จำเป็นต้องมีการใช้กำลังเข้าแก้ไขสถานการณ์ที่ไม่ใช่การป้องกันภัยอันตรายที่ใกล้จะถึง สามารถดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามสมควรแก่เหตุ และยุทธวิธีการใช้กำลัง ตามความจำเป็นของสถานการณ์ตามหลักสัดส่วน โดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง หรือหลายวิธีพร้อมกันให้สอดคล้องเหมาะสมกับ

สถานการณ์เจ้าหน้าที่ต้องพยายามหลีกเลี่ยงการใช้กำลัง เครื่องมือควบคุมฝูงชนหรืออาวุธจนถึงที่สุด หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ให้ใช้กำลังเพียงเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมกับสถานการณ์

การใช้กำลัง เครื่องมือควบคุมฝูงชนหรืออาวุธ ต้องใช้เมื่อมีเหตุจำเป็นและเหมาะสมกับความรุนแรงของสถานการณ์ โดยในเบื้องต้นให้ใช้การเจรจา และหลีกเลี่ยงการใช้กำลังเท่าที่จะสามารถกระทำได้ แต่จะต้องไม่กระทบต่อความปลอดภัยของสาธารณชนและเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในการชุมนุม

การใช้อาวุธต้องใช้เพื่อป้องกันตนเองหรือบุคคลอื่นให้พ้นจากภัยอันตรายร้ายแรงต่อชีวิต หรือร่างกาย หรือเพื่อระงับยับยั้งเหตุความรุนแรงให้สงบ หรือเพื่อจับกุมผู้ที่กระทำผิดกฎหมายหรือผู้ต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานหรือเพื่อป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวหลบหนี

การจะใช้กำลัง เครื่องมือควบคุมฝูงชนหรืออาวุธเพื่อยุติการชุมนุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อใดนั้นย่อมไม่ตัดสิทธิของเจ้าหน้าที่ ในการป้องกันสิทธิของตนเองหรือผู้อื่นเพื่อให้พ้นจากภัยอันตราย อันเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมายที่ใกล้จะถึง โดยได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ

๖.๓ แนวคำพิพากษาศาล

๖.๓.๑ การชุมนุมที่ชอบด้วยกฎหมาย

การชุมนุมที่ชอบด้วยกฎหมายจะต้องเป็นการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ภายใต้ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย โดยที่การใช้สิทธิของบุคคลต้องกระทำโดยสุจริต ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี และจะอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิเสรีภาพของตนได้ เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น การใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะให้เกิดเสียหายแก่บุคคลอื่นนั้นท่านว่าเป็นการอันมิชอบด้วยกฎหมาย

พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ จึงเป็นกฎหมายที่วางแนวทาง หลักเกณฑ์ การใช้สิทธิการชุมนุมสาธารณะให้ชัดเจนและสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีตลอดจนสุขอนามัยของประชาชนหรือความสะอาดของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบกระเทือนสิทธิ เสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น

๖.๓.๒ การชุมนุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

การชุมนุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือ เป็นการชุมนุมที่เกินขอบเขตเสรีภาพของการชุมนุมตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือกฎหมาย อันเป็นการล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน กระทบกระเทือนการที่จะใช้ที่สาธารณะเกินสมควร หรือการชุมนุมที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

การประชุมชุมสาธารณะที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ยกตัวอย่างเช่น การชุมนุมที่ปิดล้อมทางเข้า ออก สถานที่ราชการ มีการใช้วัตถุอันตราย ยางรถยนต์ราดน้ำมันเชื้อเพลิง กีดขวางถนน อันมีลักษณะทำให้ผู้อื่นกลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ หรือการประชุมที่มีการปิดกั้นถนน ทางหลวง ทางสาธารณะ เป็นต้น

๖.๔ ถอดบทเรียน

จากการชุมนุมสาธารณะที่ผ่านมา มีบทเรียนจากการชุมนุมต่าง ๆ มากมาย สามารถสรุปแนวทางการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาการดูแลการชุมนุมสาธารณะและสามารถนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมได้ ดังนี้

๖.๔.๑ ระบบการข่าว

๑) หน่วยงานด้านการข่าว จะต้องหาข่าวในเชิงลึก หรือข่าวที่มีคุณภาพเพียงพอสำหรับใช้วางแผนเชิงรุก หากแต่ข่าวสารดังกล่าวมักจะเป็นที่รับรู้เฉพาะในส่วนของงานการข่าว และผู้บังคับบัญชาระดับสูงเท่านั้น ไม่มีการกระจายข่าวสารลงมาให้สามารถใช้ประโยชน์สำหรับการวางแผน หรือบริหารเหตุการณ์เลย

๒) ข่าวสารจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว และแนวโน้มของสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น ยังคงเป็นพื้นฐานด้านการข่าวที่มีความจำเป็นสำหรับการวางแผน และการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชา แม้ในหลาย ๆ กรณีอาจจะตรงกับข่าวเปิดจากสื่อสารมวลชน แต่ก็เป็นการตอกย้ำรับรองค่าความน่าเชื่อถือของข่าวได้

๓) ข่าวในเชิงลึก แม้จะมีข้อจำกัดในด้านการรักษาความลับ แต่ก็น่าจะนำมากระจายให้มากกว่าเดิม โดยจำกัดระดับผู้เข้าถึงข่าวตามความเหมาะสม แต่ทั้งนี้ควรจะให้ผู้ที่ทำหน้าที่ในการวางแผน หรือจัดทำข้อพิจารณาสำหรับการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชาได้รับรู้ข่าวเชิงลึกนั้นด้วย

๔) การดำเนินการด้านการข่าวให้ดำเนินการตั้งแต่ภาวะปกติและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีการจัดการประชุม วิเคราะห์สถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้

๕) การดำเนินการด้านการข่าวควรมีการรายงานให้ ศปก.ตร. ทราบเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ครบถ้วนและชัดเจน เพื่อรองรับการปฏิบัติในทุก ๆ ขั้นตอน

๖.๔.๒ ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.)

๑) จะต้องเป็นเครื่องมือของผู้บังคับบัญชาในการบริหารจัดการงานสำคัญต่าง ๆ เช่น งานการประชุมระดับนานาชาติ งานกีฬาระดับนานาชาติ งานพระราชพิธีสำคัญ และงานในภาวะวิกฤตต่าง ๆ เช่น งานช่วยเหลือผู้ประสบภัย งานวินาศภัย การก่อความไม่สงบ การก่อการร้ายสากล และงานการควบคุมฝูงชน ขนาดใหญ่ ลักษณะงานสำคัญหรืองานในภาวะวิกฤตจะเป็นงานที่ไม่เกิดขึ้นเป็นประจำ มีสภาพความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหา งานดังกล่าวไม่มีหน่วยงานใดมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง หรือ

งานนั้นมีความสำคัญ และปัญหาเกินขีดความสามารถที่หน่วยปกติจะรับผิดชอบได้ และงานนั้นจำเป็นต้องบูรณาการ หรือสนธิกำลังจากหลาย ๆ หน่วยงานเข้าร่วมปฏิบัติ

๒) จัดตั้งคณะทำงานบริหารเหตุการณ์ในภาวะวิกฤตของ ตร. โดยคณะทำงานชุดนี้ต้องจัดลักษณะเป็นหน่วยเฉพาะกิจ มีการมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาระดับ ตร. เป็นหัวหน้าคณะทำงาน ประกอบด้วยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ จากการปฏิบัติงานในภาวะวิกฤตจากหน่วยงานต่าง ๆ โดยไม่จำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีตำแหน่งหน้าที่โดยตรง ในงานนั้น ๆ ก็ได้ โดยมีหน้าที่หลักในการสนับสนุนการปฏิบัติแก่ ศปภ.ตร. ทั้งในด้านการวิเคราะห์ข้อมูล การพิจารณาหนทางปฏิบัติ การวางแผนการประสานงาน และการบริหารเหตุการณ์อื่น ๆ คณะทำงานชุดนี้จะเปรียบเสมือน “ฝ่ายอำนวยการ” ของ ผบ.ตร. ในการบริหารเหตุวิกฤต

๖.๔.๓ การฝึกควบคุมฝูงชน

๑) รูปแบบการฝึกในระดับพื้นฐาน ยังคงใช้รูปแบบการฝึกที่ ตร. กำหนด

๒) การฝึกทบทวน หรือการฝึกตามแผนเผชิญเหตุ ควรจำแนกกำลังพลเข้ารับการฝึกเป็น ๒ ส่วน คือ

ส่วนแรก ทำการฝึกจากประสบการณ์การใช้กำลังในการควบคุมฝูงชนจริง ซึ่งส่วนใหญ่ภารกิจของ ตร. คือ การรักษาความปลอดภัยสถานที่ การตั้งจุดตรวจจุดสกัด การรักษาความปลอดภัยในพื้นที่การชุมนุม การอำนวยความสะดวกด้านการจราจรโดยรอบพื้นที่การชุมนุม การกำหนดเส้นทางการเคลื่อนไหว การใช้เทคนิคการเจรจาต่อรอง การใช้อุปกรณ์ประจำกาย การปิดล้อมพื้นที่ เป็นต้น

ส่วนที่สอง ทำการฝึกกำลังสำหรับภารกิจที่อาจกระทบกระทั่งกับผู้ชุมนุม เช่น การปฏิบัติเข้ากีดกัน ปะทะหรือยุติการชุมนุม ควรเป็นกำลังอีกส่วนหนึ่ง ที่ได้รับการฝึกเพื่อปฏิบัติในกรณีเป็นการเฉพาะ

๓) ควรจัดให้มีวงรอบในการฝึกทบทวน ในภาวะปกติอย่างเป็นระบบ และที่สำคัญทุกครั้งที่จะต้องออกปฏิบัติภารกิจในสถานการณ์จริง กำลังทุกส่วนจะต้องได้รับ “การฝึกเร่งด่วน” ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยเฉพาะการเข้ายุติการชุมนุม การใช้อุปกรณ์พิเศษหรืออาวุธ

๖.๔.๔ การบริหารจัดการกำลังพล

๑) การรักษายอดกำลังพล การจัดทำบัญชีรายชื่อกำลังพลทุกนายที่เข้าร่วมในการปฏิบัติภารกิจ มาตรการในการควบคุม กำกับ ดูแลกำลังพลให้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

๒) การขึ้นควบคุมทางยุทธการ เป็นการจัดระบบของการบังคับบัญชาในรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้กับกำลังพลขนาดใหญ่ แต่ต้องทำความเข้าใจบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ให้ชัดเจน มีการจัดโครงสร้างการจัดเฉพาะกิจ พร้อมทั้งกำหนดสายการบังคับบัญชา การกำหนดช่องทางการสื่อสารในหลาย ๆ ช่องทาง หน่วยขึ้นควบคุมทางยุทธการ ชุดนายตำรวจติดต่อก่อน หรือประสานงาน การประชุม หรือชี้แจงทำความเข้าใจ ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติร่วมกัน

๓) การแบ่งมอบภารกิจ ควรใช้การแบ่งมอบเป็นพื้นที่ และการแบ่งมอบเป็นภารกิจควบคู่กันไป

๔) การส่งกำลังบำรุง ไม่ควรผลักรถทั้งหมดให้หน่วยควบคุมฯ เป็นผู้รับผิดชอบ การใดหน่วยขึ้นควบคุมฯ สามารถดำเนินการอันเป็นการลดภาระหน่วยควบคุมฯ ได้ ก็ควรจะดำเนินการเอง ในการบริหารจัดการปริมาณกำลังพลขนาดใหญ่ ตร. ควรเข้าไปสนับสนุน เพื่อลดภาระหน่วยปฏิบัติ และจัดให้อยู่ในตำบลที่ตั้งมีขีดจำกัดจากสายตาศูนย์กลางนอกพอสสมควร มีที่สำหรับพักผ่อนในลักษณะที่เป็นระเบียบเรียบร้อย และจัดให้มีนายตำรวจประสานงานด้านการส่งกำลังบำรุงเป็นการเฉพาะ

๕) การปรับปรุงยุทธโศปกรณ์ในการควบคุมฝูงชน โดยพิจารณาปรับปรุงด้านคุณภาพของอุปกรณ์ในการป้องกันตัว การเพิ่มประสิทธิภาพอุปกรณ์เสริมการปฏิบัติ อุปกรณ์พิเศษ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นต้น

๖) การปฏิบัติการด้านประชาสัมพันธ์ พบว่าการเคลื่อนไหวของฝูงชนมีการใช้สื่อสารมวลชนเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ การปฏิบัติการทางจิตวิทยา การโฆษณาชวนเชื่อ และการปลุกระดมความคิดอย่างได้ผล แนวทางในการปฏิบัติงานด้านประชาสัมพันธ์ในภารกิจควบคุมฝูงชนควรดำเนินการ ดังนี้ จำแนกการประชาสัมพันธ์ออกเป็นสองระดับ คือ ในระดับภาพรวม และ ระดับพื้นที่ โดยทั้งสองระดับควรมีคณะทำงานเป็นการเฉพาะเพื่อการวางแผนด้านการใช้สื่อ และการดำเนินมาตรการในการประชาสัมพันธ์ หัวข้อในการประชาสัมพันธ์ระดับภาพรวม และระดับพื้นที่ควรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อาจจะแตกต่างกันบ้างในกรณี เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน และควรจัดให้มีการฝึกเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤตของ ตร.

๗) การปฏิบัติการด้านกฎหมาย หน้าที่หลักของฝ่ายกฎหมายนอกจากจะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของผู้บังคับบัญชาในแง่ตัวบทกฎหมายแล้ว ควรวางมาตรการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน และพฤติกรรมต่าง ๆ สำหรับการดำเนินคดี และต้องชี้แจง สร้างความมั่นใจกับ ผบ.เหตุการณ์ และกำลังพลตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้

๘) การดำเนินการด้านขวัญและกำลังใจ จะต้องมีการดำเนินการทั้งในระดับผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด และผู้บังคับบัญชาาระดับสูงในพื้นที่

๙) การจัดตั้งกองกำลังสำหรับภารกิจควบคุมฝูงชน โดยเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นจะไม่ใช้การระดมกำลังตำรวจประจำท้องที่ปกติมาประกอบกำลังเป็นชุดควบคุมฝูงชน ทำให้ประชาชนในพื้นที่ยังได้รับการดูแล รักษาความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินตามปกติ และยิ่งไปกว่านั้นการจัดตั้งกองกำลังขึ้นมาเป็นการเฉพาะจะทำให้สามารถฝึก และเตรียมระบบของกองกำลังที่จัดขึ้นมาได้อย่างเต็มที่ และมีลักษณะเป็น “มืออาชีพ” มากกว่าที่ผ่านมา

๖.๔.๕ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

๑) การปฏิบัติงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ควรใช้ “ผู้บัญชาการเหตุการณ์” เพียงคนเดียว ต่อเนื่องจนกว่าเหตุการณ์จะยุติลง ระบบการสั่งการบังคับบัญชาจะต้องเป็นไปตามระบบ ขั้นตอน และวิธีการที่ ถูกต้องเหมาะสมตามหลักการและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อมิให้กำลังพลในส่วนต่าง ๆ เกิดความสับสนใน แนวทางปฏิบัติหรือข้อสั่งการต่าง ๆ

๒) ควรมีการฝึกอบรม “นักเจรจาต่อรอง” ในสถานการณ์ควบคุมฝูงชนโดยเฉพาะ

๓) จำเป็นจะต้องมีการทบทวนระเบียบ กฎหมาย เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ ระหว่างเจ้าพนักงานตำรวจ ฝ่ายปกครอง หน่วยงานของรัฐอื่น ๆ

๔) จำเป็นจะต้องมีการทบทวน เพื่อสร้างความชัดเจนเกี่ยวกับข้อกฎหมายรองรับการปฏิบัติ หน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ

ที่.....

สถานีตำรวจ

(วัน เดือน ปี)

เรื่อง สรุปรายละเอียดสำคัญการประชุมสาธารณสุข

เรียน (ชื่อ - นามสกุล ของผู้แจ้งการประชุมสาธารณสุข)

อ้างถึง หนังสือแจ้งการประชุมสาธารณสุข ลงวันที่

สิ่งที่ส่งมาด้วย หน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุมสาธารณสุข

ตามหนังสือแจ้งการประชุมสาธารณสุขของท่านแจ้งความประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณสุข โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ รายละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ผู้รับแจ้งจึงได้สรุปรายละเอียดสำคัญตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการประชุมสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

๑. รายละเอียดเกี่ยวกับผู้แจ้ง

๒. วัน ระยะเวลา สถานที่ชุมนุมสาธารณสุข

๓. วัตถุประสงค์ของการชุมนุมสาธารณสุข (ตามข้อมูลตามที่ได้รับแจ้ง)

๔. การเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการประชุมสาธารณสุข

ทั้งนี้ ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณสุขถือเป็นผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุมมีหน้าที่ตามมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการประชุมสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมีรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คำแนะนำเพิ่มเติม (ถ้ามี)

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พันตำรวจเอก

(พิมพ์ชื่อเต็ม)

(ตำแหน่ง)/ผู้รับแจ้ง

สถานีตำรวจ

(ชื่อนายตำรวจผู้ประสานงาน)

โทร.

หน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุม
ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๑๕ ผู้จัดการชุมนุมมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ดูแลและรับผิดชอบการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปโดยสงบและปราศจากอาวุธภายใต้ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
- (๒) ดูแลและรับผิดชอบการชุมนุมสาธารณะไม่ให้เกิดการขัดขวางเกินสมควรต่อประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ ตลอดจนดูแลและรับผิดชอบต่อผู้ชุมนุมปฏิบัติตามมาตรา ๑๖
- (๓) แจ้งให้ผู้ชุมนุมทราบถึงหน้าที่ของผู้ชุมนุมตามมาตรา ๑๖ และเงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ
- (๔) ให้ความร่วมมือแก่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะในการดูแลการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปตาม (๑) และ (๒)
- (๕) ไม่ยุยงส่งเสริมหรือชักจูงผู้ชุมนุมเพื่อให้ผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖
- (๖) ไม่ปราศรัยหรือจัดกิจกรรมในการชุมนุมโดยใช้เครื่องขยายเสียงในระหว่างเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น
- (๗) ไม่ใช้เครื่องขยายเสียงด้วยกำลังไฟฟ้าที่มีขนาดหรือระดับเสียงตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนด (ค่าระดับเสียงสูงสุดไม่เกิน ๑๑๕ เดซิเบลเอ และค่าระดับเสียงเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๗๐ เดซิเบลเอ)

มาตรา ๑๖ ผู้ชุมนุมมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ไม่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นที่ชุมนุมหรือทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนเกินที่พึงคาดหมายได้ว่าเป็นไปตามเหตุอันควร
- (๒) ไม่ปิดบังหรืออำพรางตนโดยจงใจมิให้มีการระบุตัวบุคคลได้ถูกต้อง เว้นแต่เป็นการแต่งกายตามปกติประเพณี
- (๓) ไม่พาอาวุธ ดอกไม้เพลิง สิ่งเทียมอาวุธปืน หรือสิ่งทีอาจนำมาใช้ได้อย่างอาวุธ เข้าไปในที่ชุมนุมไม่ว่าจะได้รับอนุญาตให้มีสิ่งนั้นติดตัวหรือไม่
- (๔) ไม่บุกรุกหรือทำให้เสียหาย ทำลาย หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้ใช้การไม่ได้ตามปกติซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่น
- (๕) ไม่ทำให้อันตรายถึงชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน หรือเสรีภาพ
- (๖) ไม่ใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้เข้าร่วมชุมนุมหรือผู้อื่น
- (๗) ไม่ขัดขวางหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชนในการใช้ที่สาธารณะ และการดูแลการชุมนุมสาธารณะนั้น
- (๘) ไม่เดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ
- (๙) ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

หมายเหตุ – ผู้ชุมนุม หมายความว่ารวมถึง ผู้จัดการชุมนุม และผู้เข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะนั้น

คำสั่งให้แก้ไขการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง

เลขที่/.....

สถานีตำรวจ.....

วันที่ เดือน.....พ.ศ.

แจ้งความมายัง.....(ชื่อ-นามสกุล ผู้แจ้งการชุมนุม).....อยู่บ้านเลขที่
.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....
หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....

ตามหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ.....
ซึ่งผู้รับแจ้งได้รับแจ้งไว้ตาม เลขรับที่...../.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.... นั้น ปรากฏว่า

- (๑)เป็นการชุมนุมที่อาจขัดต่อมาตรา ๗
 (๒)เป็นการชุมนุมที่อาจขัดต่อมาตรา ๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘
ให้ท่านจัดการแก้ไขการชุมนุมสาธารณะให้ถูกต้องโดย.....(ระบุรายละเอียดที่ให้
แก้ไข).....ภายในกำหนด.....วัน/ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ท่านได้รับคำสั่งนี้ หากพ้น
กำหนดนี้แล้ว ผู้รับแจ้งมีอำนาจสั่งห้ามการชุมนุมสาธารณะได้

(ลงชื่อ)

(พิมพ์ชื่อเต็ม)

(ตำแหน่ง)/ผู้รับแจ้ง

หมายเหตุ

ผู้แจ้งการชุมนุมไม่เห็นชอบด้วยกับคำสั่งให้แก้ไขการชุมนุมของผู้รับแจ้ง มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อผู้รับ
แจ้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งให้แก้ไขการชุมนุมตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ
ราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙

คำสั่งห้ามชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๑๑ วรรคสาม

เลขที่/.....

สถานีตำรวจ.....

วันที่ เดือน..... พ.ศ.

แจ้งความมายัง.....(ชื่อ-นามสกุล ผู้แจ้งการชุมนุม).....อยู่บ้านเลขที่.....
 ตรอก/ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....
 ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ตามคำสั่งให้แก้ไขการชุมนุมสาธารณะ สถานีตำรวจ..... ลงวันที่.....
 เดือน..... พ.ศ. ปรากฏว่าท่านไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ
 พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงห้ามการชุมนุมสาธารณะในกรณีดังกล่าว

ตั้งแต่วันที่บัดนี้เป็นต้นไป

(ลงชื่อ)

(พิมพ์ชื่อเต็ม)

(ตำแหน่ง)/ผู้รับแจ้ง

หมายเหตุ

๑. ผู้รับคำสั่งผู้ใดไม่เห็นชอบด้วยกับคำสั่งห้ามการชุมนุมของผู้รับแจ้ง มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อผู้บังคับการตำรวจนครบาล/ภูธรจังหวัด ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งห้ามการชุมนุมตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกอบกับมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๔

๒. ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งห้ามชุมนุมเป็นความผิดตามมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษตามมาตรา ๒๙ จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

คำสั่งเรื่องการขอผ่อนผันการแจ้งการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๑๒ วรรคสาม

เลขที่/.....

กองบังคับการตำรวจนครบาล/ภูธรจังหวัด.....

วันที่ เดือน.....พ.ศ.

แจ้งความมายัง.....(ชื่อ-นามสกุล ผู้แจ้งการชุมนุม).....อยู่บ้านเลขที่.....
 ตรอก/ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....
 ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ตามหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะพร้อมกับขอผ่อนผันการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ
 ลงวันที่..... เดือน..... พ.ศ. เพื่อจัดการชุมนุมสาธารณะในวันที่ เดือน พ.ศ.
 เวลาน. ซึ่งเป็นระยะเวลาก่อนเริ่มการชุมนุมสาธารณะไม่ถึง ๒๔ ชั่วโมง นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ
 พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงมีคำสั่ง

อนุญาต

ไม่อนุญาต เนื่องจาก

.....

(ลงชื่อ)

(พิมพ์ชื่อเต็ม)

(ตำแหน่ง)

หมายเหตุ

ผู้รับคำสั่งซึ่งไม่พอใจคำสั่งข้างต้น มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อผู้บัญชาการตำรวจนครบาล/ตำรวจภูธร
 ภาค ... ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำสั่งตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ
 ราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

คำสั่ง เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ
 สถานีตำรวจ.../กองบังคับการ.../กองบัญชาการ...

ที่ /๒๕๕๘

เรื่อง กำหนดเงื่อนไขการชุมนุมสาธารณะ

ตามหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะฉบับลงวันที่ ... โดยมีนาย ... เป็นผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะและ
 จัดการชุมนุมบริเวณพื้นที่ ... นั้น

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ และการรักษา
 ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๙ (๕) แห่งพระราชบัญญัติ
 การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ จึงกำหนดเงื่อนไขการชุมนุมสาธารณะ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ... (เช่น ห้ามนำวัตถุอันตราย สารเคมี หรือสิ่งปฏิกูลใดๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต หรือ
 ร่างกาย ตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน เข้าไปในสถานที่ชุมนุม)

ข้อ ๒. ... (เช่น ห้ามการใช้อากาศยานไร้คนขับ (โดรน) ในพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เว้นแต่ได้รับอนุญาต
 จากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ)

ข้อ ๓.

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ... พ.ศ. ๒๕๕๘

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้กำกับการ.../ผู้บังคับการ.../ผู้บัญชาการ...

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

หมายเหตุ

๑. ผู้ใดประสงค์จะอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งนี้ให้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อผู้กำกับการ/
 ผู้บังคับการ/ผู้บัญชาการ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง
 โดยการอุทธรณ์หรือโต้แย้งดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งนี้

๒. ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา
 ๑๙ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ถ้าผู้นั้นเป็นผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุม
 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าผู้นั้นเป็นผู้ที่อยู่ใน
 สถานที่ชุมนุม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

คำสั่ง เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ
 สถานีตำรวจ.../กองบังคับการ.../กองบัญชาการ...

ที่ /๒๕๕๘

เรื่อง ปิดและปรับเส้นทางจราจร

ตามหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะฉบับลงวันที่ ... โดยมีนาย ... เป็นผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะและ
 จัดการชุมนุมบริเวณพื้นที่ ... นั้น

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ และการรักษา
 ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๙ (๕) แห่งพระราชบัญญัติ
 การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ จึงปิดเส้นทางจราจร และปรับเส้นทางจราจร ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ... (เช่น ปิดเส้นทางจราจรถนนพิษณุโลก ตั้งแต่แยกวังแดง ถึงแยกนางเลิ้ง)

ข้อ ๒. ... (เช่น ปรับเส้นทางจราจรตั้งแต่แยกวังแดงจนถึงแยกวิสุทธิกษัตริย์ให้เดินรถทางเดียว
 (เดินรถขาออกทางเดียว))

ข้อ ๓.

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ... พ.ศ. ๒๕๕๘

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้กำกับการ.../ผู้บังคับการ.../ผู้บัญชาการ...

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

หมายเหตุ

ผู้ใดประสงค์จะอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งนี้ให้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อ ผู้กำกับการ/
 ผู้บังคับการ/ผู้บัญชาการ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง
 โดยการอุทธรณ์หรือโต้แย้งดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งนี้

ประกาศ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ
 สถานีตำรวจ.../กองบังคับการ.../กองบัญชาการ...

ที่ /๒๕๕๘

เรื่อง ให้เลิกการชุมนุมสาธารณะ

ตามหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะฉบับลงวันที่ ... โดยมีนาย ... เป็นผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะและ
 จัดการชุมนุมบริเวณพื้นที่ ... นั้น

ปรากฏว่ามีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายกล่าวคือ ... (บรรยายพฤติการณ์)อันเป็นการ
 ชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นความผิดตาม มาตรา ๑๔/ไม่เลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่ได้
 แจ้งไว้ต่อผู้รับแจ้งตามมาตรา ๑๘ (เวลา ... วันที่ ...)/

ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสงบสุขของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ และ
 การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๑ (๑)
 แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ จึงให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมภายในเวลา ... ของวันที่ ...

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ... พ.ศ. ๒๕๕๘

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้กำกับ.../ผู้บังคับการ.../ผู้บัญชาการ...

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

หมายเหตุ

ผู้ใดประสงค์จะอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งนี้ให้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อ ผู้กำกับ.../
 ผู้บังคับการ.../ผู้บัญชาการ... เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง
 โดยการอุทธรณ์หรือโต้แย้งดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งนี้

ประกาศ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ
สถานีตำรวจ.../กองบังคับการ.../กองบัญชาการ...

ที่ /๒๕๕๘

เรื่อง ให้แก้ไขการชุมนุมสาธารณะ

ตามหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะฉบับลงวันที่ ... โดยมีนาย ... เป็นผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะโดยจัดการชุมนุมบริเวณพื้นที่ ... นั้น

ปรากฏว่ามีการชุมนุมสาธารณะที่ฝ่าฝืนกฎหมาย กล่าวคือ ... อันเป็นการชุมนุมสาธารณะที่ฝ่าฝืนกฎหมายตามมาตรา ... (มาตรา ๗/มาตรา ๘/มาตรา ๑๕/มาตรา ๑๖/มาตรา ๑๗)

ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ และการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ จึงให้ผู้ชุมนุมแก้ไขการชุมนุม ดังนี้

๑. ... (เช่น ให้ผู้ชุมนุมที่อยู่ในระยะรัศมี ๑๕๐ เมตรจากพระบรมหาราชวัง ออกจากบริเวณดังกล่าว)

๒. ... (เช่น ให้ผู้ชุมนุมที่กีดขวางถนนโดยรอบสนามหลวง ย้ายมาชุมนุมบริเวณสถานที่ด้านในสนามหลวง)

โดยให้ผู้ชุมนุมถือปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่โดยเคร่งครัด และแก้ไขการชุมนุมสาธารณะที่ฝ่าฝืนกฎหมายให้เสร็จสิ้นภายในเวลา ... ของวันที่ ...

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ... พ.ศ. ๒๕๕๘

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้กำกับการ.../ผู้บังคับการ.../ผู้บัญชาการ...

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

หมายเหตุ

ผู้ใดประสงค์จะอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งนี้ให้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อ ผู้กำกับการ/ผู้บังคับการ/ผู้บัญชาการ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง โดยการอุทธรณ์หรือโต้แย้งดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งนี้

คำร้องให้เลิกการชุมนุมสาธารณะ

แบบ ๓-๕

คดีหมายเลขดำที่/๒๕.....

คดีหมายเลขแดงที่/๒๕.....

ศาล.....(แพ่งหรือศาลจังหวัด).....

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช ๒๕.....

ความ.....

ระหว่าง

{	โจทก์
(ลงชื่อผู้ร้อง).....	ผู้ร้อง
	จำเลย

ข้าพเจ้า.....

เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อาชีพ..... เกิดวันที่.....

เดือน..... พ.ศ..... อายุ..... ปี อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....

ถนน..... ตรอก/ซอย..... ใกล้เคียง..... ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....

ขอยื่นคำร้องมีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. (บรรยายความเป็นมาของการชุมนุมสาธารณะและสถานะของผู้ร้องในฐานะเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ)

ข้อ ๒. (บรรยายเหตุแห่งการยื่นคำร้อง วัน เวลา สถานที่ พฤติการณ์ที่กระทำความผิด และการฝ่าฝืนประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตามมาตรา ๒๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ พร้อมด้วยพยานหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าผู้ชุมนุมกระทำความผิดและฝ่าฝืนประกาศ)...

ข้อ ๓. (คำขอให้ศาลสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะและออกค่านับค้นให้กระทำความผิดหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ ภายในกำหนดระยะเวลา)

ควรมีครบแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ.....ผู้ร้อง

ประกาศ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ
สถานีตำรวจ.../กองบังคับการ.../กองบัญชาการ...

ที่ /๒๕๕๘
เรื่อง กำหนดพื้นที่ควบคุม

ตามคำสั่งศาล ... เลขคำร้องที่ ... วันที่ มีคำบังคับให้ผู้ชุมนุมบริเวณ ... เลิกการชุมนุม
สาธารณะภายในระยะเวลา ... นั้น

ปรากฏว่ายังมีผู้ชุมนุมฝ่าฝืนคำสั่งศาลดังกล่าว อันเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา ...
แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และ ... (กฎหมายอื่น ๆ ถ้ามี)

ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ และ
การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติ
การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ จึงประกาศให้พื้นที่ดังต่อไปนี้ เป็นพื้นที่ควบคุม

๑. ... (เช่น ทำเนียบรัฐบาล และถนนโดยรอบทำเนียบรัฐบาล)

๒. ... (เช่น ถนนราชดำเนินนอก ตั้งแต่แยกลานพระรูปทรงม้า ถึงแยกสะพานผ่านฟ้าลีลาศ)

ให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมข้างต้นภายในเวลา ... (๑๘.๐๐ นาฬิกา) ของวันที่ ... และห้ามบุคคลใด
เข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ โดยให้ถือปฏิบัติตาม
คำแนะนำของเจ้าหน้าที่โดยเคร่งครัด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ... พ.ศ. ๒๕๕๘

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้กำกับการ.../ผู้บังคับการ.../ผู้บัญชาการ...

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

หมายเหตุ

๑. ผู้ใดประสงค์จะอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งนี้ให้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อผู้กำกับการ/
ผู้บังคับการ/ผู้บัญชาการ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง
โดยการอุทธรณ์หรือโต้แย้งดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งนี้

๒. ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๓
ถ้าผู้นั้นเป็นผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าผู้นั้นเป็นผู้ที่อยู่ในสถานที่ชุมนุม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

คำสั่ง ผู้ควบคุมสถานการณ์
 ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล/ผู้ว่าราชการจังหวัด..
 ที่ /๒๕๕๘
 เรื่อง ห้ามนำสิ่งของเข้าพื้นที่ควบคุม

ตามคำสั่งศาล ... เลขคำร้องที่ ... วันที่ ... มีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมบริเวณ ... เลิกการชุมนุมสาธารณะ
 ภายในระยะเวลา ... และประกาศเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ สถานีตำรวจ .../กองบังคับการ .../
 กองบัญชาการ ... ที่ .../๒๕๕๘ ลงวันที่ ... เรื่อง พื้นที่ควบคุม นั้น

ปรากฏว่ายังมีผู้ชุมนุมฝ่าฝืนคำสั่งศาลและประกาศเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะดังกล่าว
 อันเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา ... แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และ ...
 (กฎหมายอื่นๆ) ตลอดจนมีการฝ่าฝืน โดยนำเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ มาใช้และสนับสนุนการกระทำความผิด

ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ และ
 การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๔ (๔)
 แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ จึงประกาศห้ามนำสิ่งของต่างๆ เข้าไปในพื้นที่ควบคุม
 ดังต่อไปนี้

๑. ... (เช่น ทราบ ปูนซีเมนต์ กระจก ยางรถยนต์ เป็นต้น)

๒. ...

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ... พ.ศ. ๒๕๕๘

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล/ผู้ว่าราชการจังหวัด...

ผู้ควบคุมสถานการณ์

หมายเหตุ

๑. ผู้ใดประสงค์จะอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งนี้ให้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อ ผู้บัญชาการ
 ตำรวจนครบาล/ผู้ว่าราชการจังหวัด ... ผู้ควบคุมสถานการณ์ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง
 โดยการอุทธรณ์หรือโต้แย้งดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งนี้

๒. ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ควบคุมสถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุม
 สถานการณ์ตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท
 หรือทั้งจำทั้งปรับ

คำสั่ง เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ
สถานีตำรวจ.../กองบังคับการ.../กองบัญชาการ...

ที่ /๒๕๕๘

เรื่อง ให้อยู่ติการชุมนุมสาธารณะ

ตามหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะฉบับลงวันที่ ... โดยมีนาย ... เป็นผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ โดยจัดการชุมนุมบริเวณพื้นที่ ... นั้น

ปรากฏว่ามีการชุมนุมสาธารณะที่มีการกระทำลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง กล่าวคือ (บรรยายพฤติการณ์) อันเป็นการชุมนุมสาธารณะที่ละเมิดต่อกฎหมาย อันเป็นความผิดตาม มาตรา แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และ (กฎหมายอื่น ๆ ถ้ามี)

ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสงบของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ และการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ จึงให้ผู้ชุมนุมยุติการชุมนุมบริเวณ ภายในเวลา ... ของวันที่ ... หากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม เจ้าหน้าที่ที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการตามกฎหมายขั้นเด็ดขาด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ... พ.ศ. ๒๕๕๘

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้กำกับ.../ผู้บังคับการ.../ผู้บัญชาการ...

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

หมายเหตุ

๑. ผู้ใดประสงค์จะอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งนี้ให้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ หรือผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้น ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง โดยการอุทธรณ์หรือโต้แย้งดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งนี้

๒. ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ควบคุมสถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ภาคผนวก

วิทยุในราชการศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ความเร่งด่วน

ด่วนที่สุด

ชั้นความลับ

จาก

พล.ต.อ.อำนาจ อ้นอาดมิ่งงาม ที่ปรึกษา (มค ๑) พรท.ผบ.ตร.

ถึง ผู้รับปฏิบัติ

ผบช.น., ภ.๑-๙, และ ศชต.

ผู้รับทราบ

ผบ.ตร. รอง ผบ.ตร.(มค), ผู้ช่วย ผบ.ตร. (มค ๒)(มค ๓)(มค ๔) ผบช.ก., ส., ตชด., สตม., ศ., กมค., สกพ., สงป., สกบ., สทส., สยศ.ตร., ผบก.สท. และ ศปก.ตร.

ที่ ๐๐๐๗.๓๓/๒๖๕๓

วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘

๑. บันทึก สลธ.คสช. ด่วนที่สุด ที่ คสช(สลธ)/๗๗๐ ลง ๒๘ ส.ค.๕๘ แจ้งรายงานผลการหารือร่วมกับคณะอนุกรรมการพิจารณา เร่งรัด ติดตาม ร่างกฎหมายในกระบวนการนิติบัญญัติ ผู้แทน ตร. และผู้แทน สคก. เมื่อ ๑๙ ส.ค.๕๘ กรณีแนวทางการบังคับใช้ พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และคำสั่ง หน.คสช. ที่ ๓/๒๕๕๘ โดยที่ประชุมได้กำหนดแนวทางการพิจารณา ดังนี้

๑.๑ การชุมนุมที่เข้าข่ายเป็นการชุมนุมตามคำสั่ง หน.คสช. ที่ ๓/๒๕๕๘ จะต้องพิจารณาจากพฤติกรรมการชุมนุม ประกอบข้อมูลด้านข่าวกรอง

๑.๒ เมื่อปรากฏว่าเป็นการชุมนุมที่เข้าข่ายเป็นการชุมนุมตามคำสั่ง หน.คสช.ที่ ๓/๒๕๕๘ นั้น ให้ ตร. ประสาน ผมค.คสช. โดยด่วน เพื่อพิจารณาเป็นรายกรณี ทั้งนี้การพิจารณาจะต้องมีความสอดคล้องกับระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

๒. การปฏิบัติเมื่อมีการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่รับผิดชอบดำเนินการตามข้อ ๑. โดยเคร่งครัดให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติและระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

๓. ให้ทุกหน่วยเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ตลอดจนเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องทางกฎหมายและคดี เพื่อประกอบการพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

หากมีข้อสงสัยกรุณาติดต่อ พ.ต.ท.สถิตย์ วิชัยกุล รอง ผกก.กลุ่มงานความมั่นคง ผก.สยศ.ตร. โทรศัพท์หมายเลข ๐๘๑ ๖๔๘ ๙๔๓๙

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและดำเนินการ

พล.ต.อ.

(อำนาจ อ้นอาดมิ่งงาม)

ที่ปรึกษา (มค ๑) พรท.ผบ.ตร.

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สสธ.คสช. (กกย.สปร.สสธ.คสช. โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๒๕๓๖, ๗๑๘๐)

ที่ คสช(สสธ)/ ๓๗๐

วันที่ ๒๔ ส.ค.๕๘

เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามคำสั่ง หน.คสช. ที่ ๓/๒๕๕๘

เรียน หน.คสช.

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือ ผกย.คสช. ด่วนที่สุด ที่ คสช.(กย.)/๖๙๖ ลง ๒๑ ส.ค.๕๘

๑. ผกย.คสช. รายงานผลการหารือร่วมกับคณะอนุกรรมการพิจารณา เร่งรัด ติดตาม ร่างกฎหมายในกระบวนการนิติบัญญัติ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนจากสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อ ๑๙ ส.ค.๕๘ กรณีแนวทางการบังคับใช้ พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และคำสั่ง หน.คสช. ที่ ๓/๒๕๕๘

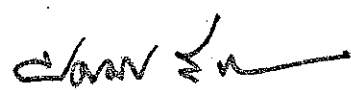
๒. ที่ประชุมได้กำหนดแนวทางการพิจารณา คือ

๒.๑ การชุมนุมที่เข้าข่ายเป็นการชุมนุมตามคำสั่ง หน.คสช. ที่ ๓/๒๕๕๘ จะต้อง พิจารณาจากพฤติกรรมการชุมนุม ประกอบข้อมูลด้านข่าวกรอง

๒.๒ เมื่อปรากฏว่าเป็นการชุมนุมที่เข้าข่ายเป็นการชุมนุมตามคำสั่ง หน.คสช. ที่ ๓/๒๕๕๘ นั้น ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติประสาน ผมค.คสช. โดยด่วน เพื่อพิจารณาเป็นรายกรณี ทั้งนี้การพิจารณาจะต้องมีความสอดคล้องกับระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

๓. สสธ.คสช. พิจารณาแล้ว เห็นควรให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และ ผมค.คสช. พิจารณากำหนดแนวทางเพื่อดำเนินการตามแนวทางในข้อ ๒

จึงเรียนมาเพื่อกรุณาพิจารณาอนุมัติในข้อ ๓

พล.อ.
(อุดมเดช สีสิบบุตร)
สธ.คสช.

- อนุมัติ

พล.อ.
หน.คสช.
ก.ย. ๕๘

พล.อ.
รอง หน.คสช.
ก.ย. ๕๘

สำนักงานกฤษฎีกา
พ.ศ. ๖๖๖๖ ๖๖๖๖
นางสาวกฤษณา อภิบาล และคณะกรรมาธิการ
สำนักงานตรวจการปกครองส่วนท้องถิ่น

วิทยุในราชการศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ความเร่งด่วน

ด่วนที่สุด

ชั้นความลับ

จาก

พล.ต.ท.ศรีวรารักษ์ รังสิพราหมณกุล ผู้ช่วย ผบ.ตร.รท.รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

ถึง ผู้รับปฏิบัติ

ผบ.ช.น., ภ.๑-๙, และ ศชต.

ผู้รับทราบ

ผบ.ตร., ที่ปรึกษา ผู้ช่วย ผบ.ตร. (งานความมั่นคง) ผบ.ช.ก., ส., ตชด., สตม., ศ.,

กมค., สกพ., สงป., สกบ., สทส., สยศ.ตร., ผบก.สท. และ ศปก.ตร.

ที่ ๐๐๐๗.๓๓/๓๐๓๓

วันที่ ๐๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

๑. อ้างถึง

๑.๑ พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

๑.๒ มติ ครม. ๒๕ ส.ค.๕๘ เห็นชอบแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

๑.๓ ประกาศ ตร. เรื่อง กำหนดระดับเสียงของเครื่องขยายเสียงที่ใช้ในการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ลง ๒๓ ก.ย.๕๘

๑.๔ ประกาศ สนร. เรื่อง กำหนดวิธีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ และเรื่อง เครื่องมือควบคุมฝูงชนในการชุมนุมสาธารณะ ลง ๓ พ.ย.๕๘

๑.๕ วิทยุ ตร. ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๐๗.๓๓/๒๖๔๓ ลง ๒๙ ก.ย.๕๘ แจ้งแนวทางการพิจารณาการชุมนุมที่เข้าข่ายเป็นการชุมนุมตามคำสั่ง หน.คสช.ที่ ๓/๒๕๕๘ ลง ๑ เม.ย.๕๘

๒. พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และกฎหมายลำดับรองต่างๆ ได้มีผลบังคับใช้เป็นที่ยอมรับแล้วตามข้อ ๑.๑-๑.๔ เพื่อให้การปฏิบัติต่างๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และสอดคล้องกับ พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ จึงกำชับให้หน่วยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ ให้ทุก สน./สภ. บก. บช. จัดระบบการรับแจ้งการชุมนุมสาธารณะสามารถตรวจสอบและรับแจ้งได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยจัดเจ้าหน้าที่รับ-ส่ง ประสานงานการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ และประทับตรารับหนังสือ ลงทะเบียนรับหนังสือในหนังสือรับตามระเบียบงานสารบรรณ แล้วให้รีบดำเนินการเสนอ หน.สน./สภ. โดยด่วน เพื่อให้ หน.สน./สภ. พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบสี่ชั่วโมง หากเป็นการชุมนุมสาธารณะต่อเนื่องหลายพื้นที่ให้ หน.สน./สภ. รายงานให้ ผบก. หรือ ผบช. ทราบตามแต่กรณี (จัดเตรียมแบบและวิธีการแจ้งการชุมนุมตามข้อ ๑.๔ ให้เรียบร้อย และให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ ณ ที่ทำการของสถานีตำรวจ หรือ <http://demonstration.police.go.th/>)

๒.๒ ให้ทุก สน./สภ. จัดทำแผนที่สถานที่ห้ามการชุมนุมในระยะ ๑๕๐ เมตร ตามมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และอาจประกาศให้ประชาชนทราบในบริเวณที่แลเห็นได้ง่ายของ สน./สภ. พร้อมแผนที่โดยสังเขป โดยอาจประสานงานเจ้าหน้าที่โยธาในพื้นที่ร่วมกันทำการวัดระยะตามภูมิศาสตร์ให้ชัดเจนได้

๒.๓ เมื่อผู้รับแจ้ง (หน.สน./สภ.) ได้รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะให้พิจารณาดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) แล้วรายงานการรับแจ้งการชุมนุมสาธารณะผ่าน ศปก.ทุกระดับ โดยให้ ศปก.ตร. ติดตาม ควบคุม สั่งการการรักษาความสงบและแก้ไขปัญหาตามขั้นตอน

๒.๔ กรณีการชุมนุมสาธารณะใดที่อาจฝ่าฝืนคำสั่ง หน.คสช.ที่ ๓/๒๕๕๘ ลง ๑ เม.ย.๕๘ ให้ถือปฏิบัติตามข้อ ๑.๕

๒.๕ ประสานหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นของผู้ชุมนุม จัดผู้แทนมารับทราบข้อเท็จจริง เจรจา โกล่เกลี่ย หรือแก้ไขปัญหาเบื้องต้น โดยมีเจ้าหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะเป็นผู้สนับสนุนการปฏิบัติ โดยในต่างจังหวัดให้รายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ทราบ เพื่อเข้ามาแก้ไข เยียวยา รับข้อเรียกร้องต่างๆ ตลอดจนประสานการปฏิบัติหน่วยงานต่างๆ เพื่อรองรับการชุมนุมสาธารณะ อาทิเช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงสาธารณสุข กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงคมนาคม สถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน กรุงเทพมหานคร จังหวัด อำเภอ ตำบล ตามแต่กรณี โดยอาจพิจารณา ให้จัดเจ้าหน้าที่ พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ ประจำ ศปก.สน. เพื่อประสานงานและสนับสนุนการปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม และเตรียมความพร้อมในการออกคำสั่ง บรรจุ แต่งตั้งเจ้าพนักงานในการช่วยเหลือเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของ ตร. หรือเจ้าหน้าที่สนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ

๒.๖ ประสานงานหน่วยงานประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ หรือหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐ กรมประชาสัมพันธ์ และกองสารนิเทศ ตร. เพื่อจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การชุมนุมสาธารณะ แนะนำการปฏิบัติต่างๆ เส้นทางจราจร เส้นทางหลีกเลี่ยงหรือเส้นทางแนะนำ เป็นต้น

๒.๗ ให้ทุกหน่วยตรวจสอบและเตรียมความพร้อมของกำลังพล อาวุธ อุปกรณ์ ยานพาหนะ ให้เป็นปัจจุบัน สามารถใช้งานได้ และเข้าแก้ไขสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะต่างๆ ได้ เมื่อได้รับการสั่งการ ตลอดจนตรวจสอบการปฏิบัติการต่างๆ โดยให้มีความสอดคล้องกับข้อ ๑.๔

๒.๘ ให้ฝ่ายกฎหมายทุกหน่วยเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติการแจ้งหรือไม่แจ้งการชุมนุมสาธารณะ ตลอดจนเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องทางกฎหมายและคดี เพื่อประกอบการพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒.๙ รายละเอียดการบริหารจัดการ ขั้นตอนการดำเนินการต่างๆ ให้เป็นไปตามแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ (ตามมติ ครม. เมื่อ ๒๕ ส.ค.๕๘)

หากมีข้อสงสัยกรุณาติดต่อ พ.ต.ท.สฤติย์ วิชัยกุล รอง ผกก.กลุ่มงานความมั่นคง ผก.สยศ.ตร. โทรศัพท์หมายเลข ๐๘๑ ๖๔๘ ๙๔๓๙

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

พล.ต.ท.

(ศรีวราห์ รังสิพราหมณกุล)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.รรท.รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่ ๓๒๕ /๒๕๕๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมความพร้อม
ในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. เพื่อให้มีหลักเกณฑ์การใช้สิทธิการชุมนุมสาธารณะและการดูแลการชุมนุมสาธารณะที่ชัดเจน สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่ประเทศไทยเป็นภาคี ซึ่งขณะนี้ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ผ่านความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นที่เรียบร้อยแล้วและอยู่ระหว่างการนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป นั้น

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งจะต้องเป็นผู้บังคับใช้ตามกฎหมายฉบับดังกล่าว จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมความพร้อมในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยมีองค์ประกอบดังนี้

๑. พลตำรวจเอก สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง	เป็น ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒. พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์	เป็น ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๓. พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชิวปรีชา	เป็น ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๔. พลตำรวจเอก จักรทิพย์ ชัยจินดา	เป็น ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๕. พลตำรวจเอก อำนาจ อันอาตม์งาม	เป็น หัวหน้าคณะกรรมการ
๖. พลตำรวจโท กวี สุภานันท์	เป็น รองหัวหน้าคณะกรรมการ
๗. พลตำรวจโท เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา	เป็น รองหัวหน้าคณะกรรมการ
๘. ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล	เป็น คณะกรรมการ
๙. ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๑	เป็น คณะกรรมการ
๑๐. ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๒	เป็น คณะกรรมการ
๑๑. ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๓	เป็น คณะกรรมการ

/๑๒. ผู้บัญชาการ...

๑๒. ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๖	เป็น คณะทำงาน
๑๓. ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๗	เป็น คณะทำงาน
๑๔. ผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง	เป็น คณะทำงาน
๑๕. ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	เป็น คณะทำงาน
๑๖. ผู้บัญชาการตำรวจสันติบาล	เป็น คณะทำงาน
๑๗. ผู้บัญชาการศึกษา	เป็น คณะทำงาน
๑๘. ผู้บัญชาการ สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ	เป็น คณะทำงาน
๑๙. ผู้บัญชาการ สำนักงานกฎหมายและคดี	เป็น คณะทำงาน
๒๐. ผู้บัญชาการ สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	เป็น คณะทำงาน
๒๑. ผู้บัญชาการ สำนักงานงบประมาณ และการเงิน	เป็น คณะทำงาน
๒๒. ผู้บัญชาการ สำนักงานกำลังพล	เป็น คณะทำงาน
๒๓. ผู้บัญชาการ สำนักงานส่งกำลังบำรุง	เป็น คณะทำงาน
๒๔. ผู้บังคับการ กองสารนิเทศ	เป็น คณะทำงาน
๒๕. ผู้บังคับการ กองการต่างประเทศ	เป็น คณะทำงาน
๒๖. พลตำรวจตรี วิชัย รัตนยศ	เป็น คณะทำงาน
๒๗. พลตำรวจตรี ปิยะ อุทาโย	เป็น คณะทำงาน
๒๘. พลตำรวจตรี ลือชัย สูดยอด	เป็น คณะทำงาน
๒๙. พลตำรวจตรี มนตรี ยิ้มแย้ม	เป็น คณะทำงาน
๓๐. ผู้บังคับการ กองกฎหมาย	เป็น คณะทำงาน
๓๑. พันตำรวจเอก ณรงค์ ทรัพย์เย็น	เป็น คณะทำงาน
๓๒. พันตำรวจเอก วิสูตร คูหะมณี	เป็น คณะทำงาน
๓๓. พันตำรวจเอก ศิริพล กุศลศิลป์วุฒิ	เป็น คณะทำงาน
๓๔. พันตำรวจโท สุทธิ เอี่ยมเจริญยิ่ง	เป็น คณะทำงาน
๓๕. พันตำรวจโท สถิตย์ วิชัยกุล	เป็น คณะทำงาน
๓๖. ผู้บังคับการ กองแผนงานกิจการพิเศษ	เป็น คณะทำงาน และเลขานุการ
๓๗. รองผู้บังคับการ กองกฎหมาย	เป็น คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๓๘. ผู้กำกับการ กลุ่มงานความมั่นคง กองแผนงานกิจการพิเศษ	เป็น คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

๓๙.ผู้กำกับกร กลุ่มงานกฎหมาย กองกฎหมาย เป็น คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
 ๔๐.รองผู้กำกับกร กลุ่มงานความมั่นคง เป็น คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
 กองแผนงานกิจการพิเศษ

ให้คณะทำงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. พิจารณาจัดการประชุม สัมมนาเพื่อเผยแพร่ความรู้ การชี้แจงทำความเข้าใจ การรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ การจัดทำคู่มือการปฏิบัติ และการจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ การจัดเตรียมอาวุธ เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ เพื่อรองรับการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ

๒. พิจารณาเสนอออกอนุบัญญัติที่ต้องดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ

๓. พิจารณากำหนดแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อรองรับการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ

๔. เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์ ผู้ปฏิบัติงานและผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายใน และภายนอกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้ข้อมูล เอกสาร ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะทำงาน

๕. ให้หัวหน้าคณะทำงาน มีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานย่อยและแต่งตั้งบุคคลเป็นคณะทำงานเพิ่มเติมตามความเหมาะสม

๖. ให้สำนักงานงบประมาณและการเงินสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการของคณะทำงานนี้ตามความจำเป็น

๗. ดำเนินการตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติมอบหมาย

๘. รายงานผลการดำเนินงานให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติทราบก่อนที่กฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะจะมีผลบังคับใช้

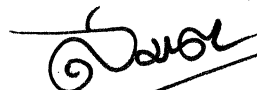
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่

มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

พลตำรวจเอก

(สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่ ๓๒๐๓ /๒๕๕๘

เรื่อง แก้ไขคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมความพร้อม
ในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ตามคำสั่ง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๓๒๕/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ แต่งตั้งคณะกรรมการ
เตรียมความพร้อมในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะของเจ้าหน้าที่ตำรวจ นั้น

เนื่องด้วยต่อมา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีคำสั่งที่ ๕๕๗/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ คำสั่ง
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๖๒๒/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ และคำสั่ง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ที่ ๖๔๖/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ กำหนดลักษณะงานและการมอบอำนาจหน้าที่
ความรับผิดชอบให้ จเรตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หัวหน้านายตำรวจราชสำนักประจำ
(สบ ๑๐) ที่ปรึกษา (สบ ๑๐) ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ รองหัวหน้านายตำรวจราชสำนักประจำ (สบ ๙)
และรองจเรตำรวจแห่งชาติ (สบ ๙) และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เพื่อให้การเตรียมความพร้อมในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
เป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับลักษณะงานและการมอบอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ จึงแก้ไขคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๓๒๕/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๕. และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน “รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือ
เทียบเท่า (งานความมั่นคง) เป็น หัวหน้าคณะกรรมการ”
๒. ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๗. และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน “ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
(รับผิดชอบงานตามกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ) เป็น รองหัวหน้าคณะกรรมการ”

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ส่วนข้อความอื่นให้เป็นไปตามคำสั่งเดิม

สั่ง ณ วันที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พลตำรวจเอก

(จักรทิพย์ ชัยจินดา)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่ ๒ / ๒๕๕๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดเตรียมข้อมูลและชี้แจงร่างพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.

ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๕๐/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ ปรับปรุง พัฒนา และเร่งรัดการออกกฎหมาย กฎ ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน พิจารณาตรวจสอบ กลั่นกรอง แก้ไขร่างพระราชบัญญัติร่างพระราชกำหนด ร่างพระราชกฤษฎีกา ร่างกฎกระทรวง ร่างประกาศ ร่างระเบียบ และร่างคำสั่งต่าง ๆ ซึ่งส่วนราชการหรือหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติเสนอ พิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายหรือระเบียบที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมอบหมาย นั้น

เพื่อให้การชี้แจงร่างพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. สอดคล้องกับการปฏิบัติในสถานการณ์ปัจจุบัน จึงอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒.๖ แห่งคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๕๐/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดเตรียมข้อมูลและชี้แจงร่างพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	พลตำรวจเอก อำนาจ อินอาดมิ่งาม
ที่ปรึกษา (สบ ๑๐)	ประธานอนุกรรมการ /
๑.๒	พลตำรวจโท กวี สุภานันท์
ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	รองประธานอนุกรรมการ /
๑.๓	ผู้บัญชาการสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ
หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการ /
๑.๔	ผู้บัญชาการสำนักงานกฎหมายและคดี
หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการ /
๑.๕	ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล
หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการ /

๑.๖	ผู้บัญชาการสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการ ✓
๑.๗	พลตำรวจตรี วิชัย รัตนยศ	อนุกรรมการ ✓
๑.๘	ผู้บังคับการกองบังคับการฝึกอบรมตำรวจกลาง กองบัญชาการศีกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการ
๑.๙	ผู้บังคับการกองแผนงานกิจการพิเศษ สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการ ✓
๑.๑๐	ผู้บังคับการกองกฎหมาย สำนักงานกฎหมายและคดี หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการ ✓
๑.๑๑	ผู้กำกับการกลุ่มงานกฎหมาย กองกฎหมาย สำนักงานกฎหมายและคดี หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการ ✓
๑.๑๒	พันตำรวจเอก ณรงค์ ทรัพย์เย็น	อนุกรรมการ
๑.๑๓	พันตำรวจเอก ศิริพล กุศลศิลป์วุฒิ	อนุกรรมการ
๑.๑๔	ผู้กำกับการกลุ่มงานความมั่นคง สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ	อนุกรรมการและ เลขานุการ
๑.๑๕	พันตำรวจโท สุธี เอี่ยมเจริญยิ่ง	อนุกรรมการ
๑.๑๖	พันตำรวจโท สติธย์ วิชัยกุล	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๗	สารวัตรกลุ่มงานกฎหมาย กองกฎหมาย สำนักงานกฎหมายและคดี	ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ จัดเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการชี้แจงร่างพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. และจัดทำแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการคุ้มครองความสะดวกของประชาชนและคุ้มครองการชุมนุม รวมถึงรับผิดชอบในการชี้แจงตามกระบวนการตรากฎหมาย

๒.๒ เชิญหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องมาร่วมประชุมพิจารณาหารือชี้แจงต่อ คณะอนุกรรมการ

๒.๓ ขอข้อมูล เอกสาร ความเห็นจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น ของรัฐตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ

๒.๔ ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา

การเบิกจ่ายเบี้ยประชุมให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗
โดยเบิกจ่ายจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พลตำรวจเอก

(เอก อังสนานนท์)

รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ/

ประธานคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

บันทึกข้อความ

สง.ผู้ช่วย ผบ.ตร.
เลขรับ ๑๕๖
วันที่ ๕ มิ.ย. ๒๕๕๘
เวลา ๑๓.๐๐ น.

ส่วนราชการ

สยศ.ตร.

โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๒๘๒

โทรสาร ๐ ๒๒๕๑ ๕๓๒๓

ที่ ๐๐๐๗.๓๓/๓๒๖

วันที่ ๕

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติการชุมนุมสาธารณะ

เรียน ผบ.ตร.

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ หนังสือ ตร. ลับด่วนที่สุด ที่ ดช ๐๐๐๗.๓๓/๓๐๙๘ ลง ๖ ส.ค.๕๘ เรื่อง หรือแนวทางปฏิบัติตามคำสั่ง หน.คสช. ที่ ๓/๒๕๕๘ (เอกสาร ๑)

๑.๒ คมบ. มีหนังสือ ลับด่วนมาก ที่ คมบ ๑๕/๒๕๕๘ ลง ๒๙ ม.ค.๕๘ แนวทางการปฏิบัติการชุมนุมสาธารณะ (เอกสาร ๒)

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ ตามข้อ ๑.๑ เนื่องจาก พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ (เอกสาร ๓) มีผลบังคับใช้เมื่อ ๑๓ ส.ค.๕๘ ตร. จึงได้มีหนังสือเรียน พล.อ.ไพบูลย์ คุ้มฉายา หน.ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คสช. เพื่อหรือแนวทางปฏิบัติ กรณี การมั่วสุมหรือชุมนุมทางการเมืองที่บัญญัติไว้ในคำสั่ง หน.คสช. ที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ วรรค ๑ กำหนดว่า “ผู้ใดมั่วสุม หรือชุมนุมทางการเมือง ใด ๆ ที่มีจำนวนตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการชุมนุมที่ได้รับอนุญาตจากหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย” (เอกสาร ๔) ว่ามีความหมายเพียงใด มีกรอบแนวทางการพิจารณาวินิจฉัยอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อไป

๒.๒ ตาม ๑.๒ พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ รอง นรม./รมว.กท./ผอ.คมบ. ได้กรุณาอนุมัติแนวทางการปฏิบัติการชุมนุมสาธารณะตามข้อ ๒.๑ ดังกล่าว เพื่อให้ ตร. ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๒.๒.๑ เมื่อมีการชุมนุมสาธารณะใดๆ ให้ หน. สถานีตำรวจท้องที่ประสานหน่วยข่าว ฝ่าย ตร., ทหาร และพลเรือนในพื้นที่ปฏิบัติการสืบสวนหาข่าวในพื้นที่รับผิดชอบ ว่าเป็นการชุมนุมที่เข้าข่ายเป็นการชุมนุมทางการเมืองหรือไม่

๒.๒.๒ ถ้าไม่เข้าข่ายการชุมนุมทางการเมือง ให้ถือปฏิบัติตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แต่ถ้าเข้าข่ายเป็นการชุมนุมทางการเมือง ให้ หน. สถานีตำรวจท้องที่ประสานสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับผู้ชุมนุมที่เกี่ยวข้อง และประสาน กกล. ทหาร ในพื้นที่ เพื่อพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่ง หน.คสช. ที่ ๓/๒๕๕๘

๓. ข้อพิจารณา

เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาได้รับทราบข้อมูลและเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่และบังคับใช้กฎหมายตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างครบถ้วน และรวดเร็วในการบริหารจัดการดูแลการชุมนุมสาธารณะ เห็นควรดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ นำเรียน รอง ผบ.ตร.(มค), ผู้ช่วย ผบ.ตร.(มค ๑), (มค ๒), (มค ๓), (มค ๔) และ (มค ๕) เพื่อโปรดทราบตามข้อ ๒

/๓.๒ แจงให้...

๓.๒ แจ้งให้ บช.น., ภ.๑-๙ และ ศชต. เพื่อทราบและยึดถือแนวทางการปฏิบัติการชุมนุม
สาธารณะตาม ๒.๒ ต่อไป

๔. ข้อเสนอ :

๔.๑ เพื่อโปรดทราบตามข้อ ๒

๔.๒ เห็นควรพิจารณาตามข้อ ๓ หรือเห็นควรประการใดขอได้โปรดสั่งการ
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

พล.ต.ต.

(ฤกษ์ สุรเชษฐพงษ์)

รอง ผบช.๗ พรท.ผบช.สยศ.ตร.

- ทราบตามข้อ ๒
- ดำเนินการตามข้อ ๓
- นำเรียน ผบ.ตร., รอง ผบ.ตร.(มค) เพื่อโปรดทราบ

พล.ต.ท.

(เดชา ช่วยบุญชุม)

ผู้ช่วย ผบ.ตร. พรท.ผบ.ตร.

๕ ก.พ.๕๙

สำเนาถูกต้อง

ที่ ๐๐๐๗.๓๓/๑ ๓๗

เรียน ผบช.น., ภ.๑-๙, และ ศชต.

- เพื่อโปรดทราบและดำเนินการตามบันทึก
ผู้ช่วย ผบ.ตร.(มค ๕) พรท.ผบ.ตร. ลง ๕ ก.พ.๕๙ ทำย
หนังสือ สยศ.ตร. ที่ ๐๐๐๗.๓๓/๓๒๖ ลง ๕ ก.พ.๕๙
เรื่อง แนวทางการปฏิบัติการชุมนุมสาธารณะ

พล.ต.ต.

(สมชาย ชูชื่น)

ผบก.ผก.

๗ ก.พ.๕๙

กลุ่มงานความมั่นคง กองแผนงานกิจการพิเศษ
สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
โทร ๐ ๒๒๐๕ ๓๒๘๒ โทรสาร ๐ ๒๒๕๑ ๔๒๔๐